

Učne delavnice

Od spodbujanja socialnega vključevanja
do uspešnega zaposlovanja

Zbornik izvedenega projekta 2017 - 2023

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

Rožna dolina, Cesta IX / 6, 1000 Ljubljana

T: 01 479 09 10

F: 01 479 02 60

www.ess.gov.si

Izdal: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje
Rožna dolina, Cesta IX/6
1000 LJUBLJANA

Za izdajatelja: Greta Metka Barbo Škerbinc, v. d. generalne direktorice
Besedilo: Sabina Špehar Pajk, Ana Flegar Prša, Jasna Škorjanec, Jožica Puconja,
Nevenka Kastelic Rupar, Nika Mori
Fotografije: Izvajalci Učnih delavnic in ZRSZ
Oblikovanje in prelom: Sabina Špehar Pajk

Ljubljana, marec 2023

Učne delavnice sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

Vsebina

NAGOVOR V. D. GENERALNE DIREKTORICE ZAVODA RS ZA ZAPOSLOVANJE.....	4
BESEDA VODJE PROJEKTA.....	5
CILJI, KAZALNIKI IN NAMEN UČNIH DELAVNIC.....	6
PODLAGE ZA IZVAJANJE, POGOJI ZA IZVAJALCE IN TRAJANJE.....	6
CILJNA SKUPINA.....	9
VSEBINA UČNIH DELAVNIC.....	11
VIŠINA SREDSTEV, VIRI FINANCIRANJA IN UPRAVIČENI STROŠKI.....	14
REZULTATI IN DOSEŽENI KAZALNIKI.....	16
LASTNOSTI VKLJUČENIH UDELEŽENCEV.....	20
IZVAJANJE UKREPOV ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ.....	25
VODNIK PO AKTIVNOSTIH PRI IZVAJALCIH.....	25
PREDNOST IN DODANA VREDNOST PROJEKTA.....	88
UPRAVLJANJE IN PROMOCIJA PROJEKTA.....	89
PREVERJANJE, SPREMLJANJE NA KRAJU SAMEM IN KONTROLA NAD IZVAJANJEM.....	93
USMERITVE ZA IZVEDBO V PRIHODNJE IN ZAKLJUČEK.....	98

Nagovor vršilke dolžnosti generalne direktorice Zavoda RS za zaposlovanje

Spoštovani.

Poslanstvo Zavoda RS za zaposlovanje (v nadaljevanju Zavod) je podpora posameznikom pri sprejemanju kariernih odločitev in iskanju zaposlitve, zagotavljanje ustreznih kadrov delodajalcem ter uravnavanje neskladij na trgu dela.

V zadnjih letih se je v Sloveniji brezposelnost močno znižala, od leta 2022 je rekordno nizka. Povečujejo se zahteve delodajalcev po zaposlovanju tujcev, saj **med brezposelnimi ni dovolj ustreznega kadra**, poleg tega se je **poslabšala struktura brezposelnih**, ki je neugodna tako iz vidika **primanjkljajev v posameznih poklicih**, kot tudi glede na strukturne značilnosti brezposelnih oseb.

Zaradi demografskih, tehnoloških in drugih sprememb je prekinjanje in spreminjanje poklicnih karier vse bolj pogosto, kar **povečuje potrebo po podpori posameznikom** pri njihovi ponovni integraciji na trg dela.

Zaradi zmanjševanja števila brezposelnih **med njimi ostaja več ranljivih skupin**, kot so starejši, nizko usposobljeni in pogosto hkrati dolgotrajno brezposelni, ki so za delodajalce manj zanimivi. Pri tem dolgotrajno brezposelne osebe s kompleksnejšimi ovirami nimajo **primanjkljajev samo na področju znanja, spretnosti in kompetenc** za opravljanje dela ter veščin za iskanje zaposlitve, temveč jih pogosto primarno **ovirajo osebne okoliščine**, socialne stiske, zdravstvene težave, težave v duševnem zdravju, težave z zasvojenostjo, nizka funkcionalna pismenost, nepismenost, pomanjkljivo znanje slovenskega jezika in pripadnost ranljivim skupinam, kot so npr. osebe z migrantskim ozadjem in romska etnična skupnost. Pri isti osebi gre pogosto za kombinacijo raznovrstnih ovir.

Učne delavnice so bile prednostno namenjene prav dolgotrajno brezposelnim osebam z raznovrstnimi in kompleksnimi ovirami. Preko 75 odstotkov udeležencev je bilo dolgotrajno brezposelnih, a se je kljub temu od vseh udeležencev **uspešno zaposlilo kar tri petine**. Z vključitvijo v Učne delavnice so, prej za delodajalce neustrezni kandidati, pridobili znanja, veščine in kompetence za uspešno zaposlitev. Z mentorstvom in zastopanjem brezposelnih oseb pri delodajalcih Učne delavnice niso prispevale le k temu, da so osebe kljub velikim oviram dobile priložnost za usposabljanje ali zaposlitev, temveč tudi k **ozaveščanju delodajalcev o zaposlitvenem potencialu ranljivih skupin**.

Učne delavnice so primer dobre prakse, kako se lahko tudi zelo dolgotrajno brezposelne osebe s celovitim pristopom za zmanjševanje kompleksnih ovir **ob delovnem vključevanju opolnomočijo za integracijo na trg dela**. V letu 2023, ki se izteka kot zadnje izvedbeno leto v evropski finančni perspektivi 2014 - 2020 smo na Zavodu torej tudi s projektom Učne delavnice naredili veliko. S svojim delom smo se še bolj približali našim uporabnikom, tako iskalcem zaposlitve kot delodajalcem, saj smo veliko pozornosti namenili sodelovanju ter sprotnemu informiranju in asertivnemu reševanju izzivov. Prav zaradi vsega navedenega si želimo s projektom nadaljevati in še naprej razvijati Učne delavnice.

Greta Metka Barbo Škerbinc
Vršilka dolžnosti generalne direktorice

Beseda vodje projekta

Pozdravljeni, bralke in bralci Zbornika.

Pred vami je predstavitvena publikacija o izvedenem projektu Učne delavnice. Naredili smo pregled pomembnejših aktivnosti, ki jih je Zavod izvedel v obdobju 2017-2023 v okviru tega inovativnega pilotnega projekta. Kot program aktivne politike zaposlovanja (v nadaljevanju APZ) predstavlja **odziv na zahtevnejše, multiple zaposlitvene ovire najbolj ranljivih skupin brezposelnih oseb, ki potrebujejo poglobljeno obravnavo** za ponovno vrnitev na trg dela.

Ko smo projekt snovali, smo si v povezavi z udeleženci Učnih delavnic zadali cilje v skladu s podlagami, ki so narekovale njihovo vsebino. A niti najmanj si nismo mislili, da bomo z njimi dosegli **tako dobre izhode udeležencev v zaposlitev**. Kar **303 osebe od skupno 911 vključenih v praktično usposabljanje** je do konca februarja 2023 s pomočjo subvencije dobilo zaposlitev.

Prehode v zaposlitev Zavod spremlja od vstopa v program in še eno leto po zaključku programa (ne glede na to ali je izhod podprt s subvencijo za zaposlitev ali ne). Konec januarja 2023 je bil **delež izhodov v zaposlitev** za vključene udeležence praktičnega usposabljanja v letu 2018 60,7 %, v letu 2019 54,5 %, v letu 2020 je bil delež 61,8 %, medtem ko se je **v letu 2021 zaposlilo kar 65,6 % udeležencev Učnih delavnic**. Med vključenimi jih je bilo na 30. dan po izteku subvencionirane zaposlitve še vedno zaposlenih 66,4 %. Obdobje za spremljanje na 365. dan je poteklo 167-im osebam. Med njimi je bilo **na 365. dan po zaključku subvencionirane zaposlitve še vedno zaposlenih 56,3 % oseb**, kar je odličen rezultat glede na to, da so se zaposlovali udeleženci, ki so pred vključitvijo v Učne delavnice potrebovali poglobljeno obravnavo.

Po petih letih izvajanja projekta ugotavljamo, da se je praktično usposabljanje v Učnih delavnicah odvijalo kvalitetno v tistih socialnih, invalidskih podjetjih ali zaposlitvenih centrih, v katerih so (zlasti) **interni mentorji poznali in razumeli problematiko dela z ranljivimi ciljnim skupinami**. Ključnega pomena je bilo kvalitetno sodelovanje med mentorjem in udeležencem programa v smislu zaupljivega delovnega odnosa v okviru katerega so težave reševali strpno in sproti. Mentorji, ki so bili ob treningu poklicno-specifičnih kompetenc **osredotočeni na močne plati udeležencev** in se hkrati zavedali njihovih šibkih področij ter jim nudili podporo pri reševanju vsakodnevnih delovnih izzivov, so lahko uspešno prispevali k uresničitvi zastavljenih ciljev usposabljanja. Vključitev tudi zunanjih mentorjev, ki so udeležencem pomagali krepiti splošne kompetence, ter **redna podpora strokovnih delavk Zavoda s spremljanjem programov na kraju samem**, tudi še v nadaljevanju - v času subvencionirane zaposlitve, pa sta dala projektu ključno dodano vrednost.

Celoten pilotni projekt se izkazuje za vsebinsko dobro zasnovan. Podprl je Načrt za izvajanje ukrepov APZ v letih 2018-2023, ki je, med drugim, dajal **poudarek na celostni obravnavi ranljivih skupin brezposelnih oseb**.

Naš trud in prizadevnost pri intenziviranju dela s ciljnim skupinami, ki so se vključevale, sta obrodila sadove in ker imajo Učne delavnice dobre rezultate, so predvidene za izvedbo tudi v novi evropski finančni perspektivi.

Sabina Špehar Pajk

Višja področna svetovalka na Centralni službi

Cilji, kazalniki in namen Učnih delavnic

Cilji in kazalniki

Prvotni cilj projekta Učne delavnice je bila socialna, poklicna in delovna integracija 1.000 oseb iz ciljne skupine, od tega 550 v kohezijski regiji vzhodna Slovenija (KRVS) in 450 v kohezijski regiji zahodna Slovenija (KRZS), pri čemer se je pričakovalo, da bo **po zaključku zaposlenih vsaj 25 % vključenih**. Vsaj 1.000 udeležencev naj bi pridobilo socialne, poklicne in delovne kompetence, ki so potrebne za lažji vstop na trg dela, kar naj bi prispevalo k doseganju cilja Evropa 2020, in sicer k 75 % zaposlenosti prebivalstva v starostni skupini 20-64 let. Ker se je projekt izvajal v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 znotraj specifičnega cilja pod šifro 9.4.1., je bil cilj tudi **povečati obseg dejavnosti in zaposlitev v sektorju socialnega podjetništva**. Med

izvajanjem projekta se je izkazalo, da je več delujočih podjetij v socialnem podjetništvu v KRVS, zato smo kasneje cilj v razmerju kohezijskih regij iz 55 % za KRVS : 45 % za KRZS **spremenili v 77,8 % za KRVS : 22,2 % KRVS**. Zlasti zaradi epidemije koronavirusne bolezni Covid-19 pa smo cilj zmanjšali iz 1.000 na **900 udeležencev**.

Namen Učnih delavnic

Učne delavnice so bile namenjene:

- vključevanju **ranljivih skupin** v socialna podjetja (kar vključuje informiranje, motiviranje in podporo pri vključevanju oseb iz posameznih ranljivih skupin v delovna/praktična usposabljanja ali informiranje, motiviranje in podporo pri vključevanju v zaposlitev), ter
- razvoju dejavnosti in zaposlovanju v obstoječih socialnih podjetjih z namenom socialne, poklicne in delovne rehabilitacije.

S programom smo **spodbujali praktično usposabljanje brezposelnih oseb v konkretnem delovnem okolju socialnega podjetništva**, kot tudi **spodbujali zaposlovanje** istih oseb (pri vseh upravičenih delodajalcih), ki so v prvem delu programa pridobile splošne in delovno specifične kompetence znanja, veščine in spretnosti.

Podlage za izvajanje, pogoji za izvajalce in trajanje

Podlage za izvajanje

Pilotni projekt Učne delavnice se je izvajal v okviru Operativnega programa za **izvajanje evropske kohezijske politike** v obdobju 2014–2020 in je bil umeščen v:

- prednostno os 9. »Socialna vključenost in zmanjšanje tveganja revščine«,
- prednostno naložbo 9.4. »Spodbujanje socialnega podjetništva in poklicnega vključevanja v socialna podjetja ter socialnega

- in solidarnega gospodarstva, da bi vsem olajšali dostop do zaposlitve« in v
- specifični cilj 9.4.1. »Povečati obseg dejavnosti in zaposlitve v sektorju socialnega podjetništva.«

Odločitev o podpori za projekt/operacijo Učne delavnice je Služba Vlade RS za razvoj in Evropsko kohezijsko politiko (SVRK) izdala septembra 2017. K navedeni odločitvi je bilo izdanih več sprememb. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

(MDDSZ) in Zavod sta oktobra 2017 sklenila Pogodbo o sofinanciranju operacije Učne delavnice, h kateri je bilo tudi sklenjenih nekaj aneksov. Vse z namenom, da smo se čim bolj približali dejanski realizaciji pri izvedbi, kar je večinoma pomenilo zmanjševanje načrtovanih sredstev ter prerazporejanje dinamike financiranja po stroških in kohezijskih regijah. Ključna pravna podlaga za izvedbo Učnih delavnic je Zakon o urejanju trga dela z vsemi spremembami (ZUTD) ter izvedbeni akti s področja trga dela, ki so: Pravilnik o izvajanju ukrepov APZ, Smernice za izvajanje ukrepov APZ, Načrt za izvajanje Programa ukrepov APZ ter Katalog ukrepov APZ.

Prav po ciljni skupini brezposelnih (ki jo predstavljamo v nadaljevanju) s statusom poglobljene obravnave, za reševanje specifičnih težav, ki so običajno posledica dolgotrajne neaktivnosti oziroma brezposelnosti, invalidnosti, zdravstvenih ter drugih socialnih ovir, se je program praktičnega usposabljanja v Učnih delavnicah **iz četrtega Ukrepa**, bistveno razlikoval od našega dolgoletnega programa usposabljanja brezposelnih na delovnem mestu iz prvega Ukrepa aktivne politike zaposlovanja.

Primarno so bile Učne delavnice **namenjene socialnemu vključevanju in zmanjševanju tveganja revščine** (torej uresničevanju 9. prednostne osi v OP EKP 2014-2020), medtem ko je bil krajši dvo- ali tri-mesečni program usposabljanja na delovnem mestu namenjen uresničevanju 8. prednostne osi, katere glavni namen je bil spodbujanje zaposlovanja. Zavod je projekt izvajal skladno s 7. in 8. členom Uredbe 1303/2013/EU. Program naj bi podprl enega

krovnih ciljev strategije »**Evropa 2020**«, in sicer: »povečanje stopnje zaposlenosti prebivalstva med 20 in 64 letom starosti s takratnih 69 % na vsaj 75 % do leta 2020«. Ta cilj je Slovenija dosegla. Program je poleg tega, da je prispeval k povečanju zaposlitvenih možnosti oseb iz ciljne skupine, prispeval tudi k izboljšanju njihove usposobljenosti in s tem na individualnem nivoju **pripomogel k politikam vseživljenjskega učenja** oziroma k izvajanju evropskih strateških ciljev pri izobraževanju in usposabljanju. S trajnejšo vključitvijo v delovno okolje pri delodajalcu pa je bistveno pripomogel k **socialnemu vključevanju** brezposelnih in s tem doprinesel k EU platformi za **boj proti revščini in socialni izključenosti**.

Vsega naštetega, torej realizacije vseh teh smernic in pravnih podlag ne bi bilo mogoče doseči brez ukrepov APZ, ki povečujejo zaposlitvene možnosti najbolj ranljivim ciljnim skupinam, med njimi tudi s pomočjo funkcionalnih usposabljanj v povsem konkretnih delovnih okoljih v socialnem podjetništvu, kjer so se izvajale Učne delavnice.

Socialnemu podjetništvu in vsem ostalim delodajalcem seveda ni bilo treba poznati vseh naštetih pravnih podlag. Dovolj je bilo, da so se prijavi na javni povabilo Zavoda za izvedbo Učnih delavnic.

Z odločitvijo o podpori Organa upravljanja (SVRK) je bil potrjen način izvedbe projekta s tremi glavnimi aktivnostmi, ki so:

1. **upravljanje** projekta,
2. **izvajanje** programa pri delodajalcih ter
3. **informiranje** in komuniciranje o projektu.

Proces izvedbe programa z delodajalci in brezposelnimi osebami

Zavod je na spletni strani objavil javno povabilo delodajalcem v skladu z določili ZUTD. **Upravičeni delodajalci za praktična usposabljanja v Učnih delavnicah so bili invalidska in socialna podjetja ter zaposlitveni centri**. Delodajalci so oddali **ponudbo** na javno povabilo, v kateri so predlagali program praktičnega usposabljanja. Ko

je bila njihova ponudba izbrana, so z Zavodom sklenili **pogodbo** o izvedbi programa. V času izvajanja je moral delodajalec, z namenom, da udeleženci pridobijo delovno-specifične poklicne kompetence, kot tudi splošne kompetence, zagotavljati ustrezno strokovno vodstvo, predpisan je bil minimalni obseg internega in zunanega

mentorstva. Brezposelne osebe iz ciljne skupine je v program napotil Zavod. Vključili so se na podlagi **zaposlitvenega načrta**, uspešno opravljenega zdravniškega pregleda ter po sklenitvi pogodbe o vključitvi.

V času praktičnega usposabljanja so imeli udeleženci status brezposelne osebe, vključene v program APZ. Ko so jih želeli delodajalci zaposliti, pa so kandidirali na še eno javno povabilo za spodbujanje zaposlovanja oseb iz programa Učne delavnice. Ko je bila njihova ponudba izbrana, so z Zavodom sklenili novo pogodbo o izvedbi

programa tokrat za subvencionirano zaposlitev. Tudi oseba se je vključila v subvencionirano zaposlitev na podlagi osveženega zaposlitvenega načrta, po sklenitvi pogodbe o vključitvi ter nenazadnje **po sklenitvi delovnega razmerja na podlagi pogodbe o zaposlitvi**. Proces z navedenimi izvedbenimi pravnimi podlagami, lahko daje vtis administrativne obremenitve, vendar smo ga na Zavodu izpeljali kar se je dalo hitro in učinkovito, vse v sodelovanju strokovnih delavk, zaposlenih na projektu z Zavodovimi pisarnami za delodajalce in svetovalci/-kami zaposlitve.

Ponudba
delodajalca
na javno
povabilo

**Pozitivna
odločitev**
strokovne
komisije

Pogodba
med
Zavodom in
delodajalcem

**Zaposlitveni
načrt** med
svetovalko in
brezposelno
osebo

**Zdravniški
pregled**
kandidata
za
vključitev

Pogodba
o vključitvi
v program
med
Zavodom
in osebo

Izvedba
usposabljanja
z rednim
spremljanjem
Zavoda na
kraju samem

**Mesečna
izplačila**
izvajalcem in
udeležencem
in **končno
poročilo**

Pogoji za izvajalce

Če so želeli delodajalci izvajati Učne delavnice so kandidirali na:

- a) javno povabilo delodajalcem za izvedbo praktičnega usposabljanja v Učnih delavnicah in na
- b) javno povabilo delodajalcem za subvencionirano zaposlovanje oseb iz programa Učne delavnice.

Program je bil namenjen najbolj ranljivim brezposelnim osebam, ki se pri vstopu na trg dela srečujejo z večjimi težavami v socialni integraciji in socialni izključenosti kot ostale ciljne skupine, zato nekateri živijo tudi pod pragom revščine. **Problematiko in stiske teh ljudi najbolj poznajo in razumejo prav v socialnem podjetništvu**, v katerem se je izvajal prvi del Učnih delavnic.

Zavod je na podlagi dolgoletnih izkušenj z izvajanjem programov APZ izluščil ključne splošne pogoje za uspešno kandidiranje delodajalcev na javna povabila Zavoda, ki so pomenili dobro popotnico za kasnejšo kvalitetno izvedbo in dokončanje programov. Spodaj naštetih splošnih pogoji so se izkazali za dobro osnovno varovalko, ki z večjo verjetnostjo **zajezi morebitne težave** pri izvajanju in vodi v uspešen zaključek programov subvencioniranega usposabljanja ali zaposlovanja brezposelnih. Teh pogojev smo se držali tudi pri izvedbi Učnih delavnic. Tako je bil na obeh javnih povabilih lahko uspešen delodajalec, ki je izpolnjeval naslednje **splošne pogoje**:

- je posloval oziroma bil registriran saj eno leto,
- ni bil v stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacije,
- je bil registriran za opravljanje dejavnosti na delovnem mestu, na katerem je želel usposablјati ali zaposliti kandidata,
- je imel zaposleno vsaj eno osebo,
- je imel poravnane vse davke in druge obvezne dajatve v RS,
- je zaposlenim redno mesečno izplačeval plače in prispevke,
- do Zavoda ni imel neporavnanih obveznosti na podlagi pogodb o dodelitvi sredstev APZ,
- ni bil kršitelj pogodbenih obveznosti pri izvajanju programov APZ,

- mu po Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno ni bila pravno-močno izrečena globa za enega od prekrškov,
- ni posloval v sektorju S.13 – Država ali v sektorju S.15 – kot sindikat, politična stranka ali verska organizacija.

Na javnem povabilu za **spodbujanje zaposlovanja oseb iz programa Učne delavnice** so bili pomembni pogoji tudi sledeči:

- ponudnik z dodeljenimi sredstvi na podlagi tega javnega povabila po pravilu »de minimis« v enotnem podjetju ni smel preseči skupaj 200.000,00 EUR prejetih javnih sredstev (oziroma 100.000,00 EUR za podjetja v komercialnem cestnem tovornem prevozu) v obdobju zadnjih treh koledarskih let;
- ponudnik ni smel zaposliti brezposelne osebe v dejavnosti iz sektorjev ribištva in primarne kmetijske proizvodnje;

- če je bil delodajalec registriran za izvajanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku, ni smel skleniti pogodbe o zaposlitvi z namenom, da bi vključene osebe napotil k uporabniku, pri katerem bi le-te začasno delale pod nadzorom in v skladu z navodili uporabnika;
- delodajalec ni mogel zaposliti brezposelne osebe, ki je bila v zadnjem letu pred oddajo ponudbe pri njem zaposlena ali je bila lastnik ali solastnik ali ustanovitelj ali odgovorna oseba ali prokurist podjetja;
- delodajalec je moral ob predložitvi nove (naslednje) ponudbe izpolnjevati še pogoj, da je realiziral vse zaposlitve iz že sklenjene pogodbe po prejšnji ponudbi.

V primeru, da je bil delodajalec voden v Evidenci delodajalcev z negativnimi referencami zaradi kršitve delovnopravne zakonodaje, bi se Zavod lahko odločil, da njegove ponudbe ne bi sprejel.

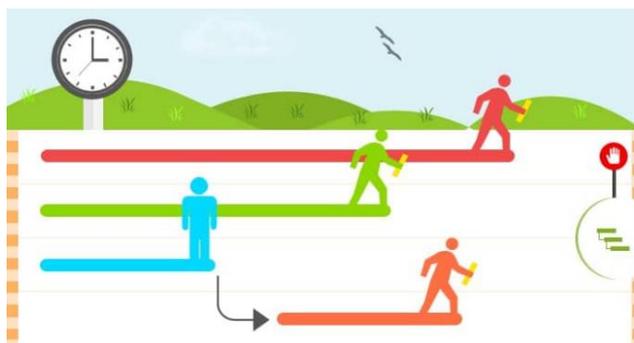
Preverjanje izpolnjevanja pogojev za vstop v program

Zavod je podatke o izpolnjevanju pogojev ponudnikov pridobil **iz uradnih evidenc** po uradni dolžnosti v času odločanja o ponudbi (npr. na AJPES, ZZZS, FURS, pri MDDSZ, MGRT, pri Ministrstvu za finance ali v drugih, kot tudi lastnih evidencah). V ta namen ima Zavod (na podlagi sklenjenih sporazumov **o izmenjavi podatkov**) vzpostavljene **hitro delujoče spletne servise**. Strokovna komisija, ki je odločala o ponudbah delodajalcev, prejetih na javna povabila, je le z dvema klikoma na zavihek »Info pogled o ponudniku«, o njem pridobila vse potrebne podatke za odločitev. Pred odločitvijo o sprejemu ponudbe ali pred sklenitvijo Pogodbe o izvedbi projekta je lahko Zavod od ponudnika zahteval dodatna

pojasnila ali dokazila v zvezi s prejeta ponudbo oziroma izpolnjevanjem posameznih pogojev javnega povabila. Poziv k pojasnitvi ponudbe smo običajno poslali, kadar se število zaposlenih iz evidence ZZZS ni ujemalo s številom oddanih REK obrazcev pri FURS-u ali kadar ponudnik ni imel poravnanih vseh davčnih obveznosti do države. Še pogosteje pa smo ponudnike pozivali, da ponudbo dopolnijo z bolj natančnim opisom programa usposabljanja, kar je olajšalo spremljanje izvedbe.

Trajanje in mejniki v izvajanju projekta

- **Vloga** za izvedbo projekta/operacije je Zavod na MDDSZ oddal julija 2017.
- SVRK je **Odločitev o podpori** za izvedbo projekta/operacije izdal konec septembra 2017.
- **Pogodba o sofinanciranju** projekta/operacije je bila med MDDSZ in Zavodom sklenjena oktobra 2017.
- **Vodja projekta** se je zaposlila konec novembra 2017, prva od mobilnih strokovnih delavk sredi

decembra 2017, vse ostale **projektne sodelavke** pa januarja 2018.

- **Javno povabilo** delodajalcem za izvedbo praktičnega usposabljanja v Učnih delavnicah smo **objavili** decembra 2017 in ga **odprli** januarja 2018.
- Javno povabilo delodajalcem za **spodbujanje zaposlovanja** oseb iz programa Učne delavnice smo objavili in **odprli** junija 2018.
- **Prvi udeleženci** so se v program praktičnega **usposabljanja** vključili sredi marca 2018.
- **Prve subvencionirane zaposlitve** oseb iz programa Učne delavnice so bile realizirane konec septembra 2018.
- Zadnje **javno povabilo** delodajalcem za praktično **usposabljanje** brezposelnih oseb v Učnih delavnicah smo **zaprli** konec junija 2022.

- **Zadnji udeleženci** so se v praktično usposabljanje vključili 1. septembra 2022.
- Nato smo konec decembra 2022 **zaprli zadnje javno povabilo za subvencionirano zaposlovanje** oseb iz programa Učne delavnice.
- Praktična **usposabljanja** so se v okolju socialnega podjetništva **zaključila** februarja 2023.
- **Zadnje subvencionirane zaposlitve** so se realizirale februarja 2023 in se bodo zaključile avgusta 2023.
- Vse **projektne zaposlitve** se zaključijo konec oktobra 2023.
- **Finančni zaključek projekta/operacije** je predviden na 31. 12. 2023.
- Učinke oziroma **rezultate** projekta bomo **spremljali** še v letu **2024** in **2025**.

Premišljeni pogoji za izvedbo zajeziijo morebitne težave pri izvajanju in z večjo verjetnostjo vodijo v uspešen zaključek programov APZ.

Ciljna skupina

Osebe, ki potrebujejo poglobljeno obravnavo

Ciljna skupina operacije je bila opredeljena v skladu s takratnim 6. členom Zakona o socialnem podjetništvu in OP EKP 2014–2020. Zavod je v Učne delavnice pri delodajalcih vključeval **brezposelne osebe, ki so bile prijavljene v evidenci brezposelnih oseb**, za katere je ugotovil, da potrebujejo poglobljeno obravnavo **in so izpolnjevale vsaj še enega od naslednjih kriterijev:**

- so bile dolgotrajno brezposelne vsaj 2 leti,
- so imele nedokončano ali končano največ osnovnošolsko izobrazbo,
- so bile starejše od 55 let,
- so bili iskalci prve zaposlitve in vsaj 6 mesecev prijavljeni v evidenci brezposelnih oseb, pri čemer so imeli prednost mladi do vključno 29 let z odločbami o usmerjanju ali statusom invalida ob prehodu iz izobraževanja na trg dela,
- so imeli status invalida in niso bili vključeni v programe zaposlitvene rehabilitacije,

- so bile osebe v programu ali v dveh letih po zaključku programa zdravljenja odvisnosti od alkohola ali drog,
- jim še ni preteklo eno leto od prestane kazni zavora oziroma so bili v času pogojnega odpusta in vsaj 6 mesecev prijavljeni v evidenci brezposelnih oseb,
- so bili pripadniki romske skupnosti,
- so se po vključitvi v programe socialne vključenosti in aktivacije ponovno aktivirali na trgu dela.

Ciljna skupina za **subvencionirano zaposlovanje** so bile brezposelne osebe, ki so bile **pred tem vključene v praktično usposabljanje** v okviru programa Učne delavnice. Gre za brezposelne osebe z **multiplimi zaposlitvenimi ovirami**. To so težave v socialni integraciji, vedenjske težave, blažje težave v duševnem zdravju in splošnem telesnem zdravju, nespodbudno družinsko in širše okolje ter slabe izkušnje na sivem, tudi črnem trgu dela in v različnih družbenih odnosih. Poleg **skromnih komunikacijskih veščin in drugih**

manjkajočih splošnih kompetenc v kombinaciji z manjkajočimi specifičnimi poklicnimi znanji in izkušnjami, pa je pri njih pogost tudi **razkorak med željami in realnostjo oz. njihovo delazmožnostjo**, kateremu je nemalokrat pridružena še **socialna izključenost**. Precej udeležencev je imelo težave z rednim in točnim prihajanjem na usposabljanje. Kljub njihovim zaposlitvenim oviram smo jih lahko opolnomočili v samozaupanju, asertivnosti, samoiniciativnosti, prevzemanju odgovornosti in v razmišljanju, da na prihodnost lahko sami vplivajo. Ti brezposelni bi bili brez pomoči, ki so je bili deležni v Učnih delavnicah, po vsej verjetnosti manj uspešni na trgu dela.

Vključitev osebe v program je bila prostovoljna. Kandidati za Učne delavnice so lahko izrazili interes za vključitev sami, najpogosteje pa so jim **vključitev predlagali njihovi osebni svetovalci zaposlitve**. Obveščanje ciljne skupine o možnostih vključitve v Učne delavnice je potekalo po več komunikacijskih kanalih na primer s promocijo programa na zaposlitvenih sejmih, z objavami na socialnih omrežjih, svetovnemu spletu in radijskih postajah, s čimer je bila zagotovljena transparentnost.

Izraža se v nepovezanih stavkih, zelo je vase zaprt, tih in plah.

Spodbujanje enakosti moških in žensk ter nediskriminacija

Preprečevanje diskriminacije pri vključevanju v program na osnovi spola, rase ali etničnega porekla, vere ali prepričanja, invalidnosti ali spolne usmerjenosti, je bilo zagotovljeno, saj je bil program odprt za **enakopravno** vključevanje moških in žensk iz ciljne skupine, invalidov ter drugih pripadnikov etničnih skupin, npr. Romov. Program je zagotavljal načelo spodbujanja enakosti moških in žensk, saj so se vanj lahko osebe **enakovredno vključevale po spolu**, glede na povpraševanje delodajalcev. Predvideno je bilo uravnoteženo vključevanje moških in žensk iz ciljne skupine. Navedene osebne karakteristike niso bile nikjer izpostavljene kot relevantne za vključitev.

Podatki o ustreznosti programa praktičnega usposabljanja ali prostega delovnega mesta za zaposlitev osebe s statusom invalida ter podatki o ustreznosti programa za ženske pa so se, kot relevantni za napotovanje čim bolj ustreznih oseb iz ciljne skupine, zbirali na nivoju oddaje ponudbe delodajalcev in so se upoštevali pri vključevanju oseb.

Prikrajšanost glede invalidnosti je bila pripoznana kot **ena od prednosti pri vključevanju**, kadar je to omogočala narava delovnega mesta, za katerega je bilo predvideno praktično usposabljanje ali zaposlitev. Poleg tega so se lahko osebe s statusom invalida vključile v praktično usposabljanje ali zaposlitev s krajšim delovnim časom, skladno z odločbo o invalidnosti. S tem je bilo zagotovljeno preprečevanje diskriminacije glede invalidnosti. Načelo zagotavljanja enakosti se je skratka upoštevalo na vseh ravneh izvajanja.

Zaznane ovire vključenih oseb

Ima izrazito negativno samopodobo in nizko samozavest, ki jo ovirata pri iskanju zaposlitve. Manjka ji notranje motivacije, ki bi jo spodbudila k postavljanju ciljev.

Čeprav je bila ciljna skupina oseb, ki so se vključile v program Učne delavnice raznolika in jasno opredeljena, je bilo vsem udeležencem skupno, da so bili **dlje časa oddaljeni od trga dela**. Velik del vključenih oseb, ki so v najslabših in najbolj ranljivih

situacijah ter imajo kompleksne osebne in situacijske probleme, niso imele lastnih dohodkov, ampak so bile **odvisne od socialnih prejemkov**, so zato bile pogosto marginalizirane ter dodatno ogrožene s socialno izključenostjo. Z vključitvijo v Učne delavnice so se udeleženci ponovno **aktivirali v delovnem okolju**, pridobivali delovno specifične kompetence ter se **osebno razvijali in nadgrajevali spretnosti**, ki so potrebne za vsakodnevno delovanje v družbi.

Izkazalo se je, da so osebe zaradi dlje časa trajajoče nezaposljivosti potrebovale poglobljeno in multidisciplinarno obravnavo z individualiziranim pristopom. Ranljive skupine ljudi imajo lastnosti, oviranosti, **način življenja in okoliščine, ki jim otežujejo, da bi se hitro in učinkovito odzivali na trg dela.** Na podlagi povratnih informacij, ki smo jih prejeli od izvajalcev programa (zlasti internih ter zunanjih mentorjev) ter opravljenih spremljanj strokovnih delavk na kraju samem lahko povzamemo, da so bile najpogostejše ovire naslednje:

- manjkajoča poklicno-specifična znanja in/ali delovne izkušnje,

- zdravstvene ovire (invalidnost, blažje težave v duševnem zdravju, neozdravljene odvisnosti),
- psihološko-socialne (nizka motiviranost in naučena nemoč, anksioznost, slaba samopodoba),
- organizacijske in osebne (šibka vzdržljivost in/ali obremenilnost, razkorak med željenim in dejanskim, potrebno pogostejše ponavljanje delovnih operacij, nezmožnost držanja dogovorov, postavljanja kratkoročnih, kaj šele dolgoročnih ciljev),
- finančne in bivanjske okoliščine (slabša mobilnost, obveznosti z vzdrževanimi družinski člani ipd.).

Zaradi razočaranja nad izgubo službe, ki jo je opravljala 25 let, ima občutek brezizhodnosti, strahu in utesnenosti. Prihodnost vidi črno in negotovo.

Vsebina Učnih delavnic

Praktično usposabljanje

Osebe iz ciljnih skupin so se k delodajalcem iz okolja socialnega podjetništva, izbranim na javnem povabilu, vključevale v praktična usposabljanja v Učne delavnice na podlagi podpisanega zaposlitvenega načrta ter na podlagi podpisane pogodbe o vključitvi. Oseba je morala izpolnjevati pogoje ciljne skupine tako na dan podpisa zaposlitvenega načrta, kot tudi na dan vključitve v praktično usposabljanje. Brezposelna oseba se je v Učno delavnico lahko vključila le, če je predhodno uspešno opravila **zdravniški pregled**, na katerega jo je napotil delodajalec. Delodajalec je udeležencem določil internega mentorja, ki je **pripravljal udeleženca na poklic** oziroma je krepil njegove delovne kompetence. **Interni mentor** je moral biti **pri delodajalcu zaposlen** in biti strokovnjak na delovnem področju, na katerem je potekalo praktično usposabljanje. Nadomestni mentor internega mentorja je bil lahko zaposlen pri

delodajalcu ali imel z njim sklenjeno pogodbo civilnega prava za opravljanje mentorstva. Interni mentor v zaposlitvenem centru je bil lahko le sodelavec, ki ga je zaposlitveni center na novo zaposlil za izvajanje Učnih delavnic v skladu s Pravilnikom o zaposlitvenih centrih iz leta 2018.

Delodajalec je udeležencem priskrbel tudi **zunanjega mentorja za podporo pri prilagajanju in pri integraciji vseživljenjskih kompetenc** v delovni proces. Zunanji mentor je bil npr. trener dela, delovni terapevt, strokovnjak za zaposlitveno rehabilitacijo, kadroviski ali socialni delavec, psiholog, zdravnik ipd. K predlaganemu zunanjemu mentorju je Zavod predhodno podal soglasje.

Mentorstvo je moralo biti opravljeno kvalitetno in v obsegu, ki je bil potreben, da je bil dosežen namen Učnih delavnic:

1. za praktično usposabljanje udeležencev je moral interni mentor opraviti **mesečno najmanj 60 ur internega mentorstva**;
2. za reševanje specifičnih težav, s katerimi so se soočali brezposelni iz ciljne skupine, pa je moral zunanji mentor opraviti najmanj **12 ur poglobljene individualne strokovne pomoči v celotnem obdobju** Učne delavnice, pri čemer je bil obvezen pričetek izvedbe zunanjega mentoriranja za vsakega posameznega udeleženca najkasneje v drugem mesecu izvedbe Učne delavnice.

Morebitna odsotnost udeleženca v dogovoru z delodajalcem ni smela vplivati na predpisano minimalno število opravljenih internih in zunanjih mentorskih ur.

Tako interni kot zunanji mentor sta **sodelovala s strokovnimi delavkami Zavoda**. Sestajali so se na **spremljevalnih sestankih**, ki so se organizirali po potrebi, njihov namen pa je bil spremljanje napredka udeležencev pri delovni in socialni integraciji. Spremljanje je bilo vedno v naprej **napovedano in dogovorjeno**, razen v redkih primerih, ko je bil zaznan sum nepravilnosti ali kršitev pri izvedbi programa.

Navedena **celostna obravnava udeležencev** je bila ključna dodana vrednost programa, ki je pripomogla k temu, da so se lažje vključili na trg dela oz. se zaposlili.

Učne delavnice so **trajale 6 mesecev** in so se lahko skrajšale le v primeru zaposlitve udeležencev, vendar ne pred iztekom prvih treh mesecev praktičnega usposabljanja. Od vključno drugega meseca dalje je delodajalec udeležencu, po predhodni napovedi udeleženca in datumski odobritvi s strani delodajalca, omogočil 10 dni odsotnosti brez navedbe razloga za odsotnost.

Delodajalec je moral v času izvajanja Učnih delavnic udeleženca **zavarovati za invalidnost in smrt**, kot posledico poškodbe pri delu in za morebitna druga obvezna zavarovanja v skladu z veljavno zakonodajo.

V okviru ene ponudbe je lahko delodajalec predlagal izvedbo enega ali več programov Učnih delavnic. V ponudbi je moral navesti naziv delovnega mesta, na katerem se bo izvajala Učna delavnica, vsebino praktičnega usposabljanja, lokacijo izvedbe, predlaganega internega mentorja, predlagano število oseb za usposabljanje, časovni potek in pomembne podatke za napotovanje oseb, kot so npr. potreben vozniški izpit ali pridobljena določena smer ali raven izobrazbe.

Pravila v zvezi s časovnim potekom praktičnega usposabljanja so bila sledeča:

- Učna delavnica se je lahko izvajala največ 5 dni v tednu, praviloma od ponedeljka do petka.
- Usposabljanje je praviloma trajalo poln delovni čas delodajalca (razen kadar se je vključila oseba s pravico do dela s krajšim delovnim časom).
- Učna delavnica se je smela izvajati med 6. in 22. uro, **praviloma 8 ur dnevno**. Praktično usposabljanje izven tega časovnega okvira je bilo izjemoma dopustno, če je to zahtevala narava dela, ki ga ni bilo mogoče organizirati drugače.
- Mesečna kvota ur v koledarskem mesecu usposabljanja je predstavljala število delovnih dni v mesecu, pomnoženo z 8 urami.
- Učna delavnica se ni smela izvajati ob nedeljah in praznikih. Če je bil med tednom en dan praznik, je trajalo v tem tednu praktično usposabljanje največ 4 dni. Praznikov se ni nadomeščalo.

Število udeležencev je bilo odvisno od števila mentorjev, zaposlenih pri delodajalcu. **En interni mentor je lahko hkrati praktično usposabljal le dva udeleženca**. Najvišje možno število oseb, hkrati vključenih v praktično usposabljanje pri delodajalcu, ni smelo preseči števila vseh zaposlenih pri njem na zadnji dan v mesecu pred oddajo ponudbe. Zavod si je lahko pri obravnavi ponudb pridržal pravico, da je znotraj posamezne Učne delavnice **znižal število** predlaganih oseb za vključitev, če smo ocenili, da število ni skladno s **predlagano vsebino ali pričakovano kvaliteto** praktičnega usposabljanja ali ni bilo usklajeno s potrebami trga dela v regiji. Če je delodajalec že praktično usposabljal štiri osebe ali več, po končani Učni delavnici pa ni zaposlil nobene, je lahko oddal novo ponudbo po poteku 6-ih mesecev od datuma zaključka praktičnega usposabljanja zadnjega udeleženca. **Učne delavnice so se lahko izvajale le na območju Republike Slovenije**.

Delodajalcem, ki so izvajali Učne delavnice je Zavod na podlagi oddanih **list prisotnosti** udeleženca in evidence ur mentorstva mesečno povračal stroške za izvedene storitve usposabljanja, udeležencem pa dodatek za aktivnost in dodatek za prevoz. Ob zaključku usposabljanja je za vsakega udeleženca oddal tudi **poročilo o pridobljenih veščinah**, znanjih in/ali spretnostih udeleženca v Učni delavnici.

Večino procesa, ki ga poenostavljeno prikazujemo v spodnji shemi, smo z delodajalci uredili brezpapirno in s pomočjo **Portala za delodajalce** na spletnem naslovu: www.zadelodajalce.si.

6 mesečno praktično usposabljanje na delovnem mestu v okolju socialnega podjetništva

- Interni mentor zaposlen pri izvajalcu, zadolžen za krepitev delovno-specifičnih poklicnih kompetenc udeleženca
- Zunanji mentor za krepitev splošnih kompetenc
- Udeleženci prejmejo dodatek za aktivnost in prevoz ter ohranijo status brezposelne osebe
 - Izvajalci prejmejo standarni strošek za izvedbo storitve usposabljanja

6 -12 mesečna subvencionirana zaposlitev pri kateremkoli delodajalcu

- Subvencijo za zaposlitev prejema delodajalec
- Udeleženci so zaposleni v rednem delovnem razmerju za polni delovni čas
- Najmanj 6 mesečna zaposlitev, ki se lahko podaljša v 12 mesecev
- Udeleženci prejmejo plačo in so vključeni v obvezno socialno zavarovanje
 - Cilj je, da se zaposli vsaj 1 od 4-ih udeležencev predhodnega usposabljanja

ohranjena običajna, redna zaposlitev

- Redno delovno razmerje se ohrani ali nadaljuje pri istem ali drugem delodajalcu brez pomoči subvencije za zaposlitev

Subvencionirano zaposlovanje

Brezposelna oseba, ki je zaključila praktično usposabljanje v Učni delavnici, se je v subvencionirano zaposlitev pri delodajalcu vključila v skladu z relevantno nacionalno zakonodajo (ZUTD, ZDR-1 in drugimi (pod)zakonskimi akti), in sicer na podlagi podpisanega **zaposlitvenega načrta** z Zavodom, **pogodbe o vključitvi v program**, prav tako sklenjene z Zavodom ter sklenjeno **pogodbo o zaposlitvi z delodajalcem**.

Subvencionirana zaposlitev je morala biti ohranjena za neprekinjeno obdobje **najmanj 6 mesecev**, in sicer za **polni delovni čas**, 40 ur na teden ali polni delovni čas, ki je krajši od 40 ur na teden, vendar ne krajši od 36 ur, ali krajši tedenski delovni čas v skladu z odločbo o invalidnosti, vendar ne krajši od 20 ur na teden. Kot zaposlitev smo šteli nastop dela na podlagi sklenjene pogodbe o zaposlitvi in **prijave v obvezna socialna zavarovanja** pri ZZZS. Če je delodajalec **podaljšal ali ohranil zaposlitev za nadaljnjih najmanj 6 mesecev** brez prekinitve, je bil upravičen do nadaljnjih 6-ih mesečnih subvencij za zaposlitev v enaki višini, vendar skupaj za isto osebo največ v 12-ih enakih zneskih. Podaljšanje ali ohranitev zaposlitve za nadaljnjih najmanj 6 mesecev, je bila možna le v primeru, da je bila pogodba o zaposlitvi med delodajalci in v program vključenimi osebami sklenjena najpozneje z dnem 1. 9. 2022.

Kadar delodajalec brezposelne osebe iz ciljne skupine ni zaposlil za nedoločen čas ali za določen čas vsaj 12 mesecev, je moral pred iztekom 6-mesečne zaposlitve z osebo skleniti novo pogodbo o zaposlitvi za nadaljnjih najmanj 6 mesecev, z Zavodom pa aneks k pogodbi o izvedbi projekta v okviru programa.

Kot dokazilo za nakazilo prvega mesečnega zneska subvencije je delodajalec Zavodu predložil kopijo ustrezne Pogodbe o zaposlitvi brezposelne osebe iz ciljne skupine. Zavod je preverjal **ustreznost pogodbe o zaposlitvi** zlasti glede določil o:

- trajanju zaposlitve ter delovnem času v skladu s predmetom javnega povabila,
- datumu nastopa dela v povezavi z datumom prijave vključene osebe v obvezna socialna zavarovanja pri ZZZS in
- navedbi vira financiranja, ki se je glasil: »Projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada«.

Delodajalec je pogodbo o zaposlitvi vključene osebe predložil Zavodu na **Portal za delodajalce**: www.zadelodajalce.si, izjemoma po elektronski ali klasični pošti ali jo oddal osebno. Da je delodajalec prejemal subvencijo za zaposlitev je seveda moral **kandidirati na javno povabilo Zavoda** in moral biti izbran za izvedbo programa.

Višina sredstev, viri financiranja in upravičeni stroški

80 % sofinanciranje Evropskega socialnega sklada

Po podatkih iz pogodbe o sofinanciranju je na dan 28. 2. 2023 za celoten šestletni projekt na voljo 9,13 mio EUR sredstev, od katerih 7,30 mio EUR sofinancira Evropski socialni sklad, preostalih 1,83 mio EUR pa Proračun Republike Slovenije. 6,33 mio EUR je namenjenih za KRVS, 2,80 mio EUR sredstev pa za KRZS. Delž 77,8 % vseh sredstev za KRVS je pričakovan, saj je socialno podjetništvo močnejše razvito na vzhodu Slovenije. **Največji del sredstev je predviden za aktivnost Izvajanje pri delodajalcih** in sicer 7,82 mio EUR. Od tega je 5,35 mio EUR namenjenih za pokritje stroškov praktičnega usposabljanja, v katerega sodijo dodatek za aktivnost in dodatek za prevoz

udeležencem ter zdravniški pregled oz. standardni strošek na enoto za izvedeno storitev usposabljanja za izvajalce. Preostalih 2,48 mio EUR je namenjenih za izplačevanje subvencij za zaposlitev. Stroški, namenjeni za **upravljanje projekta** znašajo 1,18 mio EUR. Z njimi pokrivamo plače, potne stroške, študijske obiske, izobraževanja in usposabljanja zaposlenih na projektu ter stroške za nakup delovne opreme (računalnike, mobitele, kamere, slušalke, pisarniške stole, mestna kolesa...). Najmanj stroškov je planiranih in bo porabljenih za aktivnost **Informiranje in komuniciranje**, in sicer bodo v vseh letih znašali cca 45.000 EUR.

Upravičeni stroški

Za **izvajanje praktičnega usposabljanja** v Učnih delavnicah sta bila upravičena stroška za izvajalce:

- strošek predhodnega **zdravniškega pregleda** vključene osebe v dejanski višini. Tega smo izplačali, kadar se oseba v program **ni vključila** zaradi neopravljenega zdravniškega pregleda ali kadar je bil za delodajalca ugodnejši od izplačila sorazmernega dela stroška izvedene storitve **ob prekinitvi** Učne delavnice in
- **standardni strošek na enoto** (SSE) za izvedeno storitev usposabljanja v višini 560 EUR mesečno za polni mesec izvedenega usposabljanja.

Standardni strošek v višini 560,00 EUR na mesec na posamezno vključeno osebo pri delodajalcu za izvedbo praktičnega usposabljanja smo izračunali na podlagi podrobne **metodologije** in je pokrival:

- nadomestilo dela plače internega mentorja, izhajajočega iz povprečne slovenske plače,
- strošek predhodnega zdravniškega pregleda za udeleženca praktičnega usposabljanja,
- strošek zavarovanja za invalidnost in smrt, ki je posledica poškodbe pri delu,
- strošek potrošnega materiala, potrebnega za izvedbo za praktičnega usposabljanja,
- strošek delovne obleke za udeleženca ter
- strošek zunanjega mentorja, ki je udeležencu nudil psihosocialno ali zdravstveno pomoč.

Udeleženec Učnih delavnic je vsak mesec prejel **dodatek za aktivnost in dodatek za prevoz**. V vseh letih izvajanja sta se dodatka večkrat zvišala zaradi usklajevanja z višjimi tržnimi cenami. V letu 2022 je dodatek za aktivnost znašal 4,0 EUR za vsako uro dejanske udeležbe v programu. Če je udeleženec prejemal nadomestilo za brezposelnost, je bil upravičen do 2,00 EUR na uro.

Dodatek za prevoz je leta 2022 znašal 0,21 EUR za vsak kilometer od kraja bivanja do kraja usposabljanja in nazaj. Pri izračunu razdalje se je upošteval kraj stalnega ali začasnega prebivališča ali kraj, od koder se je oseba dejansko vozila, ki je bil najbližje kraju izvajanja aktivnosti. V primeru, da se je program izvajal na dveh ali več lokacijah, se je dodatek za prevoz izračunaval glede na prisotnost udeleženca na posamezni lokaciji.

Tudi za izvajanje druge projektne podaktivnosti **Spodbude za zaposlovanje oseb iz programa Učne delavnice** smo delodajalcem izplačevali standardni strošek na enoto, in sicer:

- v letih 2018 in 2019 **enkratno subvencijo** v višini 4.000,00 EUR za 6-mesečno ali dve subvenciji v skupnem znesku 8.000,00 EUR za 12-mesečno zaposlitev osebe za polni delovni čas,
- v letih 2020 do 2023 pa **mesečno subvencijo** v višini 740 EUR, kar je za 6-mesečno zaposlitev pomenilo 4.440,00 EUR, za neprekinjeno 12-mesečno zaposlitev, prav tako za polni delovni čas, pa skupnih 8.880,00 EUR.

Sprva je Zavod, na podlagi delodajalčevega zahtevka za izplačilo, izplačal delodajalcu prvo subvencijo po sklenjeni pogodbi o zaposlitvi in po prijavi osebe v obvezna socialna zavarovanja. Če je delodajalec ohranil zaposlitev vključene osebe za najmanj nadaljnjih 6 mesecev ali več brez prekinitve, smo mu izplačali drugo subvencijo za zaposlitev v enaki višini po izplačilu plače za zadnji, 12-i mesec zaposlitve, pod pogojem, da je osebi vseh 12 mesecev izplačeval plačo in prispevke, kar smo preverili v uradnih evidencah FURS. Metodologija za izračun standardnega stroška na enoto je bila določena na podlagi minimalne slovenske plače. Ker je Evropsko računsko sodišče

Sloveniji naložilo ocenitev preverjanja in upravičenosti odhodkov iz proračuna šele po izteku minimalnega obdobja zaposlitve, smo **opustili plačevanje subvencije v dveh delih in uvedli plačevanje mesečnih subvencij**, pri čemer se je prva subvencija delodajalcu izplačala po izplačilu plače za prvi polni mesec zaposlitve. Delodajalci so se na nov sistem izplačevanja hitro navadili in jim je ustrezal tudi zaradi tega, ker jim **ni bilo treba več izstavljati zahtevkov za izplačilo**. S tem smo preprečili preplačila delodajalcem zaradi predčasnih prekinitvev zaposlitev. Posledično bi to pomenilo manjše število vzpostavljenih terjatev, vodenje manjšega števila terjatev v Registru nepravilnosti, manjše število pripravljenih negativnih ZZI-jev ter ne nazadnje tudi vračil sorazmernega dela subvencij v proračun. Vendar v vseh letih izvajanja nismo imeli niti ene terjatve za vračilo dela subvencije za zaposlitev.

Za **upravljanje projekta** so bili upravičeni stroški naslednji: standardni stroški na enoto za plače in povračila v zvezi z delom zaposlenih na Zavodu, pavšalno financiranje za zaposlene v višini 15 %, ki so se obračunali od neposrednega stroška plač in povračil v zvezi z delom zaposlenih na projektu, stroški za službena potovanja zaposlenih, stroški za izobraževanja in usposabljanja zaposlenih, stroški nakupa opreme za zaposlene (računalniki, mobilni telefoni, mestna kolesa in pisarniški stoli) ter davek na dodano vrednost. Pavšalno financiranje je zajemalo: stroške elektrike, ogrevanja, vode in komunalnih storitev, smeti, telefona, e-pošte, poštnine, drobnega potrošnega materiala, tekočega vzdrževanja ipd.

Za **informiranje in komuniciranje** pa so bili upravičeni nastali stroški zunanjih izvajalcev informiranja in komuniciranja ter davek na dodano vrednost.

Realizacija

V preglednici **predstavljamo porabljena in planirana sredstva** (po letih) za izvajanje programa pri delodajalcih, in sicer posebej za praktično usposabljanje ter subvencionirano zaposlovanje. Ker se je v praktično usposabljanje

vkjučilo 911 udeležencev, v subvencionirano zaposlitev pa 303-je udeleženci, je posledično večji del stroškov tj. 4,99 milijonov EUR (ali 69 % od 7,25 mio EUR) porabljenih oz. predvidenih za praktično usposabljanje.

Stroški v EUR za izvajanje po letih	2018	2019	2020	2021	2022	Plan 2023	Skupaj okvirno
Usposabljanje	596.450,36	1.232.245,71	1.073.062,28	1.027.539,53	936.021,52	132.100,00	4.997.419,40
Zaposlovanje	44.000,00	268.000,00	442.107,77	520.702,03	616.716,09	362.546,58	2.254.072,47
Skupaj	640.450,36	1.500.245,71	1.515.170,05	1.548.241,56	1.552.737,61	713.669,81	7.251.491,87

Posebej prikazujemo porabo in plan za ostale stroške izvedenega projekta, in sicer stroške za upravljanje projekta ter za njegovo promocijo oziroma komuniciranje in informiranje. Posebej so prikazani tudi stroški DDV (združeni za upravljanje in informiranje ter komuniciranje). Skupaj bomo za

spremljajoče stroške izvedenega projekta namenili cca 1,27 milijonov EUR. To od celotne vrednosti projekta v ocenjeni, nekoliko manjši višini kot je pogodbeno – to je 8,52 milijonov EUR predstavlja 14,94 % delež.

Stroški v EUR	2018	2019	2020	2021	2022	Plan 2023	Skupaj okvirno
Upravljanje	199.062,81	204.347,19	212.145,77	185.702,09	214.656,53	202.656,55	1.218.570,94
Informiranje in komuniciranje	8.052,31	5.194,68	4.911,68	5.248,43	4.072,60	9.000,00	36.479,70
DDV	5.700,31	2.280,54	1.764,62	3.136,02	1.752,00	3.824,00	18.457,49
Skupaj	212.815,43	211.822,41	218.822,07	194.086,54	220.481,13	215.480,55	1.273.508,13

Rezultati in doseženi kazalniki

Nepričakovano dobri izhodi v zaposlitev

Ob snovanju projekta smo (v skladu z OP EKP 2017-2021) predvideli, da bo vsaj 25 % vključenih oseb po zaključku Učnih delavnic zaposlenih. Ta kazalnik torej pomeni **vsaj 226 zaposlenih oseb** (kar je 25 % od 900) po izteku praktičnega usposabljanja. Število oseb, zaposlenih ob izhodu, gledano **na dan 31. 12. 2022** za vsa leta skupaj (od 2018 do 2022) je **216, kar pomeni 95,6 % od načrtovanih 226 zaposlitev**.

Delež oseb, zaposlenih ob izhodu iz praktičnega usposabljanja (po formuli: 216 zaposlenih deljeno z 911 udeležencev x 100) je **23,7 %, torej že zelo približan 25 % ciljnemu deležu**. Verjamemo, da ga bomo do konca projekta dosegli.

Podatek o 216 izhodih v zaposlitev konec leta 2022 je bistveno nižji od števila vseh vključenih udeležencev v subvencionirano zaposlitev (297) zato, ker kazalnik oseb, zaposlenih ob izhodu **merimo na 30. dan po izteku praktičnega usposabljanja osebe** v Učni delavnici za vsako leto posebej, vendar le do vključno meseca oktobra. Oseba se je torej lahko s subvencijo za zaposlitev zaposlila npr. šele dva meseca po zaključku 6-mesečne Učne delavnice ali pa novembra oz. decembra in je všteta v statistični podatek o številu oseb v subvencionirani zaposlitvi, ni pa bila všteta v kazalnik o deležu oseb, zaposlenih ob izhodu na 30. dan po izteku usposabljanja. Nadalje: če delimo končno število subvencioniranih zaposlitev (303) s številom vseh udeležencev (911) Učnih delavnic, dobimo delež zaposlenih s pomočjo subvencije v višini 33,3 %, ki pa že pomeni precej presežen ciljni delež v višini

25 %. Delež zaposlenih oseb ob izhodu iz programa pa lahko merimo še na tretji način, in sicer, da pogledamo koliko izmed vseh 911 udeležencev se je zaposlilo v celotnem obdobju izvajanja operacije, ne glede na to ali so delodajalci zanje prejeli subvencijo za zaposlitev ali ne in ne glede na to, kdaj in za koliko časa **so se zaposlili tj. kadarkoli v obdobju do enega leta po zaključku praktičnega usposabljanja**. Med 817 osebami, ki so **zaključile usposabljanje**, je bilo do 30. 11. 2022 takšnih kar **499 ali 54,8 %**.

Podrobnejšo obrazložitev in poudarek na zaposlovanju oseb smo podali z razlogom, saj se zaposlujejo osebe, ki zaradi multiplih zaposlitvenih ovir potrebujejo poglobljeno obravnavo, niso neposredno zaposeljive ter so bile v povprečju, pred zaposlitvijo znotraj operacije Učne delavnice, več let brezposelne.

Sicer pa smo prepričani, da bi bilo vključitev tako v praktično usposabljanje, kot v subvencionirano zaposlovanje še več, če ne bi bilo **2-letne epidemije koronavirusne bolezni Covid-19**, saj do takrat posebnosti pri izvajanju ni bilo. Po razglasitvi epidemije je večina izvajalcev začasno prekinila izvajanje programov praktičnega usposabljanja. Prav tako novih ponudb delodajalcev na obe javni povabili, po 12. 3. 2020 za krajše obdobje, do junija 2020, skoraj nismo več prejeli. Pri nekaterih izvajalcih smo za približno mesec dni (za obdobje začasnega mirovanja usposabljanja) podaljšali izvajanje Učnih delavnic v poletne mesece. Delodajalci iz okolja socialnega podjetništva bodisi v tem zahtevnem obdobju niso

imeli dela, ali so imeli slabšo prodajo ali pa enostavno s prihodom novih sodelavcev/ udeležencev niso želeli ogroziti zdravja obstoječih zaposlenih. V zvezi z izvajanjem Učnih delavnic v času epidemije pa je treba izpostaviti še sledeče:

štiri od šestih strokovnih delavk, zaposlenih na projektu Učne delavnice, so se **aktivirale za izvajanje interventnih zakonov** za zaježitev koronavirusne bolezni COVID-19 in **za omilitev ter odpravo njenih posledic v gospodarstvu**.

Kazalniki so bili zmanjšani, nato preseženi

Prvotni cilj operacije je bil v Učne delavnice vključiti 1.000 oseb. Ker je epidemija koronavirusne bolezni Covid-19 vplivala na izvajanje programa Učne delavnice na način, da planiranega kazalnika nismo mogli doseči, smo MDDSZ v letu 2022 predlagali zmanjšanje kazalnika na 900 oseb. Zmanjšanje kazalnika je bilo realizirano novembra 2022 na podlagi Spremenjene odločitve SVRK-a o podpori št. 9-4/1/MDDSZ/4 ter Aneksa št. 9 k pogodbi o sofinanciranju operacije, sklenjenega med MDDSZ in Zavodom. Zapiranje dejavnosti, javnega življenja, ukrepi za varno delo, strah pred okužbo tako izvajalcev kot brezposelnih oseb so v letih 2020 in 2021 upočasnili vključevanje in deloma zaustavili aktivna izvajanja. Pri nekaterih izvajalcih smo za več kot mesec dni (za obdobje začasnega mirovanja usposabljanja) podaljšali izvajanje Učnih delavnic. To je običajno pomenilo, da se v tem času niso mogli (niti želeli) vključiti novi udeleženci, saj je bilo v javnem povabilu omejeno maksimalno število možnih udeležencev pri enem izvajalcu. Med epidemijo so strokovne delavke velik del delovnega časa delale od doma. Spremljanje izvedbe programov je potekalo preko video-konferenc in telefonskih klicev. Promocija programa pri potencialnih novih izvajalcih za tako specifičen program, v katerega se vključujejo brezposelni, ki potrebujejo poglobljeno obravnavo pa ni primerna, niti ni učinkovita po telefonu, pač pa bolj v osebnem stiku. Zaradi razglašeni epidemioloških razmer, pa seveda osebni promocijski obiski niso bili mogoči ali zaželeni. Tako na

Zavodu, kjer smo bili poleg vsega obremenjeni še z enormnim obsegom izvajanja interventne zakonodaje za pomoč gospodarstvu pri odpravljanju posledic epidemije, ni bilo mogoče storiti več za nadomestitev upadlega števila udeležencev z novo-vključenimi. Dodaten ukrep, ki smo ga realizirali skupaj z MDDSZ je bilo **podaljšanje projekta za pol leta**, ki pa prav tako ni moglo v celoti nadomestiti izgubljenih vključitev v dveh letih.

Glede na prvotni plan se je predvidevalo, da bo vsaj 250 vključenih oseb po zaključku Učnih delavnic zaposlenih. Ta kazalnik smo ohranili in je še vedno 25 %, vendar ne več 250 pač pa 226 oseb (kar je 25 % od 900).

Končno število vključenih udeležencev v program praktičnega usposabljanja je 911, kar pomeni presežen kazalnik, ki od leta 2022 znaša 900 udeležencev.

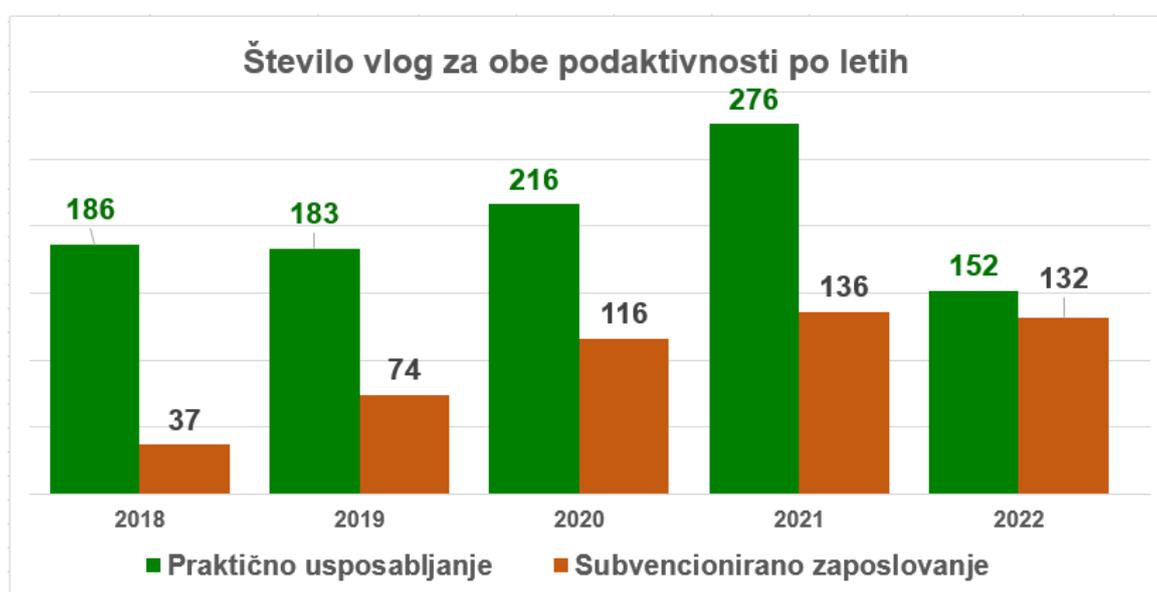
S 303-mi subvencioniranimi zaposlitvami smo presegli tudi 226 planiranih zaposlitev. Drugi kazalnik konec leta 2022 sicer znaša 23,7 % izhodov v zaposlitev na 30. dan po izteku praktičnega usposabljanja osebe v Učni delavnici, kar smo že predstavili v predhodnem poglavju in je že zelo približan ciljnemu kazalniku v višini 25 %.

V spodnji preglednici prikazujemo doseganje kazalnikov, glede na ciljno vrednost.

Naziv kazalnika	Vrsta kazalnika	Regija	Doseženo stanje v celotnem obdobju izvajanja 1. 1. 2018 - 31. 12. 2023		Dosežena vrednost skupaj v	Ciljna vrednost skupaj
			Moški	Ženske		
Število udeležencev/ vključenih oseb v usposabljanje	Kazalnik učinka	Vzhodna Slovenija	217	492	709	700
		Zahodna Slovenija	93	109	202	200
Skupaj			310	601	911	900
Delež oseb zaposlenih ob izhodu, ki se meri na 30. dan po zaključku usposabljanja	Rezultat	Vzhodna Slovenija	44	138	182	176
		Zahodna Slovenija	12	22	34	50
Skupaj			56	150	216	226

Naziv kazalnika	Vrsta kazalnika	Regija	Doseženo stanje v celotnem obdobju izvajanja 1. 1. 2018 - 28. 2. 2023		Dosežena vrednost skupaj v celotnem obdobju	Ciljna vrednost skupaj
			Moški	Ženske		
Število vključenih oseb v subvencionirano zaposlitev	Kazalnik učinka	Vzhodna Slovenija	66	185	251	176
		Zahodna Slovenija	16	36	52	50
Skupaj			82	221	303	226

Podatki o številu vlog, pogodb in obračunov

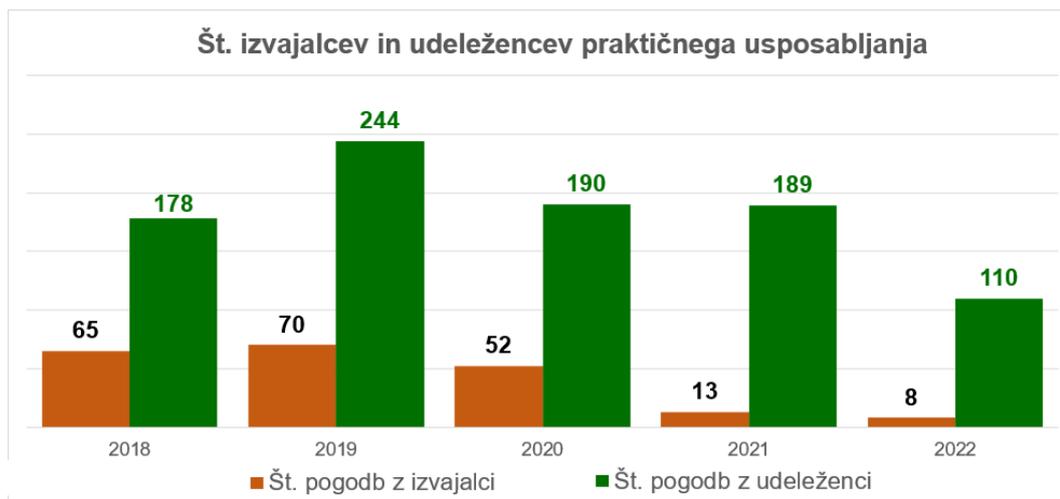
Za izvedbo **praktičnega usposabljanja** brezposelnih v Učnih delavnicah je Zavod prejel skupaj **1.013 ponudb** (podatek je za vsa tri javna povabila skupaj). Od tega je bilo **522 (ali 51,5 %) sprejetih**. Nesprejetih je bilo 443 ponudb, ostalo pa so odstopi od ponudb, ki jih je bilo 48.

Najpogostejši razlogi za nesprejem ponudbe so bili: ponudnik ni bil registriran kot socialno, invalidsko podjetje ali zaposlitveni center, ponudnik je presegal dovoljeno število oseb hkrati vključenih v usposabljanje, ali ni izpolnjeval pogoja plačanih obveznosti pri FURS-u, ali ni izpolnjeval pogoja vsaj enega zaposlenega ipd. **Delež nesprejetih ponudb zaradi neizpolnjevanja pogojev je bil 57,8 %**. Nesprejetih ponudb zaradi neizpolnjevanja osnovnih meril za sprejem je bilo 13,1 % vseh ponudb. Ponudb, ki so bile zavržene, ker niso bile dopolnjene ali ker niso bile dopolnjene v roku ali so bile neustrezno dopolnjene, je bilo 11,3 %.

Nesprejetih ponudb iz razloga ker delodajalec ni izbral nobene osebe je bilo 9,7 %.

Na obe javni povabili delodajalcem za **subvencionirano zaposlovanje** oseb iz programa Učne delavnice je prispelo **495 ponudb**. Od tega je bilo **269 (ali 54,3 %) ponudb sprejetih**, 181 nesprejetih, medtem ko so od ostalih 45 ponudb delodajalci odstopili. Najpogostejši razlog za nesprejem ponudbe se je nanašal na izbor oseb, in sicer v 32,4 % deležu je bil razlog neustrezna oseba ter v 18,7 % ker ponudnik ni izbral osebe ali pa Zavod ni dobil povratne informacije o napotjenih kandidatih. Tretji najpogostejši razlog za nesprejem ponudbe je bil neizpolnjevanje pogojev javnega povabila- takšnih je bilo 11,5 % vseh ponudnikov. 9,9 % ponudb ni bilo dopoljenih v roku oziroma ponudba ni bila ustrezno dopolnjena ali pojasnjena. Nižji deleži neizbranih ponudb so se nanašali na druge vrste neizpoljenih pogojev.

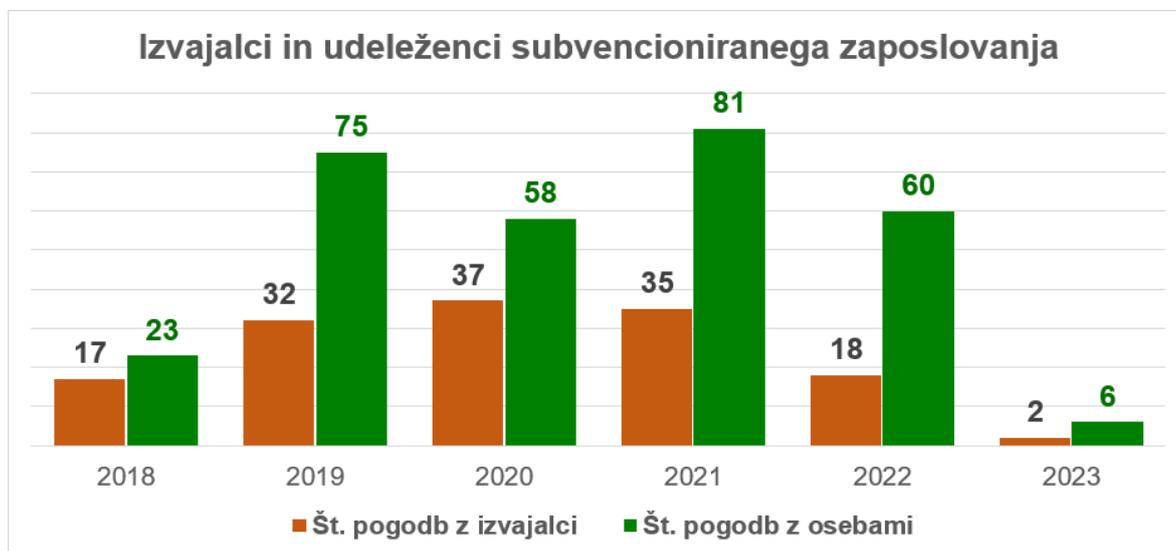
Št. izvajalcev in udeležencev praktičnega usposabljanja

Podatki o številu sklenjenih pogodb za izvedbo praktičnega usposabljanja kažejo, da je bilo največ pogodb tako z izvajalci kot udeleženci praktičnega usposabljanja sklenjenih v letu 2019. Po tem letu je število pogodb z izvajalci upadalo, kar je razumljivo, saj so programe usposabljanj izvajali večinoma isti izvajalci kot v preteklih letih, za kar se niso sklepale nove pogodbe, pač pa aneksi k pogodbam za novo vključene udeležence. Kot že zapisano, je bilo vseh sklenjenih **pogodb z udeleženci 911**, medtem ko je bilo vseh sklenjenih

pogodb z izvajalci praktičnega usposabljanja 208. Ob izločitvi izvajalcev, ki so isti program izvajali več let, dobimo skupaj **111 izvajalcev**. V letih od 2018 do 2022 je v Sloveniji v povprečju poslovalo 480 socialnih, invalidskih podjetij in zaposlitvenih centrov. Torej jih je Učne delavnice izvajalo 23,1 %. Izmed vseh 111 izvajalcev jih je bilo **največ s statusom socialnega podjetja** (68,0 %), sledijo invalidska podjetja (25,2 %) in zaposlitveni centri (6,8 %). Kakšen od izvajalcev praktičnega usposabljanja je imel dva statusa.

Izvajalci in udeleženci subvencioniranega zaposlovanja

V zgornjem grafu prikazujemo tudi število sklenjenih pogodb z izvajalci in udeleženci subvencioniranega zaposlovanja. V letih od 2018 do 2022 je bilo sklenjenih **139 pogodb z izvajalci** za skupno število **297 subvencioniranih zaposlitev**. Največ oseb se je zaposlilo v letu 2019 in v letu 2021, upad v letu 2020 pa je razumljiv, saj je nastopila epidemija koronavirusne bolezni Covid-19. Tako kot to velja za praktično usposabljanje, je bilo v letih 2021 in 2022 število novo-sklenjenih pogodb z izvajalci vse manjše

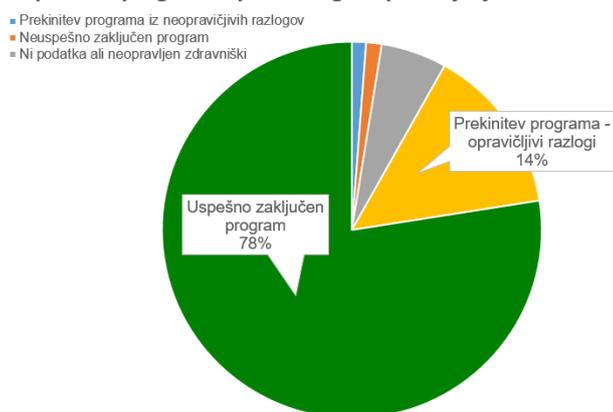
zato, ker smo za nove zaposlitve sklepali anekse k že obstoječim pogodbam o subvencioniranju.

Dodajamo še podatek o številu narejenih obračunov v vseh letih izvajanja Učnih delavnic. Za praktično **usposabljanje je bilo 9.150 obračunov**, pri čemer so vsi tako mesečni obračunani stroški za izvajalce, kot udeležence Učnih delavnic. Za **subvencionirano zaposlovanje** pa je bilo do konca februarja 2023 **narejenih 1.820 obračunov**.

Bistveno manjša številka je razumljiva, saj je bilo subvencioniranih zaposlitev za tretjino manj od vseh vključitev v usposabljanja, poleg tega pa smo v letih 2018 in 2019 izplačevali subvencije za zaposlitev v enem ali največ dveh delih. Šele od leta 2020 dalje smo delodajalcem obračunavali in izplačevali mesečne subvencije.

Pregledali smo, koliko programov praktičnega usposabljanja je bilo uspešno realiziranih in koliko ne, koliko je bilo predčasno prekinjenih in kakšni so bili razlogi za to. Najprej izpostavljam, da se **36** brezposelnih oseb v program ni vključilo, ker **niso opravili zdravniškega pregleda**.

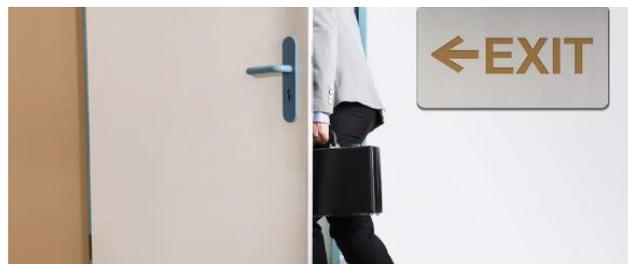
Uspešnost programov praktičnega usposabljanja

Praktično usposabljanje se je predčasno prekinilo pri 85-ih izvajalcih, od tega je bilo 61 prekinitev zabeleženih v KRVS in 24 v KRZS. Program je **predčasno prekinilo 142** od 911 udeležencev, kar predstavlja **15,6 % delež**. Od tega je bilo **131 prekinitev iz opravičljivih razlogov**, 11 pa iz neopravičljivih. Za 706 udeležencev se je praktično usposabljanje zaključilo uspešno, za 12 pa neuspešno, od tega pa le za enega iz neopravi-

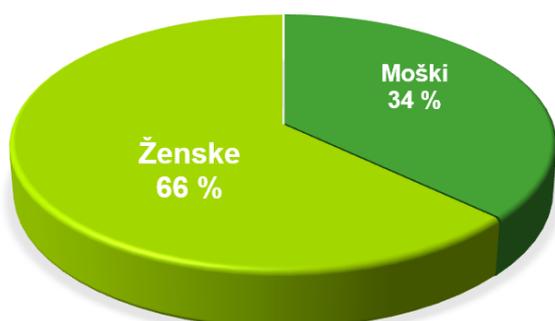
čljivih razlogov. Na dan priprave podatkov, za nekaj programov usposabljanj uspešnost še ni bila določena. Najpogostejši **razlog** prekinitve usposabljanja je bil na strani vključenih oseb, in sicer zaradi **predčasne zaposlitve** pri izvajalcu programa ali pri drugem delodajalcu. Takšnih prekinitev je bilo 39 %. Drugi najpogostejši razlog za prekinitve programa so bile v 27,8 % **zdravstvene težave vključenih oseb**; bodisi težave v duševnem zdravju, kronične bolezni ali ostale pridružene težave. Ostali razlogi za prekinitve pogodb so bili: nezadovoljstvo oseb z izvajanjem programa, prenehanje obiskovanja, odjava iz evidence brezposelnih, upokojitvev, odstop Zavoda od pogodbe zaradi ugotovljenih kršitev pogodbe pri izvajalcih. Zaradi razglasitve epidemije Covid-19 in njenih posledic sta usposabljanje predčasno prekinila le dva izvajalca programa.

Predčasnih prekinitev subvencioniranih zaposlitev je bilo do priprave zbornika le **sedem**, in sicer zaradi: prekinitve na strani osebe iz neopravičljivih razlogov, prezaposlitev dveh oseb na drugi poslovni subjekt, poslovni razlog na strani delodajalca, zdravstveni razlogi osebe (neozdravljena odvisnost) ter odpoved pogodbe o zaposlitvi osebe zaradi zaposlitve pri drugem delodajalcu.

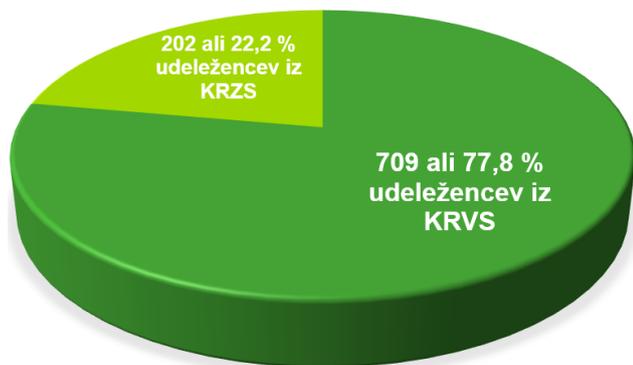
Lastnosti vključenih udeležencev

Udeleženci po spolu in kohezijskih regijah

Projekt je predvideval **uravnoteženo** vključevanje oseb iz ciljne skupine v program po spolu in s tem pozitiven prispevek k enakosti moških in žensk ter preprečevanju diskriminacije. Med vsemi 911 vključenimi v celotnem obdobju izvajanja projekta se je v Učne delavnice vključilo 310 (ali 34 %) moških in 601 ženska (ali 66 %). Po eni strani smo bili na Zavodu na uravnoteženo vključevanje pozorni **v fazi napotovanja oseb v program, kjer smo upoštevali strukturo po spolu**, vendar je

bila končna odločitev o tem, kdo se bo vključil, v rokah izvajalcev oziroma delodajalcev. Ker je **socialno podjetništvo bolj razvito v KRVS**, se je v tej regiji v Učne delavnice vključilo bistveno več oseb tj. 709 (ali 77,8 %), kot pa v KRZS, kjer sta bila udeleženca praktičnega usposabljanja 202 (ali 22,2 %).

Podobna struktura po spolu in kohezijskih regijah je tudi v **subvencioniranem zaposlovanju** oseb iz programa Učne delavnice. V celotnem obdobju izvajanja projekta se je v subvencionirano zaposlitev vključilo 216 (ali 72,7 %) žensk in 81 moških (ali 27,3 %). Zaposlenih udeležencev v KRVS je bilo 246 (ali 82,8 %), v KRZS pa 51 (ali 17,2 %).

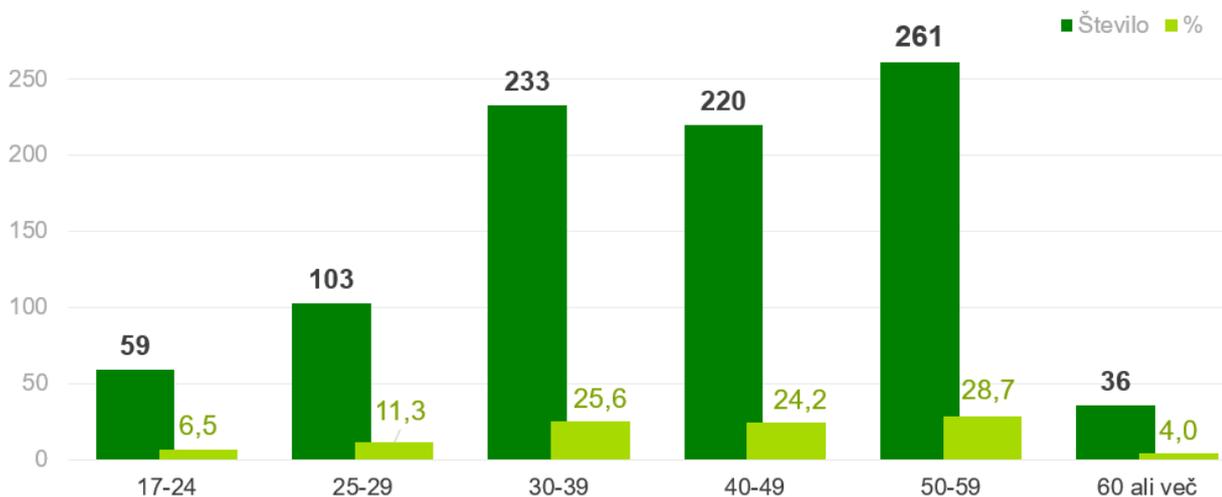
Najpogostejši razlog prekinitve usposabljanja je bil na strani vključenih oseb, in sicer zaradi predčasne zaposlitve.

Starostna struktura udeležencev

Iz grafa v nadaljevanju je lepo razvidno, da je bilo **največ udeležencev iz starostne skupine od 50 do 59 let**, in sicer kar 261 ali 28,7 %. Sledijo

udeleženci iz starostne skupine od 30 do 39 let (teh je bilo 233 ali 25,6 %) ter udeleženci iz starostne skupine od 40 do 49 let (teh je bilo 220 ali 24,2 %).

Udeleženci Učnih delavnic glede na starost

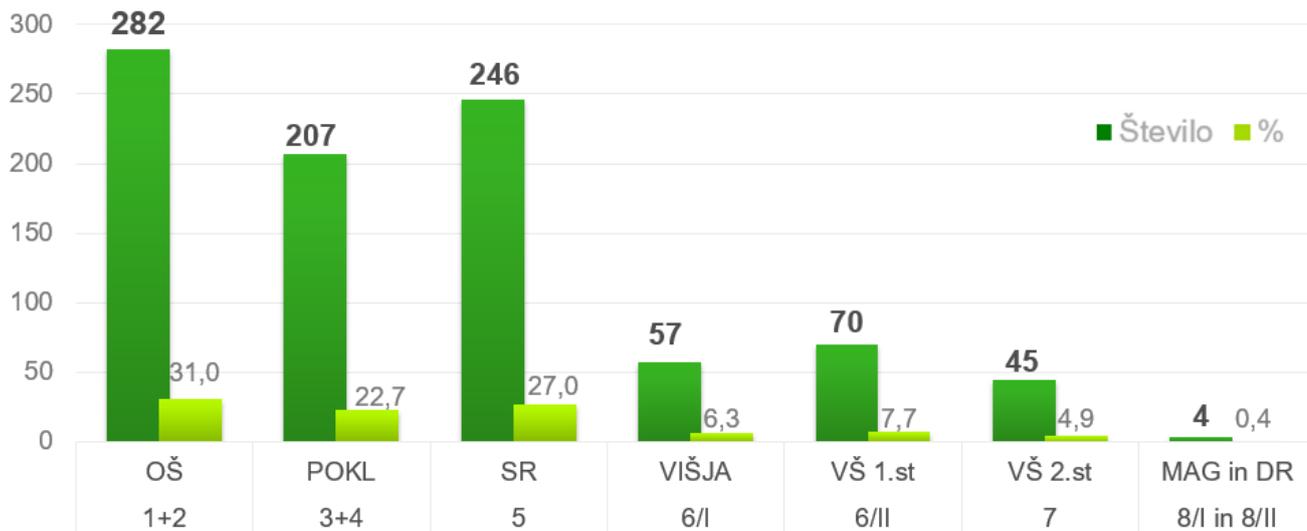

Izobrazbena struktura udeležencev

Pregled udeležencev po njihovi stopnji izobrazbe kaže, da je bilo največ vključenih tistih, ki jim pogovorno rečemo, da so brez izobrazbe. Kar 282 ali 31 % udeležencev je v času vključitve v Učno delavnico izpolnjevalo pogoj ciljne skupine oseb z nedokončano ali končano **največ osnovnošolsko**

izobrazbo. Sledijo udeleženci s srednješolsko izobrazbo: teh je bilo 246 ali 27,0 %. Tretja najmočnejše zastopana kategorija pa so udeleženci s končano poklicno izobrazbo. Teh je bilo 207 ali 22,7 %.

Udeleženci Učnih delavnic po izobrazbi

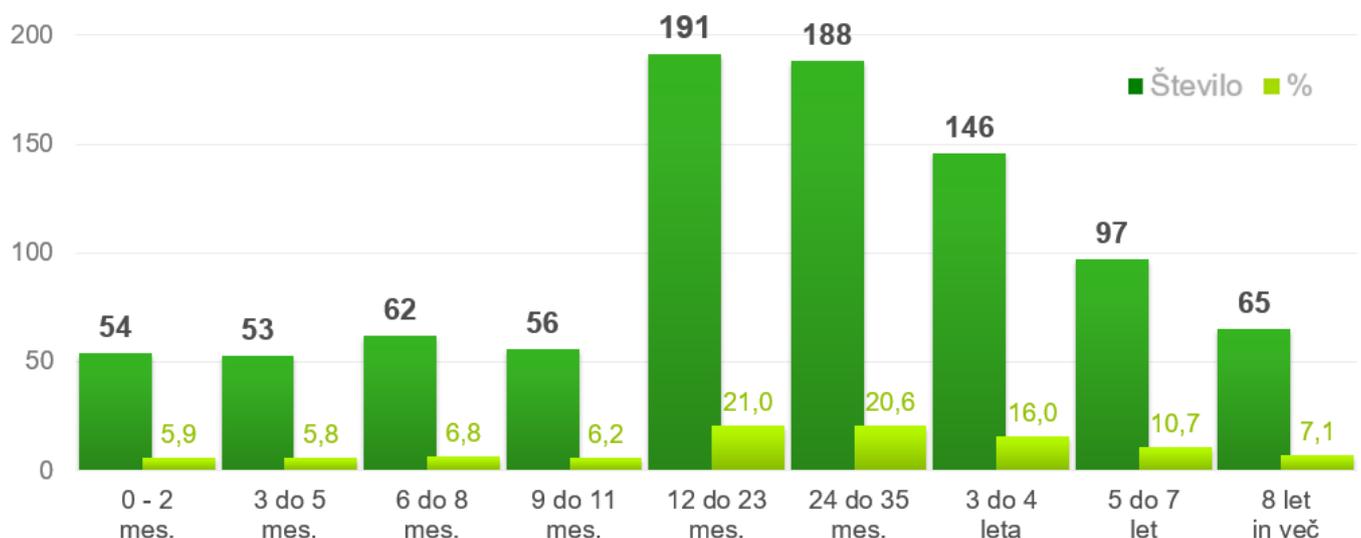

Trajanje brezposelnosti pred vključitvijo v program

Čas prijave udeležencev v evidenci brezposelnih oseb pred vključitvijo v program je pokazal, da **Učne delavnice nimajo nikakršne mrtve teže**. Še posebej, če to lastnost udeležencev spremljamo skupaj z ravno njihove izobrazbe in statusom invalida. Kar **75,4 % udeležencev** je bilo pred vključitvijo v praktično usposabljanje v okolju socialnega podjetništva **dolgotrajno brezposelnih**. Največ, 191 ali 21 % udeležencev je bilo

pred vključitvijo v program prijavljenih v evidenci brezposelnih oseb pri Zavodu od enega do dveh let. 188 (ali 20,6 %) udeležencev je bilo pred vključitvijo v program brezposelnih 2 do 3 leta, 146 ali 16,6 % pa 3 do 4 leta. Iz opisa praks izvajanja Učnih delavnic pri izvajalcih lahko v nadaljevanju beremo o udeleženci, ki je bila pred vključitvijo v Učne delavnice kar 17 let prijavljena v evidenci brezposelnih oseb.

Čas prijave v evidenci brezposelnih oseb pred vključitvijo v program

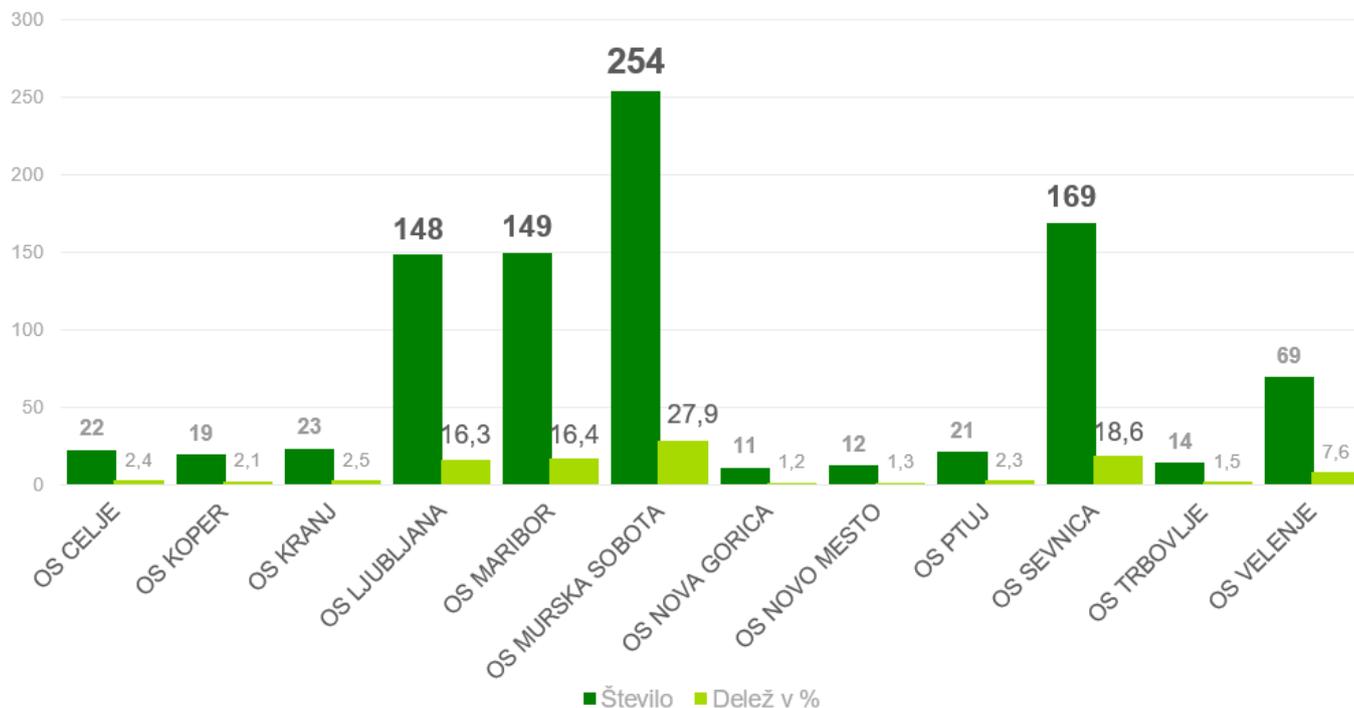

Udeleženci po območnih službah Zavoda

Izmed 911 vključenih udeležencev jih je bilo največ iz območja OS Murska Sobota (254 ali 27,9 %) in Sevnica (169 ali 18,6 %). Sledijo udeleženci iz OS Maribor: teh je bilo 149 ali 16,4 % ter udeleženci iz OS Ljubljana, katerih je bilo 148 ali 16,3 %. Vse ostale OS, razen OS Velenje, kjer je bilo 69 ali 7,6 % udeležencev, so zastopane z manj kot tremi odstotki. Učne delavnice so **prispevale k zmanjševanju razlik v razvoju kohezijskih regij** Slovenije, saj je bil višji delež sredstev in vključitev namenjen vzhodni kohezijski regiji, ki ima višjo stopnjo brezposelnosti. S tem se je zagotovilo uravnoteženo regijsko pokritost politik zaposlovanja.

Udeleženci po območnih službah Zavoda

Delovna mesta v praktičnem usposabljanju

Iz preglednice v nadaljevanju je razvidno, na katerih delovnih mestih so se udeleženci najpogosteje praktično usposabljali. Najpogosteje (v 19,1 % deležu od vseh udeležencev) je praktično usposabljanje potekalo za enostavna, preprosta dela. Ker ima kar 31 % vseh udeležencev končano največ osnovnošolsko izobrazbo, je **najpogostejše usposabljanje za preprosta dela** pričakovano in razumljivo. Sledijo usposabljanja za dela **v prodaji, komerciali in nabavi**. Delež

udeležencev, ki so se usposabljali za tovrstne poklice je 12,5 %. Tretja najmočnejše zastopana dejavnost v usposabljanju je **gostinstvo**. Slabih 6,6 % vseh udeležencev se je praktično usposabljal za pripravo in strežbo hrane ter pijače. Nato sledijo **raznovrstna dela v administraciji**, za katera se je usposabljal 5,2 % vseh udeležencev. Peta najmočnejše zastopana skupina pa so udeleženci, ki so se usposabljali za mladinskega delavca. Teh je bilo 4,2 %.

Naziv programa - delovnega mesta, na katerem so se udeleženci usposabljali	Število oseb (Delež od vseh 911 vključenih)
Delavec za enostavna dela, delavec za preprosta dela, delavec za druga preprosta dela, delavec za enostavna montažna dela, delavec za manj zahtevna dela, pomožni delavec	174 (19,10 %)
Prodajalec, prodajni svetovalec, prodajalec - promotor ponovne uporabe, prodajalec na stojnici (razen hrane), prodajalec rabljenih predmetov, prodajalec/aranžer, skrbnik spletne prodaje, prodajalec - promotor ponovne uporabe, prodajni referent, prodajno poslovni asistent, promotor ponovne uporabe, promotor prodaje, asistent v prodaji, demonstrator za prodajo, pospeševalec prodaje, komercialist za prodajo in nabavo, nabavni referent, etri strokovnjak za prodajo in promocijo, fleksibilni	114 (12,51 %)
Kuhar, kuharski pomočnik, pomočnik v kuhinji, pomočnik v restavraciji in kavarni, kuhinjski pomočniki, delavec v pripravi in strežbi hitre hrane, etri operater v kuhinji, pomoč v restavraciji in kavarni, natak, natakarski pomočnik, pomočnik natak, strežaj, pomožni delavec v strežbi, pripravljalec živil, gostinski pomočnik, predelovalec zdravnih zelišč	60 (6,59 %)
Administrator, sodelavec v administraciji, operater v zaledni pisarni za vnos, zajem in arhiviranje podatkov, pomočnik urejanja dokumentacije na kmetiji, delavec v administraciji, administrator-operater za dodelavna dela	47 (5,16 %)
Mladinski delavec	38 (4,17 %)
Šivalec, šivalec tapetnik, šivilja, šiviljski pomočnik, modna šivilja/krojač, etri operater šivilja, krojač, konfekcionar	29
Mizar, Mizar -popravljalec rabljenih predmetov , razvijalec - mizar, obdelovalci lesa, izdelovalec palet in lesene embalaže, prenavljalec starega pohištva, preoblikovalec rabljenih lesenih izdelkov	26
Hotelski gospodinjec, hotelski pomočnik, sobar/sobarica	25
Čistilci, čistilci prostorov, čistilci strežniki	24
Socialni oskrbovalec in negovalec na domu, oskrbovalec in negovalec na domu, družabnik, negovalec	23
Poslovni sekretar, tajnik-tajnica	22
Knjigovodje, knjigovodje in strokovni sodelavci v računovodstvu	21
Okoljevarstveni tehnik, okoljevarstvenik - specialist izvrševalec	20
Projektni sodelavec	18
Kmetovalec gospodinjec, kmetovalec na mešani kmetiji, sadjar, ekološka pridelava in predelava zelišč, sadja in zelenjave	18
Vodja pisarne	14
Hišnik, vzdrževalec, vzdrževanje in hišniška dela, gospodar na podeželju	14
Skladiščnik,skladiščni delavec, skladiščni manipulant, skladiščnik-prodajalec, delavec v skladišču	13
Urejanje okolice in nega krajine, urejevalec zelenic, pomočnik vrtnarja, pomočnik vrtnarja v zeliščnem vrtu	13
Upravljalca stroja za brizganje plastike, upravljalca strojev za proizvodnjo plastičnih izdelkov	11
Kurirji, dostavljavci ipd.	10

Delovna mesta v subvencioniranem zaposlovanju

Tako kot pri praktičnem usposabljanju, tudi v subvencioniranem zaposlovanju najdemo enak vrstni red najpogosteje zastopanih delovnih mest. Največ udeležencev (83 ali slabih 28 %) se je zaposlilo za opravljanje preprostih del. 32 (ali 10,8 %) vseh udeležencev je zaposlitev našlo v prodaji ali nabavi. S 7 % sledijo zaposlitve v gostinstvu.

Nad pet odstotki je bilo zaposlitev še v administraciji in mladinskem delu. Število ostalih delovnih mest (s pogostostjo 5 ali več) je razvidnih v spodnji preglednici. Pomembno je poudariti, da so predstavljeni podatki o osebah, ki so z Zavodom sklenile pogodbo o vključitvi v subvencionirano zaposlitev.

Naziv delovnega mesta, na katerem so se udeleženci zaposlili	Število oseb (Delež od 297 vključenih)
Delavec za preprosta dela, delavec za druga preprosta dela, drugi delavci za preprosta dela	83 (27,95 %)
Komercialist za prodajo, nabavnik, komercialni zastopnik, prodajalec, prodajni referent, spletni prodajalec, asistent vodje marketinga, strokovnjaki za prodajo, oglaševanje in trženje, svetovalec za prodajo, demonstrator za prodajo, komercialni zastopnik za prodajo ipd.	32 (10,77 %)
Gostinski pomočnik, kuhinjski pomočnik, natak, natakarski pomočnik, pek kruha in peciva, pomočnik v kuhinji, pripravljalec hitre hrane, predelovalec zdravnih zelišč	21 (7,07 %)
Administrator	19 (6,40 %)
Mladinski delavec	15 (5,05 %)
Šiviljec	11
Knjigovodja, Knjigovodje in strokovni sodelavci v računovodstvu	8
Mizar, stavbni mizar, preoblikovalec rabljenih lesenih izdelkov	8
Sobar hotelski gospodinjec,	7
Socialni oskrbovalec na domu, oskrbovalec in negovalec na domu, strokovni sodelavci za socialno delo	7
Vodja pisarne, vodja projekta, vodja razvoja	7
Čistilec prostorov, čistilec splošni, pometač	6
Upravljalca strojev za proizvodnjo izdelkov iz cementa, upravljalca strojev za proizvodnjo plastičnih izdelkov	6
Projektni sodelavec	5
Tajnik, poslovni sekretar	5

Izvajanje ukrepov za trajnostni razvoj

Načrtovan vpliv projekta na trajnostni razvoj je bil sicer nevtralen, vendar so se Učne delavnice v prvi fazi izvajale v okolju socialnega podjetništva, ki naj bi bilo samo po sebi **družbeno odgovorno** in znotraj katerega je kar nekaj podjetij delovalo z dejavnostjo reciklaže in ponovne uporabe starih, zavrženih predmetov, ki **pozitivno vplivajo na trajnostni razvoj**.

Tudi vsakodnevni projektni delovni proces na Zavodu je upošteval priporočila v zvezi z **ukrepi za varstvo okolja, učinkovito rabo energije** ipd. Na Zavodu smo v celotnem obdobju izvajanja projekta ločevali odpadke, reciklirali papir, kartuše, tonerje, ponovno uporabljali pisarniški material, racionalno uporabljali službena vozila (več sodelavcev se je na sestanke na centralno službo v Ljubljano ali na spremljanje k delodajalcem pripeljalo v enem vozilu). Električna energija je bila porabljena racionalno (uporaba luči samo po potrebi, ugašanje luči in računalnikov ob koncu delovnega dne), dokumenti so bili na papir tiskani izjemoma in še to obojestransko. **Zavod sicer že vrsto let posluje brezpapirno** s pomočjo elektronskega dokumentacijskega sistema (EDS). Seveda pa smo vseskozi v Ljubljani, Mariboru in Murski Soboti uporabljali tudi službena kolesa, kupljena na projektu, s katerimi smo opravili manjši del spremljanj, promocijskih obiskov in sestankov pri delodajalcih.

Vodnik po aktivnostih pri izvajalcih

Dobra praksa odmevala v mednarodnem merilu

Učne delavnice so bile tekom izvajanja večkrat v mednarodnem merilu izpostavljene kot primer dobre prakse dela z ranljivo skupino brezposelnih oseb.

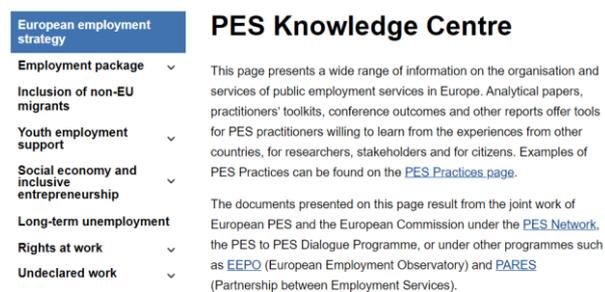

Najprej velja omeniti **obisk predstavnic OECD leta 2019 v invalidskem podjetju Narayan iz Leskovca pri Krškem**, ki se ukvarja z uvozom, pakiranjem in distribucijo ekološko pridelanih živil pod lastno blagovno znamko Narayan, healthy food products. Obisk je bil izveden z namenom, da se Učne delavnice predstavijo **kot primer dobrega programa APZ, ki bi ga lahko vključili v snovanje inovativnih politik trga dela v Bolgariji**. V tej državi so namreč pomagali reformirati obstoječe in oblikovati nove ukrepe za aktivacijo brezposelnih oseb in njihovo vključevanje na trg dela. V času obiska predstavnic OECD je izvajalec Narayan usposabljal 6 udeležencev za enostavna dela v proizvodnji, administraciji in v skladišču.

Ker smo skrbnice programa iz Zavoda njihovo izvedbo spremljale od samega začetka, smo poznale izvajalčevo zavzetost in predanost, da prav vsakega udeleženca motivirajo za uspešno dokončanje usposabljanja. Interni mentorji so bili ves čas praktičnega usposabljanja v delovnem procesu prisotni ob udeležencih oz. v istem prostoru kot udeleženci in jim nudili vsa potrebna navodila za dobro izvajanje dela, ter jih nenehno spodbujali. Po potrebi so prerazporedili delovne naloge glede na njihove zmožnosti in interese. Pri premagovanju psihosocialnih ovir jim je bila v močno podporo zunanja mentorica, z bogatimi

delovnimi izkušnjami na področju zaposlitvene rehabilitacije in socialne vključenosti. Podjetje Narayan smo za obisk predlagali zato, ker so se zavedali, da je za dobro opravljeno delo in dolgoročno sodelovanje pomembno udeleženca delovno usposobiti, ga za delo motivirati in vzpostaviti dobre medosebne odnose. **Udeleženci so konstantno izražali zadovoljstvo z vključitvijo v program, pohvalili predane zaposlene v podjetju, se počutili sprejete, slišane in se želeli prav v tem podjetju po končanem usposabljanju tudi zaposliti.**

Prav tako so bile Učne delavnice prepoznane kot primer dobre prakse dela z ranljivimi brezposelnimi osebami v mreži Evropskih služb za zaposlovanje (European Network of Public Employment Services), zato je bil predstavitveni **povzetek projekta objavljen v Učnem centru evropskih javnih služb za zaposlovanje** (PES Knowledge Centre). Naslov članka iz leta 2022 je »Vključevanje ranljivih skupin prek delavnic«. Pred tem (septembra 2021) so bile Učne delavnice, v okviru navedene mreže, prav tako kot primer dobre prakse **predstavljene na dvodnevni delavnici z naslovom »Thematic Review Workshop on vulnerable groups«**. Naslov prispevka je bil: »Učne delavnice – kako do kompetenc za delo in življenje«.

Marca 2023 so bile Učne delavnice kot primer dobre prakse izpostavljene tudi v mesečniku SVRK e-Informatorju – **Vizija kohezija** na spletni strani <https://www.eu-skladi.si/sl/aktualno/e-novice>.

Projekt Učne delavnice je na nacionalnem nivoju v celotnem obdobju v letih 2017-2023 upravljalo le 6 zaposlenih.

Trudili so se številni izvajalci, izpostavljamo nekaj zgodb

Kot smo poročali v predhodnih poglavjih, je praktično usposabljanje za 911 udeležencev izvajalo 111 socialnih ali invalidskih podjetij ali zaposlitvenih centrov. Vseh izvedb ni bilo mogoče predstaviti. Izbrali smo tiste, ki so se nas dotaknile v smislu odličnosti pri izvedbi ali inovativnih pristopov. Predstavljamo tudi izvajalce z veliko udeleženci in/ali veliko realiziranimi zaposlitvami, pa tudi zgodbe iz katerih smo se marsikaj naučili.

Izvajalci, ki so skupaj z udeleženci in mentorji podali veliko povratnih informacij ter prijazno **privolili v deljenje izkušenj**, so v nadaljevanju predstavljeni po abecednem vrstnem redu.

Mednje smo vtkali razmišljanja osebnih svetovalk zaposlitve, sodelavcev iz pisarn za delodajalce ter

izseke iz samorefleksije strokovnih delavk Zavoda, ki smo projekt uspešno pripeljale do skorajšnjega zaključka.

Programi učnih delavnic so za nas kot invalidsko podjetje zelo zanimivi, saj lahko brez večjih stroškov usposabljanja in tveganj spoznamo, preizkusimo in usposobimo osebe z omejitvami delazmožnosti.

Bojana Gjerkeš,
strokovna sodelavka za kadrovski razvoj

Območna služba ZRSZ	Murska Sobota
Izvajalec Učnih delavnic	ARCONT IP, proizvodnja oken in podjetje za usposabljanje in zaposlovanje invalidov, d.o.o. Ljutomerska Cesta 30, Gornja Radgona
O izvajalcu	Podjetje ARCONT IP, d.o.o., je eden izmed najpomembnejših slovenskih proizvajalcev stavbnega pohištva, lociranih na severovzhodu Slovenije, v Gornji Radgoni, medtem ko se mreža njegovih prodajnih salonov razprostira po celi državi. Izdelke prodajajo po celotni Evropi. Glavna dejavnost Arcont IP je proizvodnja, prodaja ter vgradnja stavbnega pohištva iz umetnih mas in aluminija. Usmerjeni so v usposabljanje in zaposlovanje težje zaposljivih oseb. Med zaposlenimi je več kot 40 % invalidnih oseb, ki jim delo v podjetju ne pomeni le finančnega vira preživetja, ampak tudi uspešno socialno uveljavitev v družbi.
Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice	Izdelovalec stavbnega pohištva
Fototrinki iz izvedbe	
Kratek odstavek, ki povzema izvedbo	Praktična usposabljanja so potekala pod strokovnim vodstvom mentorjev. Med usposabljanjem je delodajalec pridobil informacije o delovni zmožnosti udeležencev, njihovi motivaciji in želji po zaposlitvi. Udeleženci usposabljanja so bili enakovredni ostalim zaposlenim v podjetju, ob seveda postopnem in načrtnem uvajanju v delo.
Obdobje izvedbe Učne delavnice	september 2018 do julij 2019
Število udeležencev	3
Ciljna skupina udeležencev	Vsi trije udeleženci so bili brezposelni s statusom invalida. Dva udeleženca sta bila prijavljena v evidenci Zavoda zaradi zdravstvenih težav in ker posledično po pridobitvi statusa invalida, nista mogla več opravljati del in nalog na svojem poklicnem področju.
Kratek povzetek ključnih izzivov, ki jih je Učna delavnica naslavljala	Udeleženci so se v program praktičnega usposabljanja Učne delavnice vključili z velikim zanimanjem. Delovni proces kot tudi delovno mesto jim je ustrezalo, vendar so ves čas dvomili v to, da jih bo tako velik delodajalec kot je Arcont IP na koncu zaposlil. Med usposabljanjem so se dokazali. Po večkratnem

	<p>spremljanju programa in sodelovanju z delodajalcem smo uspeli delodajalca prepričati v to, da so vse tri udeležence po izteku praktičnega usposabljanja zaposlili s pomočjo subvencije za zaposlitev oseb iz programa Učne delavnice.</p>
Interna mentorja	<p>Boštjan Brunec, vodja proizvodnje Leon Furek, izdelovalec stavbnega pohištva</p>
Zunanji mentorici	<p>Simona Roškar, univ. dipl. socialna delavka in Kamila Temlin univ. dipl. psihologinja iz Univerzitetnega rehabilitacijskega inštituta RS – Soča, enota Murska Sobota, Uri Soča sta predano izvajali zunanje mentorstvo za štiri pomurske izvajalce Učnih delavnic – tudi za Arcont IP. Programi praktičnega usposabljanja so potekali predvsem v proizvodnji. Strokovna delavka Zavoda, ki je na kraju samem spremljala izvedbo programa, se je z zunanjima mentoricama tudi osebno srečala. Izmenjale so si kar nekaj pomembnih informacij in izkušenj, da je program potekal še bolj kvalitetno. Udeleženci bi imeli brez njune zavzetosti in strokovnosti manj možnosti za zaposlitev. Ker se strokovni sodelavci na Uri Soča trudijo, da ljudem pomagajo in jim iščejo priložnosti na trgu dela, ne glede na njihove zdravstvene oz. druge težave, se rezultati kaj hitro tudi pokažejo.</p>
Izjava zunanje mentorice Simone Roškar	<p>»URI Soča je nudil zunanjo podporo udeležencem Učnih delavnic pri določenih delodajalcih, tudi pri Arcontu. Z vsemi delodajalci že poglobljeno sodelujemo v procesu zaposlitvene rehabilitacije. Tako nudimo podporo mentorjem na delovnem mestu in zanje organiziramo tudi izobraževanja. Z udeleženci Učnih delavnic smo se srečevali v delovnem okolju. Tako je bilo možno na terenu individualno nuditi podporo vsakemu posebej. Skupaj z delodajalcem smo glede na zdravstvene omejitve in program iz njihove ponudbe na javno povabilo poiskali primerne delovne naloge in kandidate spremljali pri njihovem usvajanju. Na individualnih razgovorih smo lahko nudili psihosocialno podporo. Dodatno pa so se udeležili tudi delavnic na temo soočanja s stresom in reševanja konfliktnih situacij na delovnem mestu,« je povedala zunanja mentorica Simona Roškar.</p>
Cilj in namen usposabljanja	<p>Udeleženci so pridobili ročne spretnosti pri uporabi ročnega orodja za obdelavo materiala in znanje ter večine za delo na obdelovalnih centrih za izdelavo stavbnega pohištva. Pridobili so delovne navade, samostojnost pri delu in razvili večine sodelovanja ter timskega dela.</p>
Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki so jih udeleženci osvajali	<p>Delo z ročnim in električnim orodjem za obdelavo materiala, pomožna dela pri obdelovalnih strojih, priprava in sestava rolet ter polizdelkov, priprava in varjenje PVC profilov, montaža okovja, razrez steklitvenih letvic, čiščenje strojev, naprav in delovnega mesta, priprava tehnično delovne dokumentacije.</p>
Izhodi v zaposlitev	<p>Vsi trije udeleženci, ki so se usposabljali so se pri delodajalcu tudi zaposlili.</p>
Rezultati	<p>Dva udeleženca zaradi svojih zdravstvenih težav nista bila več sposobna delati na svojem področju, zato jima je lažje delo v proizvodnji bolj odgovarjalo. Po poteku 12-mesečne zaposlitve sta pri izvajalcu ohranila zaposlitev. Tretji je bil zaposlen za 6 mesecev.</p>
Kakšni so zaključki, izkušnje in dejavniki uspeha?	<p>Zavod lahko z zastopanjem iskalcev zaposlitve pri potencialnih delodajalcih, dejavno prispeva k ujemanju ponudbe in povpraševanja na trgu dela. Prav v primeru Arconta IP je strokovna delavka Zavoda, zaposlena na projektu Učne delavnice spodbudila udeleženca, da je podjetju poslal ponudbo za zaposlitev. Poklicala je tudi delodajalca in ga seznanila z udeležencem, ki se je praktično usposabljal pri drugem delodajalcu. Ker je bila pred zaposlitvijo na projektu Učne delavnice sama svetovalka zaposlitve, je vedela, kako mora nagovoriti izvajalca, da se je na koncu odločil za zaposlitev še ene osebe. Najprej so zanj prejeli 12-mesečno subvencijo za zaposlitev. A tudi po izteku le-te je v podjetju ostal. Gospod je zelo zadovoljen in mu, kljub večjim zdravstvenim težavam, delo v proizvodnji še danes zelo ustreza.</p>
Kontaktne podatke za več informacij	<p>Bojana Gjerkeš e-naslov: bojana.gjerkes@arcont.si</p>

Izjava izvajalca

V podjetju smo v okviru programa Učne delavnice v praktično usposabljanje vključili tri udeležence. Vsi so se usposabljali za izdelovalca stavbnega pohištva. Program je za nas kot invalidsko podjetje, zelo zanimiv, saj lahko brez večjih stroškov usposabljanja in tveganj spoznamo, preizkusimo in usposobimo osebe z omejitvami delazmožnosti.

V šestih mesecih udeleženec ob podpori notranjega in zunanjega mentorja izboljša svoja delovna znanja, veščine, spretnosti in si znatno poveča zaposlitvene možnosti. Vsi trije udeleženci so se dobro vklopili v naše delovno okolje, se usposobili za samostojno opravljanje dela in se po zaključku Učnih delavnic pridružili delovni ekipi Arconta IP. Glede na uspešen zaključek seveda upamo, da se bo program izvajal še naprej.

»V projekt Učne delavnice sem se vključila po predhodni zaposlitvi, kot svetovalka za zaposlitev, kjer sem pridobila poglobljene izkušnje s konkretnim delom z brezposelnimi osebami. Te izkušnje so mi prišle pri projektu Učne delavnice še kako prav, saj so mi omogočile širši pogled na celoten proces, ki je za brezposelno osebo potreben, da se vključi v program aktivne politike zaposlovanja. Brezposelne osebe nikakor niso številke za statistiko, ki jo vodimo za vsak program, ampak so vsaka zase individuum s svojo zgodbo in ovirami, zaradi katerih potrebujejo poglobljeno pomoč na več nivojih. Učne delavnice so jim omogočile ravno to. Celostno obravnavo tako od nas, projektnih strokovnih delavk, svetovalcev zaposlitve, kot tudi predanih izvajalcev, ki so se v program vključevali z internimi in zunanjimi mentorji. Ravno ta celostni pristop prepoznavam kot ključni za uspešnost programa.

Ko sem še delala kot svetovalka zaposlitve, sem pri brezposelnih osebah videla več plati. Nekaterim je status brezposelnosti (pogosto nevede) predstavljal cono znanega, iz katerega zlahka niso želeli. Zato se je že pred samo vključitvijo/nevključitvijo v Učne delavnice (zagotovo pa med samim usposabljanjem) pokazalo, ali so ovire dejansko prisotne in ali jih oseba želi odpraviti.

Kot svetovalka zaposlitve sem poslušala izgovore za neaktivnost mojih strank. Program Učne delavnice pa nam je nudil čas in vse potrebne mehanizme, da so se ravno ti izgovori lahko ozavestili, razjasnili, pogledali z vseh zornih kotov in celostno obravnavali z namenom, da se razrešijo.«

Jasna Škorjanec, samostojna svetovalka, na projektu Učne delavnice zaposlena celotno obdobje od konca leta 2017 do 2023

Program Učne delavnice podpiramo in si želimo, da bi lahko tak način usposabljanja omogočili čim večjemu številu oseb.

Tita Destovnik,
odgovorna oseba izvajalca

Območna služba ZRSZ	Ljubljana
Izvajalec Učnih delavnic	Centerkontura družba za svetovanje, socialni razvoj, usposabljanje in založništvo, d.o.o. Dunajska cesta 5, 1000 Ljubljana
O izvajalcu	To je družbeno odgovorno invalidsko podjetje, ki izobražuje, usposablja in zaposluje invalide ter druge osebe iz ranljivih skupin s ciljem opolnomočenja in vključevanja v družbo. V Centerkonturi organizirajo in razvijajo različne storitvene in proizvodne dejavnosti, ki jih med drugim izvajajo tudi v Gostilni dela, na lokacijah v Ljubljani in Domžalah. Program temelji na povečanju zaposlitvenih možnosti in usposabljanju za delo v gostinstvu. Na konkretnem delovnem mestu se usposablja za delo pomočnika natararja ali pomočnika kuharja.
Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice	Gostinski pomočnik (4 udeleženci) Pomočnik v kuhinji (4 udeleženci) Natakarski pomočnik (4 udeleženci)
Kratek odstavka, ki povzema izvedbo	Pred izvajanjem Učnih delavnic so usposabljali predvsem mlade z namenom pridobitve usposobljenosti za uspešnejši vstop na trg dela. Med izvajanjem so videli smisel tudi v usposabljanju delovno izkušenih starejših oseb z daljšo delovno neaktivnostjo, ki potrebujejo motivacijo in opolnomočenje za ponovni vstop na trg dela.
Obdobje izvedbe Učnih delavnic	april 2018 do februar 2023
Število udeležencev	12
Ciljna skupina udeležencev	Večina udeležencev, to je 9, je izpolnjevala pogoj ciljne skupine s končano največ osnovnošolsko izobrazbo. Od devetih udeležencev so bili trije udeleženci še dolgotrajno brezposelni, eden pa je pripadal starostni skupini nad 55 let. Ena oseba je imela status invalida. Dva udeleženca sta bila stara nad 55 let in še hkrati dolgotrajno brezposelna, od tega je bila ena v evidenci brezposelnih oseb prijavljena kar 17 let.
Povzetek ključnih izzivov, ki jih je Učna delavnica naslavljala	Od dvanajstih udeležencev, ki so se udeležili praktičnega usposabljanja, je bilo pet oseb starejših od 52 let, medtem ko je bilo preostalih sedem udeležencev v starostnem obdobju med 18 in 30 let. S slednjo, predvsem mlajšo populacijo, so imeli veliko izzivov, povezanih s pravočasnim prihajanjem na delo, z vztrajnostjo pri delu, z delom v skupini, prevzemanju odgovornosti , ter sprejemanju vodenja in nadzora. Pri nekaterih udeležencih so ob nastopu usposabljanja zaznali tudi nezmožnost opravljanja dela 8 ur dnevno, zato je bil velik poudarek na postopnem uvajanju.
Interni mentorji	Interni mentor za praktično usposabljanje pomočnikov v kuhinji v Domžalah je bila Barbara Kravanja, v Ljubljani pa Senad Sejarić, oba vodji kuhinje. Interni mentor na delovnem mestu pomočnik natararja je bil v Domžalah Miha Koren, v Ljubljani pa Nadja Globokar, oba z nazivom vodja strežbe.

Zunanja mentorica

Andreja Tasič je magistrica zakonskih in družinskih študijev in dela kot zakonska in družinska terapevtka, ki izvaja individualne, partnerske in družinske terapije. Andreja Tasič je kot zunanja mentorica v podjetju Centerkontura sodelovala v celotnem obdobju praktičnega usposabljanja. Individualna srečanja z udeleženci je skrbno načrtovala in prilagodila posameznikom, ki so se **soočali z nizkim samospoštovanjem, nizko samopodobo, stresom** na delovnem mestu, **vedenjskimi težavami**, pomanjkanjem socialnih veščin ali nizko motivacijo.

Cilj in namen usposabljanja

Glavni namen usposabljanja je bil priučitev delovnih navad in rutine, vztrajnosti in sprejemanja odgovornosti pri delu, sodelovanja v kolektivu, premagovanja težav, reševanja konfliktov in sprejemanja pričakovanega načina delovanja v delovnem okolju gostinstva.

Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki so jih udeleženci osvajali

Delovne zadolžitve **pomočnika v kuhinji** so v prvem mesecu zajemale spoznavanje delovnega okolja, pomembnost upoštevanja organizacije in načina dela skladno s HACCAP sistemom s poudarkom na lastni pripravi na delo: osebna higiena in delovna uniforma. Naučili so se pravilnega dnevnega čiščenja kuhinje, posode, inventarja, skladišča za živila... Seznanili so se s skupino živil, ki jo v gostilni uporabljajo. V drugem in tretjem mesecu so pomagali pri pripravljanih delih, osnovnih toplotnih postopkih (kuhanje, dušenje, pečenje), pripravi »mise en place« za serviranje jedi, pripravi dnevnega menija (od predpriprave do končnega čiščenja). Poudarek je bil tudi na skupnem nakupovanju živil na tržnici, v ribarnici, v mesariji in trgovini. V zadnjih treh mesecih je bil poudarek na sodelovanju pri pisanju tedenskega menija, pri naročanju hrane glede na zalogo in tedenski jedilnik, pri pravilni organizaciji delovnih postopkov, pri izdajanju hrane (serviranje krožnikov oziroma dekoriranje hrane na servirno posodo), pripravi živil za naslednji dan (mehanski postopki), shranjevanju pripravljene hrane ob koncu dneva (ustrezno deklariranje), organizaciji pogostitev (pripravi jedilnika, cen, inventarja in hrane). Udeleženci so s podporo interne mentorice **pridobili konkretna in uporabna znanja ter veščine za delo v gostinstvu**.

V sklopu programa usposabljanja na delovnem mestu **natakarski pomočnik** so udeleženci pridobili konkretna znanja poznavanja prostorske ureditve strežnega in jedilnega prostora, poznavanja strežne opreme, naprav, pribora in inventarja s pravilno uporabo ter vzdrževanjem. Skrbeli so za red in čistočo strežnega in jedilnega prostora, za čiščenje skladišča za živila ter za pravilno ravnanje odpadkov. Naučili so se pravilnega naročanja, sprejemanja in skladiščenja pijače in hrane, osnovnih prodajnih tehnik, pravilnega in ustreznega sprejemanja naročil hrane in pijače, spoznali so tudi različne tehnike strežbe pijače in hrane ter pravilen način gubanja prtičkov. Z delom v gostilni so morali poznati tudi dnevne vrste obrokov, skrbeti za pogrinjke in urejanje servirne mize, sodelovali so pri pripravljanih delih v strežnem prostoru in pomagali pri organizaciji pogostitev. Učili so se priprave inventarja, pijače ter dekorativnega urejanja prostorov na pogostitvah.

Udeleženka Maida

Praktično usposabljanje udeleženke Maide je potekalo od aprila 2018 do oktobra 2018. Maida se je pred dobrimi 8 leti priselila iz Bosne in Hercegovine, kjer je pridobila izobrazbo ekonomskega tehnika. Ker vloge za vrednotenje svoje pridobljene ravni izobrazbe ni oddala, ima v Sloveniji priznana le zaključeno osnovno šolo. Delovnih izkušenj kot ekonomski tehnik nima. Ima majhnega otroka brez možnosti varstva, zato je iskala predvsem dopoldansko zaposlitev. Na Zavodu je bila prijavljena 1 leto, njeni zaposlitveni cilji pa so se nanašali predvsem na delo v proizvodnji, čiščenju in v slaščičarstvu. Po praktičnem usposabljanju so jo za 12 mesecev zaposlili v Gostilni dela v Domžalah na delovnem mestu Pomočnik v kuhinji.

Izjava udeleženke: »Pridobila sem veliko znanja v kuhinji, naučila sem se veliko receptov, ki jih zdaj uporabljam tudi doma. Zaposlili so me, ker sem se izkazala kot pridna in zanesljiva delavka.«

Udeleženka Bogdana

Bogdanino praktično usposabljanje je potekalo od aprila 2018 do oktobra 2018. Pred tem je bila brezposelna tri leta. Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ji je priznal status invalida III. kategorije z možnostjo opravljanja dela s polovičnim delovnim časom. Po izobrazbi je vzgojiteljica predšolskih otrok. Ima 22 let delovnih izkušenj, od tega le dve leti kot pomočnica vzgojiteljice v vrtcu preko javnih del. Po praktičnem usposabljanju v Učni delavnici so jo v Centerkonturi zaposlili za 12 mesecev na delovnem mestu Pomočnik v kuhinji.

Izjava udeleženke: »Počutim se bolj koristno, socialno bolj vključeno. Po 3 letih s statusom brezposelne osebe sem zdaj produktivnejša in motivirana za delo. Vesela sem, da sem dobila možnost usposabljanja in nato še možnost zaposlitve. Zdaj vem, kaj me naslednji dan čaka oziroma vem, kaj bom naslednji dan počela. To mi zagotavlja socialno varnost.«

Udeleženka Mojca

Udeleženka Mojca se je praktičnega usposabljanja udeležila v obdobju od aprila do oktobra 2018, in sicer s krajšim delovnim časom zaradi statusa invalida. Po izobrazbi je prodajalka. Več let je delala v tovarni obutve Peko. Po uspešno opravljenem 6-mesečnem praktičnem usposabljanju so tudi Mojco zaposlili za eno leto s pomočjo spodbude za zaposlovanje oseb iz programa Učne delavnice, in sicer na delovnem mestu Natakarski pomočnik.

Izjava udeleženke: »Po 19 mesecih na Zavodu sem se ponovno vključila v delovno okolje. Zdaj se počutim veliko bolje, saj so bili dnevi pred vključitvijo preveč enolični.«

Izhodi v zaposlitev

Po zaključenem usposabljanju so od dvanajstih udeležencev zaposlili štiri. V ta namen so prejeli subvencije za zaposlitev. Ena udeleženka je že tekom usposabljanja odšla v tujino, en je nadaljeval s šolanjem, ena udeleženka pa je usposabljanje predčasno prekinila iz zdravstvenih razlogov. En udeleženec se je po zaključku usposabljanja zaposlil drugje, ostali so trenutno prijavljeni na Zavodu v evidenci brezposelnih oseb.

Rezultati

Z enim od udeležencev so intenzivno delali na izboljšanju pravočasnega prihajanja na delo. Ob pomoči interne mentorice, ki je **bila z njim dnevno v stiku, ga usmerjala, opozarjala, motivirala** za prihod na delo, so ob koncu delavnice dosegli glavni namen usposabljanja. Udeleženec je sprejel pričakovani način delovanja v delovnem okolju in dobil zaposlitev v drugi organizaciji, saj si je želel novih delovnih izzivov.

Kakšni so zaključki, izkušnje in dejavniki uspeha?

V praktično usposabljanje so se vključevale različne ciljne skupine oseb. Dejavnost izvajalca je bila prvotno usmerjena predvsem v usposabljanje **invalidov in mladih**, ki so se iz različnih razlogov soočali s težavami pri zaposlovanju. Med izvajanjem so **razširili ciljno skupino in v usposabljanje vključili tudi starejše osebe**, ki so se izkazale za **zelo lojalne**. Od štirih oseb, ki so jih zaposlili s subvencijo so bile tri osebe starejše od 50 let.

Izjava izvajalke Tite Destovnik

Družba Centerkontura d.o.o. že od leta 2011 izvaja program usposabljanja za mlade iz različnih ranljivih skupin v gostinstvu. Usposabljanje poteka v Gostilni dela v Ljubljani in v Gostilni dela Domžale. Program je namenjen pridobivanju veščin in kompetenc za poklica pomočnika v strežbi in pomočnika v kuhinji. Poleg konkretnih znanj udeleženci programa pridobivajo tudi splošne socialne spretnosti in različne druge kompetence za lažjo vključitev na trg dela. V okviru programa učnih delavnic smo razširili ranljivo skupino. Vključili smo namreč tudi starejše osebe nad 55 let ter osebe brez izobrazbe. Sam program je bil velik doprinos celotni ekipi v Gostilni dela Ljubljana in v Domžalah. Veseli smo, da smo od šestih vključenih oseb, tri tudi zaposlili. Pri večini je prišlo do velikega napredka pri konkretnem gostinskem znanju. Programe, kot so Učne delavnice podpiramo in si želimo, da bi lahko tak način usposabljanja omogočili čim večjemu številu oseb.

Kontaktne podatke za več informacij

Tita Destovnik
e-naslov: tita.destovnik@centerkontura.si

Na prvem spremljanju programa je bil **udeleženec** tih in redkobeseden, a je kljub vsemu povedal:

»Vedno sem rad brskal po smeteh, sedaj pa sem za to delo plačan. To sem si želel.«

Območna služba ZRSZ

Ljubljana, Celje, Ptuj

Izvajalec Učnih delavnic

Center ponovne uporabe, izvajanje postopkov za ponovno uporabo rabljene opreme, d.o.o., so.p.

Povšetova 4, 1000 Ljubljana

O izvajalcu

Center ponovne uporabe (CPU) Ljubljana se nahaja na lokaciji zbirnega centra Povšetova in deluje v sodelovanju z javnim podjetjem Snaga. V podjetju CPU Ljubljana lahko oddate izdelke, ki jih več ne potrebujete in so še dobro ohranjeni, na primer pohištvo, računalniško opremo, knjige, opremo za dom in prosti čas, kolesa, športno opremo, oblačila, igrače - skratka vse, kar je dobro ohranjeno, funkcionalno in še uporabno. V CPU bodo izdelke pripravili za vnovično uporabo in jih dali naprodaj v zeleni trgovini po simbolični ceni.

Na katerem delovnem mestu je potekala Učna delavnica

Promotor ponovne uporabe

Kratek stavek, ki povzema izvedbo

Udeleženec se je v okviru programa Učne delavnice vključil v 6-mesečno praktično usposabljanje na delovnem mestu promotor ponovne uporabe. Pod okriljem internega mentorja je ločeval uporabno in neuporabno elektronsko opremo, kot je avdio oprema, televizorji, računalniki ipd. Uporabno opremo je očistil in ugotavljal okvare na elektronskih aparatih ter jih s pomočjo internega mentorja pripravil za ponovno uporabo (prodajo v trgovini).

Obdobje izvedbe Učne delavnice

april 2019 do oktober 2021

Število udeležencev

1

Ciljna skupina udeleženca

Pred vključitvijo v program je bil udeleženec na Zavodu prijavljen 5 let in imel dva meseca delovne dobe. Njegova svetovalka zaposlitve je ocenila, da potrebuje poglobljeno obravnavo, saj mu pridobljene delovne izkušnje in situacijske okoliščine že dlje časa niso omogočale neposredne zaposlitve. V preteklosti je imel težave z odvisnostjo od prepovedanih drog ter pridružene težave v duševnem zdravju. Na specialistični timski obravnavi so strokovni delavci načrtovali njegovo vključitev pri CPU, saj je, kot potencialni kandidat že od nekdaj rad recikliral rabljene predmete, stikal po smeteh in zbiral uporabne odpadne kose.

Kratek povzetek ključnih izzivov, ki jih je Učna delavnica naslavljala

V prvih treh mesecih praktičnega usposabljanja se je kot največji izziv izkazalo udeleženčevo neredno prihajanje v program, pomanjkljiva organizacija dela ter nizka fleksibilnost, ki bi bila potrebna za planiranje dnevnih aktivnosti. Individualna strokovna pomoč zunanje mentorice je bila usmerjena predvsem na krepitev komunikacijskih veščin, saj je komuniciranje za udeleženca predstavljalo emocionalno in kognitivno obremenjujočo situacijo.

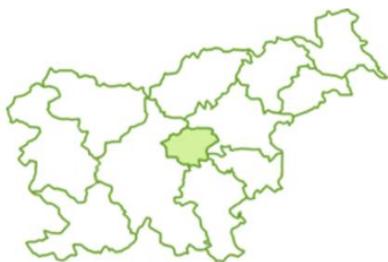
Kljub večsmerni strokovni pomoči, po treh mesecih udeleženca ni bilo več na usposabljanje. Od izvajalca smo prejeli elektronsko sporočilo, da je udeleženec odsoten, brez navedbe razloga. Strokovna delavka Zavoda, skrbnica Učnih delavnic pri CPU, je na podlagi opravljenega telefonskega spremljanja ugotovila, da je udeleženec prekinil usposabljanje zaradi zdravstvenih težav, predvsem izrazitejših stranskih učinkov spremenjene medikamentozne terapije. Dogovorila sta se za telefonsko spremljanje, enkrat tedensko, in sicer do izboljšanja zdravstvenega stanja. Po telefonu so potekali razbremenilni

	<p>pogovori, predvsem z namenom normalizacije stanja. Strokovna delavka, po izobrazbi psihologinja z dolgoletnimi izkušnjami pri delu z ranljivimi ciljnimi skupinami je želela doseči, da odgovornost za obstoječe stiske in njihove posledice udeleženec ne pripisuje lastni krivdi, temveč objektivni bolezni.</p> <p>Ko je prišlo do izboljšanja zdravstvenega stanja, ji je udeleženec po telefonu sporočil, da kljub dobremu počutju z usposabljanjem ne želi nadaljevati, predvsem zaradi občutka sramu in krivde. Situacijo je opisal takole: »Ko sem bil zadnjič v podjetju, ni bilo v redu. Čuden sem bil, v glavi mi je brenčalo, zato sem šel kar domov spat. Nič nisem rekel. Sram me je.«</p> <p>S pomočjo alternativne interpretacije dogodkov, kot tudi dekatastrofiziranja možnih izzidov sta sklenila dogovor, da z usposabljanjem nadaljuje. Ponujeno mu je bilo zastopanje pri delodajalcu na dan vrnitve na usposabljanje. Po tej malo daljši prekinitvi se je namreč pokazalo, da bo udeležencu potrebno stati ob strani pri uravnavanju tesnobe in občutkov sramu. Dogovor je bil, da strokovna delavka Zavoda, izvajalca programa pojasni, da je udeleženec izostal iz opravičljivih razlogov in da želi z usposabljanjem nadaljevati.</p>
Interni mentor	Rok Kropelj
Zunanja mentorica	Karmen Vodenik, strokovnjakinja za rehabilitacijsko svetovanje
Cilj in namen usposabljanja	Kljub delni prekinitvi programa in občasnih nefunkcionalnih vedenjskih odzivih vključene osebe, program ocenjujemo kot uspešen, predvsem z vidika, da je kandidat program zaključil, prejel pozitivne podkrepitev in si vsaj začasno izboljšal socialno ekonomski status.
Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki jih je udeleženec osvajal	Udeleženec je sortiral in vrednotil izdelke z vidika možnosti za pripravo in njihovo ponovno uporabo. Spoznal se je z osnovnimi tehnikami in spretnostmi popravil. Z namenom restavriranja izdelkov jih je znal tudi pravilno površinsko in globinsko očistiti ter iz različnih materialov ustrezno odstraniti škodljivce.
Izhod v zaposlitev	Udeleženec se je po izteku usposabljanja zaposlil pri drugem izvajalcu, vendar zaradi opisanih multiplih težav, zaposlitve ni zmozel obdržati.
Kakšni so zaključki, izkušnje in dejavniki uspeha?	Na prvem spremljanju programa je bil udeleženec tih in redkobeseden, a je kljub vsemu povedal: »Vedno sem rad brskal po smeteh, sedaj sem za to delo plačan. To sem si želel.« Interni mentor je prav tako prepoznal delovno motivacijo udeleženca, ki se je še dodatno okrepila, ko so mu zagotovili mirno delovno okolje, ločen prostor, kjer ni bilo ostalih zaposlenih.
Kontaktne podatke za več informacij	Marinka Vovk e-naslov: cpu.marinka@siol.net

»V letu dni zaposlitve na projektu sem okrepila zlasti veščine komuniciranja, saj je bilo treba intenzivno komunicirati na različnih nivojih, ter z notranjo in zunanjo javnostjo. Podrobno sem osvojila postopke in vsebino usposabljanja in zaposlovanja brezposelnih s pomočjo ukrepov APZ. Učne delavnice vidim kot odličen program pred zaposlitvijo ter kot podporni učni sistem ranljivim brezposelnim osebam, ki v okolju socialnega podjetništva lažje funkcionirajo. Program jim je omogočil, da so se v delovni proces vključili počasi, postopoma in na njim prilagojen način. Vse ob podpori podjetja, mentorjev ter seveda nas, strokovnih delavk Zavoda. Med programom se je pokazalo kje imajo primanjkljaj,

katere kompetence bi bilo dobro poglobiti in seveda tudi katera so njihova močna področja. Pokazalo se je, kdo je potreboval le malo dodatne podpore da realizira zaposlitev in pri kom je razkorak med kariernimi pričakovanji in realno delazmožnostjo zelo velik. Ob zaključku dela na projektu sem hvaležna za vse izzive, ki so me vrgli iz cone udobja, za vse izvajalce in udeležence, ki so mi razširili poglede, za raznolikost dela in seveda za sprejetost v nadvse prijetnem timu! Da bi še naprej ustvarjali uspešno zgodbo Učnih delavnic!«

Katja Hren, samostojna svetovalka, nadomeščanje porodniško odsotne delavke v letu 2019

V Društvu Verjamem vate pravijo, da bi me zaposlili. To mi je zelo všeč, saj so prijazni in z vsemi se dobro razumem. Ko sem prišla na usposabljanje za šiviljo, so v delavnici zlagali kose blaga in šivali nahrbtnike. Zdaj znam že sama sestavljati vzorce in šivati nahrbtnike. Včasih se sama spomnim kaj novega in potem to naredimo. Moje izdelke pohvalijo in to me veseli.
Sonja, udeleženka

Območna služba ZRSZ	Ljubljana
Izvajalec Učnih delavnic	Društvo VERJAMEM VATE, so.p., socialno podjetje, inkluzija ljudi z motnjo v telesnem in duševnem razvoju v delovno okolje Ljubljanska Cesta 104, 1230 Domžale
O izvajalcu	Socialno podjetje Društvo Verjamem Vate je nevladna organizacija, ki je namenjena vključevanju ljudi z motnjo v telesnem in duševnem razvoju v družbo in delo. Večina delovnih aktivnosti poteka v trgovini ponovne uporabe ter v šivalnici, kjer reciklirajo in ustvarjajo družbeno odgovorne proizvode. V podjetju se zavzemajo za razvijanje delovnih potencialov oseb, ki se zaradi svojih značilnosti ali ovir težje zaposlijo. Vključene osebe pridobivajo izkušnje v okolju, ki je prilagojeno zmožnostim posameznika, in sicer s sporočilom o koristnosti dela, ki ga opravljajo, tako zase, kot za podjetje in širšo družbo.
Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice	Družabnik Šiviljec Administrator Koordinator dela med mladimi s posebnimi potrebami v trgovini ponovne uporabe in dnevnem centru Spremljevalec gibalno ovirane osebe Receptor v podjetju Svetovalec za oglaševanje
Kratek stavek, ki povzema izvedbo	V okviru izvajanja programa Učne delavnice lahko rečemo in potrdimo vizijo podjetja, ki pravi, da se v podjetju ne zavzemajo zgolj za ustvarjanje dobička, ampak so v ospredju splošna življenjska vodila, kot je solidarnost, enakopravnost in pravičnost.
Obdobje izvedbe Učne delavnice	marec 2018 do junij 2022
Število udeležencev	11
Ciljna skupina udeležencev	Vse vključene osebe so bile prijavljene v evidenci brezposelnih oseb, za katere je Zavod ugotovil, da potrebujejo poglobljeno obravnavo, od tega 8 dolgotrajno brezposelnih, 5 oseb s statusom invalida in dve dolgotrajno brezposelni osebi starejši od 55 let. Ena oseba je izpolnjevala pogoj ciljne skupine oseb, ki jim še ni preteklo eno leto od prestane kazni zapora oziroma so v času pogojnega odpusta in vsaj 6 mesecev prijavljene v evidenci brezposelnih oseb.
Eden izmed izzivov, ki jih je Učna delavnica naslavljala	Vključena oseba je ob vključitvi v program usposabljanja štela 56 let in bila pred tem že 10 let izven trga dela. Ker je prejela kazensko sankcijo, in sicer ukrep pogojnega odpusta, ni mogla dostopati do potrdila o nekaznovanosti, kar ob

zaposlitvi zahteva večina delodajalcev. Z vstopom v program praktičnega usposabljanja na delovnem mestu Šiviljec, ji je bila zato omogočena delovna aktivacija, pri čemer je oseba navedla: »Delo je ustrezno, saj med drugim, ločujem in pripravljam blago, ki je primerno za ponovno uporabo. Sedaj že sama ustvarjam izdelke, ki se nato prodajo v trgovini ponovne uporabe.« Na rednem spremljanju programa je delodajalec strokovni delavki Zavoda nakazal, da bo gospo ob izteku usposabljanja tudi zaposlil.

Zunanji mentorji

Zunanje mentorstvo so opravljali Nives F. Šircelj, Bojana Drev in Melisa Spruk. V podjetju so se zavzemali, da bi storitev zunanjega mentorstva prilagodili in izbrali strokovnjaka glede na zaznane vrste potreb vključenih oseb. Prav tako pa so zunanji mentorji aktivno delovali tudi na dvigu potencialov in razvoju splošnih kompetenc, kot je komunikacija, motivacija ipd. »Z udeleženkama Učnih delavnic sem kljub zaključku programa še vedno v stiku in na voljo za pogovor in razrešitev kakšne dileme ali vprašanj, ki se jima pojavijo. Z veseljem spremljam njun napredek«, je povedala zunanja mentorica Bojana Drev.

Cilj in namen usposabljanja

Cilj in namen programa je vključevanje in ponovna aktivacija ranljivih oseb na trgu dela. Uresničitev postavljenega cilja povzemamo z izjavo udeleženke. Udeleženka programa ga. Marjeta se je uspešno aktivirala na trgu dela, saj je bila konec leta 2021 odjavljena iz evidence brezposelnih oseb in je zapisala: »**Čutim hvaležnost in veselje, da me je svetovalka lahko vključila v Učne delavnice.** Zdaj, ko se zaključuje usposabljanje, spoznavam, kako dobra priložnost in možnost je to bila zame. Priložnost, v kateri ne morem izgubiti, kljub slabšim začetnim pogojem. V mnogih letih neuspešnega iskanja dela, sem izkusila kako delodajalci vidijo delavko, staro več kot 40 let, z majhnimi otroki. Zdaj lahko rečem, da program zaključujem ohrabljena, da zmorem in sem zaposljiva. K temu je veliko pripomogla moja zunanja mentorica, ga. Bojana Drev«.

Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki so jih udeleženci osvajali

Podjetje je v okviru učnih delavnic usposabljalo osebe na različnih delovnih mestih, kjer so pridobivali delovno specifične in splošne kompetence. Ena od udeleženk, Anica, je bila leta 2020, pred sklenitvijo rednega delovnega razmerja v društvu Verjamem vate, udeleženka praktičnega usposabljanja na delovnem mestu Šiviljec. Učne delavnice so ji omogočile pridobitev delovno-specifičnih kot splošnih kompetenc, potem pa je izvajalec zanj pridobil še spodbudo za zaposlitev, kar ji danes omogoča prejetje redne plače, koriščenje pravic iz delovnega razmerja ter poravnane prispevke za socialno varnost. V letu 2021 se je v društvu Verjamem vate zaposlila najprej za 6 mesecev, v mesecu juliju 2021 pa so ji zaposlitev neprekinjeno podaljšali za nadaljnjih 6 mesecev. Udeleženka je starejša od 55 let in je bila v evidenci brezposelnih prijavljena od leta 2014. Po uspešno zaključenem usposabljanju in subvencionirani zaposlitvi je **postajala vedno bolj samoiniciativna in ustvarjalna, saj sama izpelje kreativni proces, od idejne zasnove do končnega umetniškega produkta.** Naj si bodo to unikatna oblačila, igrače, modni dodatki, nakit, torbe, unikatni patchwork izdelki za dom ali kaj podobnega. Ker se je opremila s strokovnimi znanji, pa tudi komunikacijskimi spretnostmi, so se v podjetju odločili, da po 12-ih mesecih prevzame vlogo interne mentorice novo-prihajajočim udeležencem Učnih delavnic, prav tako na delovnem mestu Šiviljec.

Izhodi v zaposlitev

Trije udeleženci so se v podjetju zaposlili in so delovno razmerje po izteku subvencijske podpore tudi ohranili.

Izjava zunanje mentorice Bojane Drev

Delo z udeleženci Učnih delavnic je bil poseben izziv, predvsem z vidika zavedanja, da delam z ljudmi, ki imajo po daljši neaktivnosti ponovno priložnost dobiti in obdržati zaposlitev in je zanje to že samo po sebi velik pritisk. Dolgotrajna brezposelnost jim je pustila nekaj nezaupanja vase in v svet zunaj. Zdelo se mi je pomembno, da lovimo ravnotežje med tem, da gradimo dober odnos, iščemo močne plati udeležencev in sledimo zastavljenim ciljem. Iz začetnega nezaupanja udeležencev v smislu: »Kaj zdaj spet hočejo od mene?« mi je bilo izjemno to, da so se začeli veseliti naših srečanj in se res trudili izpolnjevati zastavljene cilje. Program je ogromno prispeval k temu, da so udeleženci začutili, da so pomembni, da se nekdo ukvarja samo z njimi in nam

	<p>je res mar za njihov napredek in dobrobit. Najbolj smo okrepili njihove kompetence samozavesti in samozavedanja, veščine komuniciranja, medosebnega sodelovanja ter sprejemanja sprememb. Poslovne izkušnje nas mentorjev in konkretni primeri iz gospodarstva, pa so jim utrdili zavedanje, da ponovno postajajo vključeni v delovni proces in se odmikajo od brezposelnosti.</p> <p>Največ ovir sem zaznala pri njihovem prepoznavanju lastnih prednosti ter nezaupanju do ljudi in sistemov. Hkrati pa sem v udeležencih prepoznala velike prednosti v srčnosti, zmožnosti ponovnih začetkov in tega, da se ne predajo, kljub številnim oviram, na katere so naleteli v življenju. Verjamem, da so takšni programi potrebni, da na osebni ravni podprejo posameznika in njegov potencial.</p>
<p>Kakšni so zaključki, izkušnje in dejavniki uspeha?</p>	<p>Strokovna sodelavka Zavoda, ki je izvajalcu pomagala in ga spremljala od samega začetka izvajanja programa, je z veseljem opazala, da udeleženci Učnih delavnic izražajo zadovoljstvo z vključitvijo v program in se čutijo sprejete. Delovni tempo jim je omogočal postopno osvajanje delovnih nalog. Redno zaposleni sodelavci so bili razumevajoči in na razpolago, zato se je večina udeležencev v podjetju želela tudi zaposliti.</p>
<p>Izjava izvajalca</p>	<p>Društvo Verjamem vate je Učne delavnice izvajalo ves čas odprtega javnega povabila. Za delo smo usposobili 12 oseb iz ranljivih skupin. Nekaj smo jih tudi zaposlili. Trije izmed njih so še vedno naši zvesti sodelavci.</p> <p>Pri izvajanju programa smo zelo dobro sodelovali s sodelavkami Zavoda, ki so svoje delo opravljale strokovno. Program je v večini primerov potekal nemoteno, težave smo imeli le pri pridobivanju zunanjih mentorjev. Želeli smo si namreč, da izberemo res prave, ki bi čim bolj pripomogli k razvoju udeležencev. Na podlagi pridobljenih izkušenj lahko potrdimo, da smo bili uspešni pri usposabljanju tistih udeležencev, ki so imeli vsaj najmanjšo motivacijo in interes, da si poiščejo delo ter da naredijo korak naprej v svojem profesionalnem razvoju. Menimo, da smo bili pri usposabljanju uspešni tudi zaradi naše narave dela z ljudmi s posebnimi potrebami. Sprejeti so morali naše vrednote: vključujočo enakost, potrpežljivost, medsebojno sodelovanje ter delavnost. Večina udeležencev je na koncu usposabljanja povedala, da sta jih najbolj motivirali predanost delu ter povezanost zaposlenih v kolektivu. Z udeleženci smo sicer imeli tudi kakšno slabo izkušnjo, ki pa smo jo, s pomočjo in razumevanjem strokovnih delavk Zavoda, uspešno rešili.</p> <p>Program je udeležencem omogočil praktično usposabljanje neposredno na delovnem mestu, posledično pa tudi razvoj delovnih kompetenc ter asertivne komunikacije in proaktivnega vedenja. V pozitivni delovni klimi so to zlahka dosegli.</p> <p>Spoznali smo tudi, kako pomemben je osnovni motiv podjetij za sodelovanje v programu. Vsekakor samo finančni vidik ni dovolj. Prvotnega pomena je poslanstvo podjetja, ki gradi tako na družbenem kot na ekonomskem doprinosu.</p> <p>Pri vključevanju udeležencev nas je vodilo pravilo »manj je več«, saj smo usposabljanje ter vključevanje v delovni proces razumeli kot razvoj kompetenc za nadaljnjo zaposlitev v naši organizaciji. S tem nam je bila dana možnost, da kandidate bolje spoznamo, jih usposobimo ter uvedemo v delo. Učne delavnice so se v našem primeru obrestovale in želimo si, da bi v prihodnje lahko ponovno sodelovali v podobnih programih.</p>
<p>Kontaktne podatke za več informacij</p>	<p>Vesna Goršek e-naslov: vesna.verjamem@gmail.com</p>

Učne delavnice so vaš najboljši program v tem obdobju. Z vašo pomočjo, sem prišla do odličnih zaposlenih. Vodili ste nas po korakih in v mesecih izvedbe večkrat obiskali.

Vedeli smo, da vas lahko kadarkoli pokličemo.

Bili ste nam v oporo,
za kar se vam iskreno zahvaljujemo.

Simona Klančnik, predsednica

Območna služba ZRSZ	Maribor
Izvajalec Učnih delavnic	Društvo za trajnostni razvoj podeželja CTRP Maribor, socialno podjetje Glavni Trg 17 B, 2000 Maribor
O izvajalcu	Društvo za trajnostni razvoj podeželja CTRP Maribor je socialno podjetje, ki organizira projekte skupaj z lokalnimi organizacijami na področju varovanja naravne in kulturne dediščine, pomoči deprivilegiranim družbenim skupinam, itd., organizira delavnice z namenom širjenja poslovnih idej in osebnostne rasti, podpira posameznike pri vključitvi v prostovoljstvo v lokalnih skupnostih, spremlja in sodeluje pri projektih Erasmus+, v okviru mobilnosti posameznikov na področju neformalnega izobraževanja odraslih, informira o možnostih prostovoljskega dela, se vključuje v mednarodne akcije, ki promovirajo sodelovanje ljudi različnih narodnosti, kultur in političnih pogledov v prepričanju, da razumevanje med raznimi nacionalnimi skupinami lahko vodi k sožitju in mirnemu reševanju konfliktov med narodi.
Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice	Knjigovodja (12 udeležencev) Knjigovodja in strokovni sodelavec v računovodstvu (8 udeležencev) Poslovni sekretar (3 udeleženci) Hišnik/vzdrževalec (3 udeleženci) Administrator (2 udeleženca) Strokovni sodelavec za socialno delo (2 udeleženca) Razvijalci spletnih in multimedijskih rešitev (2 udeleženca) Administrator spletnih strani (1 udeleženka)
Kratek odstavka, ki povzema izvedbo	Podjetje je skozi celotno izvedbo Učnih delavnic z roko v roki sodelovalo z Zavodom in zunanji mentorji, vse z namenom, da udeležencem nudijo celovito podporo in omogočijo čim bolj kvaliteten vstop in obstanek na trgu dela. Ključnega pomena je bila dodana vrednost zunanjih mentorjev, ki so udeležencem še posebej pomagali pri premagovanju stisk v času epidemije koronavirusne bolezni Covid-19.
Obdobje izvedbe Učnih delavnic	maj 2018 do februar 2023
Število udeležencev	33
Ciljna skupina udeležencev	12 udeležencev je bilo dolgotrajno brezposelnih oseb (vsaj dve leti ali več), 11 udeležencev je bilo iskalcev prve zaposlitve, pet je bilo starejših od 55 let, trije udeleženci so imeli status invalida, en udeleženec je imel končano največ osnovnošolsko izobrazbo, en udeleženec pa je bil vključen v program socialne aktivacije.

Kratek povzetek ključnih izzivov, ki jih je Učna delavnica naslavljala

Celovita podpora brezposelnim osebam iz ciljne skupine, ki se želijo preko Učnih delavnic vključiti v delovno okolje, prenos praktičnih znanj, veščin, spretnosti in izkušenj na dolgotrajno brezposelne osebe, dvig kompetenc, ustvarjanje pogojev za zaposlitev oseb iz ranljivih skupin, uspešna učinkovita komunikacija, vzpostavitev mentorske mreže znotraj podjetja.

Interni mentorji

Interno mentorstvo udeležencem je v tem času izvedlo 10 internih mentorjev, ki so bili strokovnjaki na področju dela za katerega se je udeleženec praktično usposabljal. Pet internih mentorjev je v nadaljevanju predstavljalo zaposlene, ki so bili predhodno sami udeleženci praktičnega usposabljanja pred zaposlitvijo. Ta izkušnja je bila dodana vrednost internega mentorstva v teh primerih in hkrati tudi dodatna motivacija za udeležence praktičnega usposabljanja.

Zunanji mentorji

Ena od zunanjih mentoric, ki je v podjetju skrbela za krepitev splošnih kompetenc udeležencev, je bila strokovnjakinja s področja defektologije, menedžmenta socialnih dejavnosti in coachinga. Udeležence je usmerjala k pozitivnemu odnosu do svoje delovne naravnosti in pozitivnemu odnosu do svojega življenja. Skozi individualen pristop jim je pomagala do boljše samopodobe in ozaveščanja njihovih notranjih virov. Ena od udeleženk je živela v nevzdržnih razmerah, ki so jo zdravstveno zelo obremenjevale, kar se je kazalo tako na njenem fizičnem kot psihičnem zdravju. Med izvedbo zunanjega mentorstva in s pomočjo le-tega, je zbrala pogum in zapustila nevzdržne bivanjske pogoje in se preselila. V CTRP so jo kasneje zaposlili s pomočjo subvencije za zaposlitev oseb iz programa Učne delavnice.

Zunanje mentorstvo sta opravljala tudi dva strokovnjaka s področja zdravstva, coachinga in duševnega zdravja. Njuno mentorstvo je temeljilo na povezovanju znanstvenega, zdravstvenega in duhovnega pristopa k reševanju težav. Z udeleženci sta delala na krepitvi lastne identitete in ozaveščanju, da s sprejemanjem pretehtanih odločitev lahko vplivajo na svoje življenje. Učili so se, kako se asertivno spoprijemati s stresom, vključitve v družbo in povezovanja z drugimi ljudmi, razvijanja življenjske energije, volje in ustvarjalne moči.

Strokovnjakinja na področju komunikacije, kadrovanja, mentorstva in socialnega podjetništva pa je bila še ena od zunanjih mentoric udeležencem Učnih delavnic. Pomagala jim je blažiti in odpravljati posledice dolgotrajne brezposelnosti ter okrepiti njihovo novo, delovno-aktivno identiteto. Naučili so se veščin vključevanja v družbo, razviti voljo in dvigniti motivacijo. Pogovarjali so se o vplivu sprejemanja ali nesprejemanja odločitev na lastno življenje. Dotaknili so se načrtovanja in spreminjanja svoje kariere ter vadili veščine za iskanje zaposlitve. Dobili so vpogled v to, kako in zakaj se ponovno zaposliti, zakaj je dobro zaposlitev zadržati in v njej napredovati. Vsi udeleženci so bili z navedeno strokovnjakinjo izjemno zadovoljni in učinek izvedbe zunanjega mentorstva je bil viden na vsakem spremljanju programa v podjetju. Udeleženci so bili vidno bolj zadovoljni, živahnejši, pozitivno naravnani in tudi bolj odprti za komunikacijo.

Izpostaviti velja, da so zunanji mentorji izvedbo svoje storitve prilagodili tudi razmeram v času epidemije Covid-19. Udeležencem so stali ob strani, jim pomagali blažiti/odpraviti posledice brezposelnosti ter jih še dodatno podpreti in opolnomočiti na njihovih področjih primanjkljaja splošnih kompetenc.

Cilji in namen usposabljanja

Na delovnem mestu **knjigovodje** so udeleženci osvajali naslednja dela in naloge: spoznavanje osnovnih pojmov s področja socialnega podjetništva, sodelovanje pri podpornih storitvah za socialna podjetja, spoznavanje veljavne zakonodaje, usposabljanje iz digitalizacije obrazcev, osvajanje procesov in sistemov za upravljanje z dokumenti, sortiranje dokumentacije v rednikih, spoznavanje celotnega procesa hrambe dokumentacije, zajem dokumentacije v računalniški program (knjiženje računov, priprava osebnih dohodkov, potnih nalogov, knjiženje banke ...), aktivno vključevanje pri knjigovodenju (knjiženje prejetih in izdanih računov, priprava osebnih dohodkov, potnih nalogov, knjiženje banke ...), pridobivanje ustreznih delovnih navad, znanj, izkušenj in spretnosti, ki so potrebne za zaposlitev ter učenje timskega dela.

Cilji in namen usposabljanja

Ena od udeleženk praktičnih znanj s področja knjigovodenja še ni imela. Izvajalec ji je omogočil, da jih je postopno, z mesečnim naraščanjem zahtevnosti in ob podpori interne mentorice počasi osvojila. Usposobila se je za knjigovodska dela v skladu s cilji in namenom usposabljanja ter osvojila skupinsko delo. Po uspešnem praktičnem usposabljanju se je s pomočjo subvencije za zaposlitev za eno leto zaposlila pri drugem delodajalcu.

Na delovnem mestu **poslovni sekretar** so udeleženci osvajali naslednja dela in naloge: skrb za kadrovske dokumentacije (prijava, odjava, priprava pogodb o zaposlitvi), vodenje delovnih ur in obračun plač, obračun refundacij, vloge za covid povračila, pridobivanje ustreznih potrdil za zaposlene, spremljanje priprave planov in projektov podjetja, vodenje in urejanje administrativne dokumentacije (najemi, plačila, zavarovanja, pogodbe z naročniki ...), komunikacija s poslovnimi partnerji, nabava pisarniškega materiala, spoznavanje s postopki pridobivanja in podaljševanja vize za tuje državljane, obračun plače za delavce v tujini, obračun potnih nalogov, dnevnic, kilometrine, pomoč tujim državljanom pri iskanju stanovanja, pridobivanju davčnih števil, bančnega računa itd. Vse to ob hkratnem razvijanju kritičnega in analitičnega razmišljanja ter skrbjo za osebni razvoj.

Ena od udeleženk je v praktičnem usposabljanju pridobila prve praktične izkušnje, znanja in veščine na delovnem mestu poslovni sekretar. Postopno mesečno napredovanje in večanje zahtevnosti nalog je udeleženko opolnomočilo za samostojno delo poslovnega sekretarja. Osvojila je vsa znanja iz programa, ki ga je izvajalec navedel v ponudbi za izvedbo programa. Izvajalec je udeleženko po zaključku praktičnega usposabljanja zaposlil s pomočjo subvencije, in sicer neprekinjeno za eno leto. Udeleženka se je tako izkazala, da je bila nato tudi sama interna mentorica eni od naslednjih udeleženk praktičnega usposabljanja.

Na delovnem mestu **administrator** so udeleženci spoznavali naslednja dela in naloge: sprejem, odpiranje ter razvrščanje pošte, pošiljk, izpolnjevanje obrazcev, vodenje evidence o prejeti in poslani pošti, priprava dopisov, urejanje besedil in fotokopiranje različnih gradiv, shranjevanje dokumentov, urejanje enostavne kadrovske in finančno-knjigovodske evidence, vnašanje najrazličnejših podatkov in pripravljane preglednic, obveščanje, sprejemanje in posredovanje telefonskih klicev, zapisovanje besedil po nareku, pripravljane sestankov in opravljanje drugih tajniških opravil.

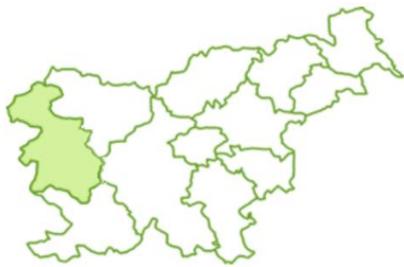
Administrator spletnih strani: udeleženka se je spoznavala z računalniško opremo, digitalizacijo dokumentov, kreiranjem, sestavljanjem in urejanjem spletne strani, digitalnim fotografiranjem, izdelavo video vsebin, testiranjem in objavljanjem vsebin na spletni strani, hrambo digitalne dokumentacije, spoznavanjem internetne tehnologije, s socialnim mreženjem ter izdelavo animacije in interaktivnih spletnih strani.

Hišnik/vzdrževalec: usposabljanje je bilo sestavljeno iz treh delov, in sicer teoretičnega usposabljanja, prakse v prilagojenih delih in prakse v realni delovni situaciji. Zajemalo je osnove vzdrževanja, organizacijo dela, strojno-vzdrževalna dela, mizarsko vzdrževalna dela, branje tehnične dokumentacije ter osnovna zaključna gradbena dela.

Razvijalci spletnih in multimedijskih rešitev: usposabljanje je zajemalo obdelavo podatkov, digitalizacijo dokumentacije, upravljanje s spletnimi mesti, objavljanje informacij in novic, pripravo in objavo podatkov na spletnem mestu, pripravo in objavo člankov na spletnem mestu, oblikovanje in razvijanje digitalnih animacij, slik, predstavitev, iger, zvočnih in video izrezkov, oblikovanje in razvijanje internetne aplikacije z uporabo multimedijske programske opreme, grajenje kontaktnih podatkov, analiziranje objav, urejanje in vključevanje ključnih besed v obstoječe članke, pripravo e-mail marketinga in dnevno skrb za ažurnost spletnega mesta.

Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki so jih udeleženci osvajali

	<p>Strokovni sodelavec za socialno delo: zbiranje informacij, pomoč invalidnim in starejšim osebam, pomoč strankam, sodelovanje pri izbiri in vključitvi strank v ustrezne programe, pomoč pri načrtovanju in izvajanju delavnic, sodelovanje pri podpornih storitvah za socialna podjetja, obdelovanje podatkov, urejanje poslovne dokumentacije kot tudi pomoč pri digitalizaciji dokumentacije.</p> <p>Znanja, veščine in spretnosti, ki so jih okrepili udeleženci: komunikativnost, samoiniciativnost, vestnost, odnos do dela, marljivost, točnost, sposobnost poslušanja, branja dokumentov, sodelovanja, razvoj osebnosti, načrtovanje kariere, kritično in analitično razmišljanje, vseživljenjsko učenje, načrtovanje in organizacija, prilagajanje in fleksibilnost, osebni razvoj.</p>
Izhodi v zaposlitev	Zaposlili so 9 udeležencev za vsaj 12 mesecev in tri udeležence za 6 mesecev. Dve udeleženci sta se s pomočjo subvencije za eno leto zaposlili pri drugem delodajalcu, ki je s CTRP poslovno povezan. Ena udeleženka je praktično usposabljanje predčasno prekinila, prav tako zaradi zaposlitve pri drugem delodajalcu.
Rezultati	Ena udeleženka je ob celotni podpori izvajalca usposabljanja, internega mentorja, zunanjega mentorja in Zavoda zbrala pogum, motivacijo in sredstva, da je zapustila nevzdržne razmere v katerih je živela in se preselila ter prevzela odgovornost za svoje življenje. Hkrati se ji je izboljšalo tudi zdravstveno stanje.
Kakšni so zaključki, izkušnje in dejavniki uspeha?	Podjetje je dvignilo kompetence mentorstva trenutno zaposlenih oseb in vzpostavilo veščine uspešne komunikacije med zaposlenimi in udeleženci praktičnega usposabljanja. Udeleženci so se opolnomočili za neposredno zaposlitev bodisi pri nosilcu podjetja bodisi na trgu dela pri drugih delodajalcih.
<p>Izjava izvajalca z zahvalo za sodelovanje v projektu Učne delavnice v letih 2018-2020:</p> <p>Simona Klančnik, ustanoviteljica in predsednica</p>	<p>Podjetnica sem od leta 1995. Skozi vsa ta leta sem sodelovala z vami, Zavodom RS za zaposlovanje. Z vašo pomočjo sem prišla do odličnih zaposlenih. V zadnjem obdobju štirih let, pa je bilo sodelovanje zame odlično. Odprli ste nov program Učne delavnice. Skozi moja leta, so se procesi v podjetjih spreminjali. Na začetku je bilo delovno okolje, kjer je vsak imel določeno nalogo in jo opravljal po navodilih nadrejenega. Vrednota je bila disciplina in delavnost. Rezultat pa produktivnost, ki je bila konkurenčna prednost na trgu. Produktivnost je potreben, vendar ne zadosten pogoj za dolgoročno uspešnost. Kot predsednica društva sem v obdobju izvedbe Učnih delavnic vodila preobrazbo podjetja v učeče se okolje. Poleg produktivnosti so bili pomembni tudi procesi, kakovost in odličnost. Kasneje pa še ustvarjalnost zaposlenih.</p> <p>Učne delavnice so nam pomagale razviti podjetje, kjer mentor z mentorirancem sodeluje, si izmenjuje mnenja, zamisli in informacije. Mentor pomaga pri novem znanju in s tem ohranja pozornost na učinkovitosti, kakovosti in nenehnem izboljševanju dela ter inovativnosti. Mentoriranec pa sodeluje s svojim znanjem, se uči novih pristopov, timskega dela, ustvarja priložnosti. Učne delavnice so uspešne toliko, kolikor so življenjsko močni posamezniki. Prispevajo svoje talente, svojo energijo in uvide v nove rešitve. Učimo jih novih znanj in vrednot, ki so pomembne nam. Te vrednote so pozitiven odnos do življenja, razumevanje lastnih prednosti in omejitev, odprtost, spoštovanje, zaupanje in sprejemanje različnosti. Ponosna sem na naš tim in razvoj posameznika, kjer lahko vsak optimalno uresniči svoje potenciale. Učne delavnice so vaš najboljši program v tem obdobju. Vodili ste nas po korakih od potrditve naše ponudbe, izbora kandidatov, opravljenega zdravniškega pregleda, podpisa pogodbe do same izvedbe. Večkrat ste nas obiskali in se pogovarjali z mentorji in mentoriranci. Vedeli smo, da vas lahko kadarkoli pokličemo v primeru nejasnosti, dopustov, bolniške odsotnosti. Bili ste nam v oporo, za kar se vam iskreno zahvaljujemo.</p>
Kontaktne podatke za več informacij	Sašo Brezočnik e-naslov: simona@interfin.si

Program Učnih delavnic je vsekakor dobrodošla spodbuda za pomoč tako podjetjem, ki iščejo nove delavce, katere lahko izučijo za nov poklic ali delo, kot tudi za delavce, ki so pripravljeni pokazati, da se s trudom doseže marsikaj.

Tanja Šuligoj, interna mentorica

Območna služba ZRSZ	Nova Gorica
Izvajalec Učnih delavnic	INDE, Salonit Anhovo podjetje za zaposlovanje invalidov, d.o.o. Anhovo 1, 5210 Deskle
O izvajalcu	<p>INDE, Salonit Anhovo, d.o.o. je družba s statusom invalidskega podjetja, katerega poslanstvo je oblikovanje okolja, znotraj katerega bodo lahko tako invalidne kot druge osebe, sodelovale pri ustvarjanju proizvodov in storitev prihodnosti. Od skromnih začetkov s programi, ki so bili prevzeti od matične družbe Salonit Anhovo in so se izvajali izključno zanjo, so se razvili v podjetje s široko paleto storitev in proizvodnjo betonskih izdelkov za gradbeništvo. V betonskem programu izdelujejo tlakovce, travne plošče, betonske zidake, vogalnike ipd. V okviru lesnega programa pa izdelujejo palete, ladijske pode in obloge, stopnice, ograje, vrata, skoblane letve ter na različne načine obdelujejo les. Izvajajo pa tudi storitve, kot so urejanje in čiščenje zelenih površin, vzdrževanje pokopališč, barvanje talnih oznak na parkiriščih, pleskanje ipd. Pri izvajanju njihovih storitev je ključno, da sodelovanje med podjetji ne pomeni zgolj izpolnjevanja nadomestne invalidske kvote, temveč pomeni sooblikovanje odgovorne in socialne družbe.</p> <p>Iz Zavoda smo vodstvu podjetja predstavili program Učne delavnice, ki se je, v skladu s poslanstvom družbeno odgovornega podjetja, odločilo za sodelovanje, nato pa se izkazalo za primer dobre prakse izvedbe programa.</p>
Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice	<p>Izdelovalec palet in lesene embalaže</p> <p>Pralec</p> <p>Urejevalec zelenic</p> <p>Čistilec prostorov</p>
Kratek stavek, ki povzema izvedbo	Med izvajanjem programa je izvajalec usposabljal kader glede na lastne potrebe v podjetju, torej kreiral delovna mesta na področjih, kjer je podjetje potrebovalo dodatno kadrovske okrepitve.
Obdobje izvedbe Učne delavnice	junij 2018 do januar 2020
Število udeležencev	5
Ciljna skupina udeležencev	Vse vključene osebe so bile prijavljene v evidenci brezposelnih oseb, za katere je Zavod ugotovil, da potrebujejo poglobljeno obravnavo, od tega 2 osebi s statusom invalida ter 3 osebe s končano največ osnovnošolsko izobrazbo.
Kratek povzetek ključnih izzivov, ki jih je Učna delavnica naslavljala	Tekom usposabljanja se je izkazalo, da za nekatere udeležence ni bilo mogoče uskladiti zahtev, ki jih je narekoval delovni proces z njihovimi specifičnimi ovirami, zato se je program praktičnega usposabljanja predčasno prekinil.
Interni mentorji	Interni mentorji so bili v podjetju zaposleni na sorodnih delovnih mestih, na katereh je sicer potekalo usposabljanje, zato so dobro poznali delovne naloge udeležencev in se znali vživeti v premagovanje zahtevnejših opravil, katerih so se lotevali.

	<p>To se je izkazalo kot pomembno pri predajanju strokovnih znanj, veščin in izkušenj pri krepitvi delovno-specifičnih kompetenc udeležencev. Poznali so naravo dela ter organizacijsko strukturo, kar je ključnega pomena za uspešno izpeljan proces usposabljanja vključenih oseb.</p>
<p>Zunanji mentorici</p>	<p>Zunanje mentorstvo sta opravljali Klara Ramovš, strokovnjakinja s področja komunikacije ter osebne rasti in razvoja, in Loredana Klinkon Hvala, strokovna delavka s področja zaposlitvene rehabilitacije. Zunanji mentorici sta bili izbrani glede na zaznane potrebe udeležencev in sta proces mentoriranja prilagajali potrebam in zastavljenim ciljem vključenih oseb, torej predvsem krepitvi splošnih kompetenc, kot so komunikacija, samopodoba, regulacija čustev in tehnike reševanja problemov ter na področju usklajevanja delovnih zahtev s specifikami udeležencev.</p>
<p>Cilj in namen usposabljanja</p>	<p>Cilj programa je bil usposobiti vključene osebe za samostojno delo ter povečati zaposlitvene možnosti udeležencev bodisi v podjetju ali na širšem trgu dela. Udeleženci so pridobili nov pogled na svoje delo in samega sebe, kar je vodilo do višjega samovrednotenja in večje motivacije za nadgradnjo pridobljenih znanj. Udeleženci so osvojili vse zahteve delovnega mesta, saj jih je delodajalec po zaključenem usposabljanju zaposlil, pri čemer je en udeleženec dobil zaposlitev na zahtevnejšem delovnem mestu.</p>
<p>Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki jih je osvajal eden od udeležencev</p>	<p>Izpostavljamo udeleženca, ki se je praktično usposabljal na delovnem mestu urejevalec zelenic. Ob strokovnem vodstvu internega mentorja je opravljal dela in naloge, kot so čiščenje cestišč in dvorišč z visokotlačnim čistilcem, košnja trave z nahrbtno kosilnico in samostojno urejanje okolice v lokalnem okolju. Udeleženec se je med usposabljanjem odlično izkazal, zato so ga v podjetju zaposlili na delovnem mestu upravljalec procesnih strojev in naprav za predelavo lesa. S tem so mu izkazali zaupanje za opravljanje zahtevnejših delovnih nalog, kot so pripravljane orodij in nastavljanje strojev, embaliranje in odprema izdelkov, vizualna in dimenzijska kontrola izdelkov ipd.</p>
<p>Izhodi v zaposlitev</p>	<p>Dva udeleženca sta se v podjetju zaposlila v okviru programa Spodbude za zaposlovanje oseb iz programa Učne delavnice ter po izteku 12-mesečnega subvencijskega programa zaposlitev v podjetju tudi ohranila.</p>
<p>Izjava in fotografija udeleženca</p>	<p>Eden od udeležencev, ki se je usposabljal na delovnem mestu izdelovalec palet in lesene embalaže, nam je podal naslednjo povratno informacijo:</p> <p>»Ta program mi je dal delo, za katerega si nikoli nisem mislil, da ga bom opravljal. Pridobil sem nova znanja, ki so zelo zanimiva, to je betonski oddelek in zraven še lesni, kar je res zanimivo. Večinoma so to znanja, ki mi bodo prav prišla še naprej v življenju. V glavnem ta program je vreden in jaz sem zadovoljen, ker sem preko tega programa ostal v podjetju in mislim sodelovati še naprej.«</p>
<p>Izjava in fotografija udeleženke</p>	<p>Udeleženka, ki se je usposabljala na delovnem mestu pralec je povedala:</p> <p>»V Učni delavnici sem pridobila znanja tehnik likanja in pranja, dober tim sodelavcev in nazadnje še zaposlitev.«</p>

Kakšni so zaključki, izkušnje in dejavniki uspeha?

Izkazalo se je, da sta dva udeleženca v programu praktičnega usposabljanja v Učni delavnici osvojila ne le vse zahtevane spretnosti in delovne naloge, pač pa tudi tempo dela in poslovne standarde podjetja. Zato je podjetje prepoznalo dodano vrednost programa in oba udeleženca zaposlilo s pomočjo subvencije (prav tako v okviru programa Učne delavnice). Glede na to, da udeleženca delo opravljata z veseljem in se razumeta s kolektivom, se je izvajalec projekta po izteku obdobja subvencionirane zaposlitve, odločil, da bo obe zaposlitvi ohranil ter jima podaljšal delovno razmerje.

Med izvajanjem usposabljanja se je izkazalo, da je podjetje prepoznalo kvalitete in napredek vključenih oseb (delovne izkušnje, trenutne sposobnosti, spretnosti in znanja, disciplino, socialne veščine ipd.) in jim ponudilo zaposlitev na zahtevnejših delovnih mestih.

Izjava izvajalca

Program Učne delavnice nam je pomagal, da smo skozi obdobje izvajanja delavnice spoznali osebnostne lastnosti kandidatov ter njihov odnos do dela. Poleg usposabljanja kandidatov, ki so pri nas pridobivali nove kompetence, smo videli, kako se kandidati odzivajo na različne delovne situacije in kako rešujejo izzive, ki jim pridejo naproti pri opravljanju dela.

Pri sobivanju podjetja in delavca je namreč izrednega pomena, da podjetje v delavcu vidi partnerja, s katerim bo premagovalo nove izzive ter da istočasno delavec podjetje vidi kot podpornika pri svojih dejanjih. Medsebojno zaupanje je pri tem zelo pomembno in ravno to zaupanje smo lahko mi, v okviru Učnih delavnic, vzpostavili pri kandidatih, s katerimi smo po zaključku usposabljanja sklenili delovno razmerje.

Kontaktne podatke za več informacij

Sandi Bačar
e-naslov: sandi.bacar@inde-salonit.si

»Program Učne delavnice predstavlja dodano vrednost programom aktivne politike zaposlovanja. Uvedel je nov način dela z brezposelnimi osebami in delodajalci, ki temelji na osebnem pristopu in dodatni, posamezniku prilagojeni podpori. Program je uvedel prisotnost internih in zunanjih mentorjev, ki so nudili vsakemu posamezniku specifično in natanko tako podporo, ki jo je potreboval neposredno na delovnem mestu.

Tako kot udeleženci, sem imela tudi sama, kot strokovna delavka, zaposlena za pomoč pri izvajanju programa Učne delavnice, priložnost nadgraditi svoje strokovno znanje. Osebna udeležba na terenu, kjer sem lahko spoznala udeležence neposredno v delovnem okolju, se seznanila z delovnim mestom na katerem se usposablja in ob ovirah iskala dodatne poti z delodajalcem, internim in zunanjim mentorjem, je zame pomenila pester in strokovnih izzivov poln delavnik. S tem mi je bila dana možnost celostnega

pristopa dela z udeleženci in delodajalci. Menim, da je bil cilj učinkovitega pridobivanja tako delovnih kot tudi življenjskih izkušenj naših udeležencev, dosežen.

Spodbudno je, da ustvarjamo dodatne priložnosti za ranljivo populacijo, znotraj katere ima marsikdo za sabo težke življenjske preizkušnje. Na tem mestu pa se odpirajo novi izzivi za izboljšave programa, ki se še dodatno lahko prilagodi specifičnim potrebam ciljne populacije, npr. s fleksibilnim delovnim časom, ki je v marsikaterem primeru z osmimi delovnimi urami dnevno za udeležence Učnih delavnic prezahteven. Vesela sem, da sem bila lahko del tega projekta, za katerega verjamem, da bo uspešen tudi v prihodnje.«

Sanja Bračič, samostojna svetovalka, nadomeščala porodniško odsotno delavko v letu 2019

Udeleženci so k opravljanju del pristopili zelo timsko. Vmes smo našli čas za oddih, zabavo, pa rešili smo tudi kak njihov osebni izziv.

Darja Korelc, direktorica

Območna služba ZRSZ

Murska Sobota

Izvajalec Učnih delavnic

MAKROBIOS PANONIJA so.p., Permakulturni center za boljšo kvaliteto življenja in za pot k samozadostnosti

Lucova 33, 9203 Petrovci

O izvajalcu

Praktično usposabljanje je potekalo na krasni lokaciji sredi Goričkega, odmaknjeni od mestnega središča. Mladi eko-socialni zavod MakroBios Panonija stremi k razvoju progresivnih praks na podeželju in se drži koncepta samozadostnega kmečkega gospodarstva. Trenutno delovanje zavoda zajema gradnjo hiš iz naravnih materialov na posestvu v Lucovi, ekološko kmetovanje in sadovnjak. Zavod si, skladno s svojim položajem socialnega podjetja in poslanstvom, prizadeva v svoje delovanje vključiti osebe iz ranljivih skupin. V prihodnje bo delovanje zavoda usmerjeno še na izgradnjo centralnega objekta na posestvu, svetovanje in pomoč pri gradnji hiš iz naravnih materialov, ekološko pridelavo in predelavo, povečanje prehranske in energetske samooskrbe, redno izvajanje usposabljanj in delavnic o naravni gradnji, vzpostavitev trgovine z lokalnimi izdelki in povezovanje s sorodnimi projekti.

Vse kar na posestvu izdelujejo je iz naravnih materialov. Postavili so že dve živi hiši, zgrajeni iz naravnih materialov, kot so kamen, les, slama, ilovica in industrijska konoplja. Hiši služita kot vzorčna objekta za področje dejavnosti naravne gradnje vsem, ki jih takšen način gradnje zanima, po vsebini pa sta namenjeni turistični dejavnosti.

Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice

Delavec za preprosta in pomožna dela na posestvu

Delavec za preprosta dela pri gradnji stavb

Gostitelj

Gospodar na podeželju

Kratek stavek, ki povzema izvedbo

Delodajalka je enkrat omenila, da ne more verjeti v kakšnem lepem okolju ljudje živijo in ne vidijo možnosti, ki sem jim ponujajo. Zato jim želi pri tem pomagati in jih vzpodbujati.

Obdobje izvedbe Učnih delavnic

april 2019 do november 2022

Število udeležencev

9

Ciljna skupina udeležencev

Od vseh udeležencev jih je bilo 6 z osnovnošolsko izobrazbo, od tega sta imela dva udeleženca hkrati tudi status invalida. Ostali trije udeleženci so bili starejši od 55 let, od tega ena udeleženka tudi dolgotrajno brezposelna kar 14 let in hkrati tudi oseba iz programa zdravljenja odvisnosti od alkohola ali drog, ena udeleženka pa je bila pred tem vključena v program socialne aktivacije.

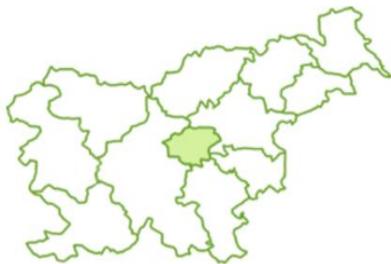
Kratek povzetek ključnih izzivov, ki jih je Učna delavnica naslavljala

Poudarek je bil na pomenu slovenskega podeželja, pridelavi sadja in zelenjave na tradicionalen način in gradnji hiš iz naravnih materialov ter uvajanje novosti na področju butičnega turizma.

Interni mentorji

Interni mentorji so bili Dušan Poljanšek, Darja Korelc, Domen Korelc in Tilen Kardoš.

	<p>Interni mentorji so pri udeležencih krepili predvsem poklicne kompetence s področja naravne gradnje, spoznavanje konstrukcije, gradnje slamnatih hiš, skrbi za celovito urejenost posestva in kmetijske površine, pridelovanje zelenjadnic na permakulturni način, pridelovanje poljščin na ekološki način ipd.</p>
<p>Zunanji mentorji</p>	<p>Zunanji mentorji so bili Andrej Omulec (doktor zakonske in družinske terapije, zakonski in družinski terapevt, magister zakonskih in družinskih študij ter diplomirani teolog), Stanko Lipič (licenciran NLP Coach in Mojster Praktik hipnoze) ter Ludvik Jonaš (mentor in projektni koordinator v zaposlitvenem centru).</p>
<p>Cilj in namen usposabljanja</p>	<p>Namen usposabljanja je bil pridobitev in nadgradnja osnovnih znanj in veščin permakulturnega kmetovanja (ekološka pridelava in predelava ter samo-oskrba), pridobivanje delovno specifičnih znanj in veščin s področja gradnje z naravnimi materiali, hkrati pa tudi preprečevanje socialne izključenosti in revščine brezposelnih oseb, sploh na področju Goriškega ter povečanje njihovih zaposlitvenih možnosti.</p>
<p>Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki so jih udeleženci osvajali</p>	<p>Pomoč pri gradnji in adaptaciji starih kmečkih objektov, košnja travnih površin, obrezovanje dreves, skrb za urejenost parkovne travne ruše ter ostalih kmetijskih in gozdnih površin, skrb za pridelke, priprava ozimnice, skrb za gospodarno ravnanje in vzdrževanje kmetijske mehanizacije, orodja, površin in stavb, skrb za zagotavljanje požarne varnosti, pospravljanje namestitvenih kapacitet, priprava za sprejem gostov, pomoč pri organizaciji dogodkov, izdelava raznih izdelkov iz recikliranih materialov in njihova uporaba, ureditev nastanitvenih kapacitet in pomoč gostom za njihovo prijetno bivanje ter pomoč pri promociji.</p>
<p>Izhodi v zaposlitev</p>	<p>Zaposlili so tri udeležence, vse s pomočjo programa Spodbude za zaposlovanje oseb iz programa Učne delavnice za 6 mesecev. Eden od njih je subvencijsko zaposlitev predčasno prekinil zaradi zaposlitve pri drugem delodajalcu.</p>
<p>Rezultati</p>	<p>Večina udeležencev je bila zadovoljna s timskim delom na posestvu, med sabo so se dobro razumeli. Eden od udeležencev je tekom usposabljanja opravil vozniški izpit B kategorije, ena udeleženka pa tečaj slovenskega jezika.</p>
<p>Kakšni so zaključki, izkušnje in dejavniki uspeha?</p>	<p>Udeleženca, ki sta se po poteku praktičnega usposabljanja zaposlila sta bila kasneje tudi interna mentorja novim udeležencem praktičnega usposabljanja.</p>
<p>Izjava izvajalca: Darja Korelc, direktorica</p>	<p>Z izvajanjem Učnih delavnic imamo dobre izkušnje. Kot socialno podjetje želimo delati s skupino dolgotrajno brezposelnih, tako da nas motivira naša pomoč tej skupini pri pridobivanju novih veščin in kompetenc.</p>
	<p>Pri zadnji izvedbi programa smo sodelovali dva mentorja in trije udeleženci, ki so se usposabljali za gospodarja na podeželju. V okviru tega so udeleženci pomagali pri urejanju okolice, pri delih na vrtu, v gozdu, pomagali so pri urejanju nastanitvenih kapacitet. Pri tem se je med nami vzpostavil, po mojem mnenju, res nek spoštljiv, prijeten odnos. Tudi udeleženci so k opravljanju del pristopili zelo timsko. Vmes smo našli tudi čas za oddih, zabavo, pa rešili smo tudi kak njihov osebni izziv. Vsi udeleženci so bili zelo delovni, proaktivni, tudi samoiniciativni. Tudi mi smo se od njih marsikaj naučili in včasih smo kakšno rešitev našli skupaj, da je bila potem izvedba še lažja.</p> <p>Učne delavnice prepoznavamo kot zelo primeren in učinkovit program v katerem pridobijo vsi: udeleženci, izvajalci, verjamem pa, da tudi bodoči delodajalci, lokalno okolje in Zavod. Veseli nas namreč, da so udeleženci Učnih delavnic iz naše okolice, saj nam je pomembno da vasi in kraju damo kaj nazaj oz. prispevamo h kakovostnejšemu življenju naših sokrajanov.</p>
<p>Kontaktne podatke za več informacij</p>	<p>Darja Korelc e-naslov: korelcd@t-2.si</p>

Kaj bi jaz brez vas? Kaj bi počel?
 Našel sem se v tem delu, ker ni enolično. Jaz zaradi bolezni ne morem sedeti v proizvodnji. Rabim razgibano delo. Vse rad delam: pobiram smeti, praznim koše, pometam, zalivam in čistim okolico.
Udeleženec Učnih delavnic

Območna služba ZRSZ

Trbovlje

Izvajalec Učnih delavnic

Medobčinsko društvo invalidov občin Litija in Šmartno pri Litiji, socialno podjetje

Parmova Ulica 7, 1270 Litija

O izvajalcu in fotoutrinek iz usposabljanja

Društvo invalidov Litija je invalidska (humanitarna) organizacija, katere osnovno poslanstvo je pomoč invalidom, saj skozi svoje aktivnosti in programe stremijo k zadovoljevanju potreb socialno ranljivejših skupin prebivalstva v lokalnem okolju. V društvu izvajajo programe za preprečevanje in blaženje socialnih ter psihičnih posledic invalidnosti, zagovorništvo, informiranje in kulturno dejavnost. Invalide usposabljujejo za aktivno življenje in delo, imajo pa tudi dnevne centre. Vizija podjetja je ohraniti okolje, v katerem bo drugačnost, ne glede na telesne, senzorne ali intelektualne sposobnosti, sprejeta brez predsodkov in diskriminacije, zato so se v društvu odločili tudi za ustanovitev socialnega podjetja. Kot socialno podjetje opravljajo storitve vzdrževanja, urejanja javnih površin in objektov, plakatiranja, izvajanja aktivnosti s področja obveščanja in informiranja javnosti, popravila, čiščenje in vzdrževanje stanovanjskih stavb ipd. Ker se v podjetju zavzemajo za ponovno reintegracijo ranljivih ciljnih skupin tako v delovno kot socialno okolje, so Učne delavnice aktivno izvajali vse od samega začetka v letu 2018.

Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice

Delavec za druga preprosta komunalna dela

Čistilec prostorov

Administrator

Delavec za druga dela

Kratek odstavka, ki povzema izvedbo

V program so se vključevali predvsem invalidi s pridruženimi težavami, tudi s težavami pri odvisnosti od prepovedanih substanc. V podjetju so kljub sprotnim izzivom k problemom pristopali proaktivno in se opirali na zaznani najmanjši napredek vključenih oseb ter po posvetu s strokovnimi inštitucijami delovali v dobrobit vsakega udeleženca posebej.

Obdobje izvedbe Učne delavnice

marec 2018 do februar 2021

Število udeležencev

6

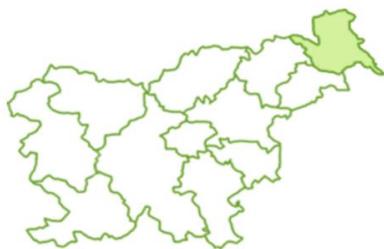
Ciljna skupina udeležencev

Vse vključene osebe so bile prijavljene v evidenci brezposelnih oseb, za katere je Zavod ugotovil, da potrebujejo poglobljeno obravnavo, od tega tri osebe s statusom invalida ter tri osebe s končano največ osnovnošolsko izobrazbo. Eden izmed njih je izpolnjeval tudi pogoj ciljne skupine zdravljenih odvisnosti od prepovedanih substanc.

Kratek povzetek enega od izzivov, ki jih je Učna delavnica naslavljala

Udeleženec, ki je izpolnjeval pogoj ciljne skupine iz programa ali dve leti po programu zdravljenja odvisnosti od prepovedanih substanc, je v času vključitve v Učno delavnico učinkoviteje vzpostavljal stabilno abstinenco. Na Zavodu RS za zaposlovanje smo **v tesnem sodelovanju s Centrom za socialno delo** sklenili, da je zaradi preprečitve recediva smiselna ponovna vključitev v

	<p>program Učne delavnice, kar se je izkazalo kot učinkovito. Udeleženec je program usposabljanja zaključil, kljub temu da se je hkrati soočal s pridruženimi težavami zaradi odvisnosti od alkohola.</p>
<p>Interni mentorji</p>	<p>Zaposleni v podjetju, ki so opravljali mentorsko vlogo, so skrbeli za profesionalni razvoj udeležencev, predvsem z jasnimi navodili in demonstracijo delovnih nalog. Ključnega pomena pa je bilo njihovo razumevanje celostne podpore udeležencem v programu. Udeleženci so jo zaznali in izpostavili kot pozitivno izkušnjo, ki se je razvila v trdnjši mentorski odnos. Mentorji so ozavestili svojo vlogo, se zelo zavzeli za udeležence, kar se je izkazalo tudi v iniciativi, da se jim v podjetju omogoči vsaj en brezplačni obrok.</p>
<p>Zunanje mentorice</p>	<p>Zunanje mentorstvo so opravljale Vera Bric, Nataša Vrhovec in Nataša Sorko, strokovnjakinje z večletnimi delovnimi izkušnjami iz področja psihosocialnega svetovanja.</p>
<p>Cilj in namen usposabljanja</p>	<p>Invalidsko podjetje je aktivno vpeto v lokalno okolje, predvsem z nudenjem storitev čiščenja in urejanja javnih površin. V programu usposabljanja so udeleženci pridobili znanja, ki so potrebna za uspešno in učinkovito opravljanje dela, ki ga zahteva naročnik, kot npr. čiščenje stanovanjskih stavb, urejanje otroških igrišč, parkov ipd. Udeleženci so dosegli zahtevana merila produktivnosti in kakovosti. Prav zato so jih v podjetju več kot polovico zaposlili. Pri udeležencu, ki se je zaradi pridruženih težav z alkoholom v program usposabljanja vključil ponovno, je bil na podlagi multidisciplinarnega pristopa dosežen cilj zmanjšanja oziroma prekinitve zlorabe alkohola.</p>
<p>Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki so jih udeleženci osvajali</p>	<p>Delovne zadolžitve, ki so jih opravljali udeleženci so bile predvsem čiščenje in urejanje javnih površin ter administrativna dela. Udeleženci so pridobivali delovno specifične in temeljne kompetence, kot so natančnost, točnost, zavzetost in organiziranost. Pridobivali in utrjevali so tudi digitalne kompetence na osnovnem področju dela z računalnikom. Predvsem pa so ob koncu Učne delavnice osvojili in izpopolnili temeljne zmožnosti za samostojno opravljanje delovnih nalog in zahtev, ki jih prinaša prehod v redno delovno razmerje.</p>
<p>Izhodi v zaposlitev</p>	<p>Štirje udeleženci so se v podjetju zaposlili in so delovno razmerje po izteku subvencijske podpore, (ki je prav tako v okviru programa Učne delavnice za vsako osebo trajala 12 mesecev) tudi ohranili.</p>
<p>Izjava interne mentorice Mojce Bajc</p>	<p>Naše podjetje je pet let sodelovalo v projektu Učne delavnice. Izkušnje s projektom so zelo dobre, saj so pripomogle k vključitvi udeležencev v delovni proces. Podjetje je s podporo projekta lažje izvajalo osnovno dejavnost. V tem času smo v proces vključili šest oseb, od katerih smo s štirimi sklenili delovno razmerje.</p>
<p>Kakšni so zaključki, izkušnje in dejavniki uspeha?</p>	<p>Ko je strokovna delavka Zavoda na kraju samem spremljala izvedbo Učnih delavnic, so ji udeleženci zaupali, da si zelo želijo dobiti in ohraniti zaposlitev v podjetju. Ker so se štirje udeleženci tesno povezali s kolektivom in še nadgradili obstoječa znanja, so izpolnili osebni cilj ter delovno razmerje ohranili tudi po preteku subvencionirane zaposlitve.</p>
<p>Izjava izvajalca</p>	<p>Pet let smo sodelovali v projektu Učne delavnice, Zavoda RS za zaposlovanje. V tem času smo v proces vključili šest delavcev iz nabora, ki so izpolnjevali pogoje za vključitev. S štirimi smo po uspešno izvedeni edukaciji, v kateri so sodelovali delavci, strokovna delavka Zavoda in naši mentorji, sklenili delovno razmerje. Samo eden ni uspel izpolniti zahtevanih pogojev za zaposlitev. Za zadnjega delavca bo uvajanje zaključeno konec decembra 2022.</p>
<p>Kontaktne podatke za več informacij</p>	<p>Mojca Bajc e-naslov: drustvo.inv.litija@siol.net</p>

Sebe sem pričela še bolj ceniti in sem se prepričala, da sem sposobna mnogo več narediti, tudi dobrega za širšo družbo, kot sem sprva sama mislila.
Tamara Brumen, udeleženka

Območna služba ZRSZ

Murska Sobota

Izvajalec Učnih delavnic

Mladinski center Prlekije-Pokrajinski center NVO, socialno podjetje

Spodnji Kamenščak 23, 9240 Ljutomer

O izvajalcu

Izvajalec je lociran na slovenskem podeželju, na mirni, lepi prleški lokaciji, kjer so tekom izvajanja praktičnega usposabljanja urejali hostel, obdelovali samooskrbni vrt in vsa opravila na lastni eko kmetiji. Z veseljem so skrbeli za ovce in vse druge domače živali. Njihova dejavnost je bila izvajanje različnih vsebinskih delavnic, pomoč pri realizaciji socialno-varstvenih in zdravstveno preventivnih programih, sodelovanje v mednarodnih, mladinskih, večgeneracijskih in drugih aktivnostih družinske, mladinske in socialno podjetniške politike. Dnevno so se udeleževali v človekoljubno-humanitarni dejavnosti, kot je deljenje hrane socialno ogroženim iz širšega območja pomursko-podravske regije. V času počitnic so nudili počitniško varstvo in pomoč nevladnemu sektorju, socialnim podjetjem ter mladinskim strukturam in pri tem sodelovali z različnimi inštitucijami, organizacijami in lokalnimi skupnostmi.

Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice

Mladinski delavec

Kratek odstavka, ki povzema izvedbo

Usposabljanja so potekala po predvidenem programu, pri čemer pa so bila popestrjena z doprinosi posameznika iz področij, ki jih je obvladal ali jih imel rad. Tako so udeleženci pripravljali delavnice iz področij, kot so kasaštvo, bolgarska kuhinja, joga, igranje na bobne. Druženje ob skupaj pripravljenih obrokih in ob vsakodnevnih jutranjih sestankih so **med udeleženci stkali posebne vezi**.

Obdobje izvedbe Učne delavnice

april 2019 do februar 2023

Število udeležencev

36

Ciljna skupina udeležencev

Pred vključitvijo v program je bilo največ (15) udeležencev dolgotrajno brezposelnih, 13 udeležencev je imelo končano največ osnovnošolsko izobrazbo, trije udeleženci so bili starejši od 55 let, trije so predhodno obiskovali program socialne aktivacije itd. Ena oseba ni opravila zdravniškega pregleda in se zato v usposabljanje ni mogla vključiti. Eden udeleženec je med trajanjem usposabljanja iznenada umrl. Ta nepričakovana predčasna prekinitve je delodajalca in ostale udeležence močno pretresla, kar je bila tudi iztočnica za razbremenilni pogovor z zunanjo mentorico. Ne glede na to, kateri ciljni skupini so udeleženci pripadali, je bilo 10 vključenih oseb ob vključitvi mlajših od 29 let. Pomembno je tudi izpostaviti, da je **večina udeležencev izpolnjevala dva, nekateri pa celo tri kriterije ciljne skupine**.

Kratek povzetek ključnih izzivov, ki jih je Učna delavnica naslavljala

V usposabljanje so se vključevale osebe z multiplimi omejitvami, kar je pri izvajanju programa predstavljalo določene izzive, ki pa so bili v večini, ob sodelovanju internih mentorjev, koordinatorjev, zunanjih mentorjev in zaposlenih na ZRSZ, ustrezno razrešeni.

Interni mentor

Internih mentorjev je bilo veliko. Vsi so se trudili in prenašali svoje znanje na udeležence usposabljanja.

Zunanji mentorji

Zunanji mentorji so bili strokovnjaki iz področja psihologije, ena od njih je bila specialistka zakonske in družinske terapije, profesorica geografije in zgodovine,

	<p>usposobljena za delo v programih centrov za družine. Udeleženci so z njihovo pomočjo celostno krepili osebni razvoj, motivacijo, razvijali kritično in analitično mišljenje, načrtovanje vsakdanjega dela in kariere ter se učili organiziranja. Ozavestili so pomen vseživljenjskega učenja.</p>
<p>Cilj in namen usposabljanja</p>	<p>Udeleženci so pridobili znanja za pripravo mladinskih projektov, se usposobili za delo z računalnikom in za delo s spletnimi orodji za objavo vsebin na spletni strani, Facebooku in Instagramu. Razvijali so veščine javnega nastopanja. Prav tako pa so se usposobili tudi za samostojno delo na samooskrbnem vrtu, za urejanje okolice, adaptacijska dela, delo z domačimi živalmi ter za deljenje in razvoj hrane do socialno ogroženih družin ali posameznikov.</p>
<p>Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki so jih udeleženci osvajali</p> 	<p>Usposabljanja za dela in naloge mladinskega delavca so bila zelo različna in pestra. Udeleženci so spoznali mladinski center in se vključevali v konkretne storitve socialnega podjetništva na področjih socialnega, mladinskega in rekreacijskega turizma. Mladinski center ima hostel s kuhinjo in sobami ter vso spremljajočo infrastrukturo za sprejem gostov, pripravo in postrežbo obrokov iz lastnega ekološkega sortimana, dobrodošli pa so tudi pohodniki in kolesarji. Ker Mladinski center sam pripravlja in distribuira tudi letake, prospekte ter sodeluje s partnerskimi organizacijami na področju turizma doma in v tujini, so pri tem participirali tudi udeleženci Učnih delavnic. Seznanjali in usposabljali so se še za samooskrbo, eko kmetijstvo, delo z domačimi živalmi, oblikovanjem in izdelovanjem unikatnih izdelkov iz lesa, gline, papirja in blaga. Veliko udeležencev se je seznanilo tudi z zakonitostmi projektnega dela in sicer od tega, kako se pripravi projekt in se ga prijavi na razpis/-e do tega, kako se pripravi in izvede multimedijske dogodke. Udeleženci so pomagali tudi pri izvedbi socialno varstvenih delavnic, počitniškem varstvu otrok, pri projektu razdeljevanja viškov hrane in podobnih projektih.</p>
<p>Izhodi v zaposlitev</p>	<p>14 oseb se je po končanem usposabljanju zaposlilo s subvencijo za zaposlitev oseb iz programa Učne delavnice v Mladinskem centru Prlekije, ena pa pri drugem delodajalcu. Nekaj udeležencev pa se je po praktičnem usposabljanju v Mladinskem centru Prlekije vključilo v javna dela.</p>
<p>Rezultati</p> 	<p>Ena od udeleženk se lahko pohvali, da je v času vključenosti v Učne delavnice opravila vozniški izpit B kategorije.</p> <p>Udeleženka po rodu iz Bolgarije, je z vključitvijo v usposabljanje izboljšala svoje znanje slovenščine.</p> <p>Nadalje je ena od udeleženk, ki prej sploh ni imela računalniških znanj, osvojila osnove dela z računalnikom.</p> <p>Več udeležencev, ki so se po končanem usposabljanju zaposlili, je izvajalo mentorstvo novo vključenim v usposabljanje, kar je vse izredno veselilo in jih navdajalo s ponosom.</p>
<p>Izjava koordinatorke Tamare Brumen pri izvajalcu, ki je bila pred tem udeleženka programa</p> 	<p>Že v rosnih mladostniških letih, sem si, tudi zaradi težjih družinskih razmer, kaj hitro pričela iskati zaposlitev. Prijavila sem se na Zavodovem Uradu za delo Ljutomer. Svetovalka zaposlitve mi je po letu dni prijave priporočila, da se vključim v usposabljanje v Učne delavnice pri Mladinskem centru Prlekije. Sama se nisem zavedala, kaj bo to vse skupaj pomenilo za mene v prihodnosti. Sprva mi mladinsko delo ni bilo poznano, prav tako ne vloga socialnega podjetništva ter sam koncept in sploh namen Učnih delavnic.</p> <p>Vedela sem, da bom na usposabljanju 6 mesecev ter pozneje izvedela, da me bo izvajalec zaradi mojega prizadevanja in iznajdljivosti v vsaki situaciji, zaposlil kar dvakrat za obdobje šestih mesecev. To je bila moja prva zaposlitev v življenju in nanjo sem zelo ponosna. Oče, babica in mama so me naučili, da sem se morala znajti v vsaki situaciji, da sem znala improvizirati in sem se marsikaj samoiniciativno naučila, kar mi je pri prvi zaposlitvi prišlo zelo prav.</p>

Med usposabljanjem sem spoznala nujnost timskega dela, vse raznovrstnosti dela mladinskega delavca v nevladnem sektorju in socialnem podjetju, obiskovala sem dodatna izobraževanja in uspešno realizirala kar dva mednarodna projekta Erasmus+ Gremo zeleno in Mednarodno sožitje. To mi je bil prvi korak k lastni prepoznavnosti. Sebe sem pričela še bolj ceniti in neposredno sem se prepričala, da sem sposobna narediti mnogo več, tudi dobrega za širšo družbo, kot sem sama mislila.

Preden sem se vključila v usposabljanje sploh nisem imela načrtovane življenjske in karijerne poti. Delodajalec se je skupaj s partnerskimi organizacijami pričel truditi, da bi se v pomurski regiji vzpostavila Enota reševalnih psov, ki bo sestavni del slovenskih sil zaščite in reševanja in na srečo je nanoslo, da so mi ponovno podaljšali zaposlitev. Dobila sem svojega lastnega psička – belgijskega ovčarja Beana in ob vsem zaposlitvenem angažiranju še pridno pričela z reševalno kinološkimi treningi.

S svojim dohodkom od plače **sem opravila tudi voziški izpit** in postala še bolj mobilna. Sedaj opravljam zadolžitve na vsebinsko zelo različnih področjih, kot je kultura in multimedija, humanitarnost, mednarodne aktivnosti, socialni turizem, samooskrba, mladinska in družinska politika, socialno varstvo, medgeneracijsko sodelovanje, izobraževanje, prostovoljstvo kot tudi pisanje projektov, koordinacija in aktivnostih za vlaganje v človeške vire.

Vključenim v Učne delavnice sem tudi postala mentorica ter vso svoje znanje nesebično delim naprej. Spoznala sem, da mi je pestrost mladinskega dela in angažiranje v socialnem podjetništvu všeč ter sem vsem, ki so mi vse to omogočili, zelo hvaležna!

O programu Učnih delavnic imam osebno zelo pozitivno mnenje, saj mi je res odločilno pomagal in spremenil moje življenje na boljše ter tako tudi nepričakovano omogočil vzpostavitev in uresničevanje moje poklicne kariere, s katero sem sedaj zelo zadovoljna. Enako želim vsem, ki so in bodo vključeni v ta enkratno izobraževalno - zaposlitveni program!

Kontaktne podatke za več informacij

Aleš Potočnik
e-naslov: mcp@siol.net

Spomin mi gre v čas, ko smo začeli z vključevanjem brezposelnih oseb v program Učne delavnice. Takrat smo svetovalci zaposlitve potrebovali kar nekaj časa, da smo program ponotranjili. S potencialnimi kandidati za vključitev je bilo potrebnega veliko motiviranja, pozitivnih razgovorov. V program smo uspeli vključiti osebe, ki takrat v realnem okolju niso imele možnosti redne zaposlitve. Večina vključenih v program je bila nato zadovoljnih. Bili so motivirani za poznejšo zaposlitev v okviru Učnih delavnic. Pri osebah se je z vključitvijo spremenil njihov življenjski stil, imeli so vsakodnevne obveznosti, bili vključeni v različna

dela, izvajali so različne delavnice, bili prisotni pri različnih kulturnih in izobraževalnih aktivnostih. Viden je bil napredek pri funkcioniranju, pozitivnem razmišljanju, postali so samozavestnejši. Počutili so se pomembne, koristne, upoštevane in še bi lahko naštevala. Z mojega vidika je bil program Učnih delavnic zelo koristen, predvsem za udeležence programa. Imeli smo kar nekaj dobrih praks in izhodov v zaposlitev (tako znotraj Učnih delavnic kot tudi v okviru javnih del).

Lea Slana, osebna svetovalke zaposlitve pri Zavodu RS za zaposlovanje

Od začetka sem mislila, da ne bom zdržala.
 Ko sem že delala en teden, je bilo boljše.
 Sedaj po usposabljanju, ko sem čakala na zaposlitev,
 mi je bilo težko pri srcu,
 ker sem komaj čakala, da grem nazaj na delo.
Slava, udeleženka

Območna služba ZRSZ

Murska Sobota

Izvajalec Učnih delavnic

MLADINSKA ZADRUGA PANOTRIP z.b.o. - socialno podjetje

Prosečka vas 2, 9202 Mačkovci

O izvajalcu

Praktično usposabljanje je potekalo v čarobnem turističnem naselju Panonska vas na robu prekmurskih ravnin v osrčju narave. Poslovanje izvajalca je od samega začetka usmerjeno v zeleni in trajnosti turizmu. To potrjuje pridobitev znaka Slovenia Green Accommodation, katerega so v Prekmurju pridobili prvi. Gostom nudijo kulinarčno razvajanje z domačimi in lokalnimi specialitetami ter nastanitve v apartmajskih hišah, ki so sicer novejša gradnja, a narejene po modelu starih panonskih hiš. Organizirajo različna tematska kuharska doživetja, aktivnosti v naravi, team buildinge, poslovne dogodke, poroke in poročna slavja v kozolcu. Prepoznavni so tudi po svoji Panobauti, ki je nastala iz ideje o povezavi tradicionalnih prekmurskih domačih ponudnikov (predvsem lokalnih kmetov in lokalnih podjetij). Spletna in fizična trgovina ponujata širok spekter doma pridelanih živil, pridelkov in izdelkov, kjer najdete vse, kar ima okus po Prekmurju.

Mladinska zadruga Panotrip je prepletena z idejo Panonske vasi. Njeno delovanje je povezano s turisti, predvsem mladimi, ki iščejo privlačne, inovativne in ugodne namestitve ter izlete po Evropskih destinacijah tudi Sloveniji. Sodelujejo s turističnimi ponudniki v Pomurju. Organizirajo tudi programe za skupine: seniorje, kolesarje, socialno ogrožene, srednješolce. Delujejo kot povezovalno orodje med kupci/gosti in ponudniki. Z namenom izboljšanja privlačnosti regije želijo povezati turistično ponudbo Goriškega ter predstaviti trajnostni turizem. Goriško za otroke in mlade promovira naravno in kulturno dediščino ter na trg lansira programe za skupine mladih in družine. Kot skupina mladih podjetnikov stremijo k uporabi inovativnih trženjskih kanalov s poudarkom na digitalnem trženju, kar je v Pomurju še redko prisotno.

Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice

Hotelski gospodinjec (8 udeležencev)

Sobar/sobarica (5 udeležencev)

Delavec za preprosta vzdrževalna dela (3 udeleženci)

Čistilec, strežnik in gospodinjski pomočnik (2 udeleženca)

Pomožni delavec v strežbi (2 udeleženca)

Delavec za preprosta vrtnarska dela (1 udeleženelec)

Hišnik, vzdrževalec (2 udeleženca)

Natakarski pomočnik (1 udeleženelec)

Urejevalec okolice (1 udeleženelec)

Kratek odstavek, ki povzema izvedbo

Stremeli so k odličnosti pri skrbi za goste, četudi so usposabljali kadre z velikim primanjkljajem poklicnih kompetenc in delovnih navad. Poudarek je bil na uvajanju novosti in napredka na področju butičnega turizma.

Obdobje izvedbe Učne delavnice

junij 2018 do avgust 2022

Število udeležencev

25 udeležencev

	Dve udeleženci se zaradi neuspešno opravljenega zdravniškega pregleda nista vključili, dva udeleženci pa sta program predčasno prekinila.
Ciljna skupina udeležencev	7 udeležencev je imelo status invalida, 6 udeležencev je bilo starejših od 55 let, 4 udeleženci so bili dolgotrajno brezposelni (vsaj 2 leti ali več), 4 udeleženci so imeli končano največ osnovnošolsko izobrazbo, 4 udeleženci so bili pripadniki romske skupnosti, en udeleženec pa je bil iskalec prve zaposlitve.
Kratek povzetek ključnih izzivov, ki so jih Učne delavnice naslavljale	V vseh letih spremljanja je izvedba programov potekala zelo dobro. Ves čas je bil opazen napredek in konstantna rast. Zaposleni in nadrejeni so razvijali svoje kompetence na področju butičnega turizma, kar se je odražalo v zadovoljstvu vseh vključenih. Zelo zanimiv je bil čas epidemije koronavirusne bolezni Covid-19. Gostinstvo je bilo takrat zelo prizadeto zaradi vseh ukrepov in zapiranja dejavnosti. Odpovedani so bili vsi dogodki, rezervacije itd. V Panonski vasi so prebrodili ta čas s prenovo turističnega naselja, generalnimi deli in popravki na objektih ter načrtovanju trajnostnega turizma.
Interni mentorji	Interni mentorji, ki jih je bilo kar nekaj, saj je bilo tudi udeležencev veliko, so pri udeležencih krepili predvsem poklicne kompetence s področja gastronomije, turizma in hotelirstva. Ko so se pri izvajalcu udeleženci zaposlili (s pomočjo subvencije za zaposlitev) pa so nekateri prevzeli tudi vlogo nadomestnih internih mentorjev novim udeležencem.
Zunanji mentorji	Zunanji mentorji so bili predvsem strokovnjaki s področja dela z invalidnimi osebami. Eden od njih je bil strokovni sodelavec na Inštitutu RS za rehabilitacijo in v invalidskem podjetju Ozara. Druga je bila vodja pomurske Waldorfske šole in samostojna strateginja za design management. Zunanji mentorji pa so bili tudi socialna delavka in strokovna sodelavca iz zaposlitvenega centra. Vsi so imeli izkušnje s področja dela z ranljivo populacijo, invalidskega varstva ter dela z invalidnimi osebami.
Cilj in namen usposabljanja	Udeleženci so v šestmesečnem obdobju spoznali in se usposobili za delo na področju priprave namestitvenih enot - apartmajev in sob za goste. Spoznavali so naravo dela delavca v butičnem turizmu in so bili po zaključenem obdobju sposobni samostojnega dela v turizmu. Vsekakor so pripomogli k odpravi primanjkljaja kadra v gostinstvu, ki ga je izvajalec uspešno sam usposobil in jim omogočil dolgoročno zaposlitev.
Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki so jih udeleženci osvajali	<p>Usposabljanje na delovnem mestu Čistilci, strežniki in gospodinjski pomočniki je obsegalo osnovne pomožne aktivnosti pri čiščenju in vzdrževanju apartmajskih kapacitet za goste v turističnem naselju, ki zajema brisanje prahu, menjavo brisač, pomivanje oken, sesanje, preoblačenje posteljnine, čiščenje apartmajskih kuhinj in kopalnic ter pomožna dela pri pripravi zajtrkov za goste v penzijskem naselju.</p> <p>Pomožni delavci/pomočniki v strežbi so opravljali dela, ki so vključevala: pripravo pogrinjkov za dogodke, kot so poroke, silvestrovanja, obletnice, zaključni poslovni dogodki in druge slovesnosti. Udeleženci so se učili poliranja kozarcev, krožnikov in pribora; priprave delovnih materialov in okolja za izvedbo pomožnih del v strežbi; priprave barskih miz in stolov; pomagali so natakarjem, odnašali umazane kozarce iz miz, pripravili čiste kozarce; pomagali so kuhinjskemu osebju pri pripravi obrokov in v predpripravi kuhanja. Udeleženci so ob pomoči internega mentorja spremljali vsakodnevna dela v strežbi in kuhinji ter se priučevali samostojnega izvajanja lažjih opravil. Imeli so tudi podporo zunanjih mentorjev. Zunanji mentorji so se redno srečevali z internimi mentorji in zaposlenimi. Udeleženci so pridobili kompetence za timsko delo, delo po navodilu mentorja, specifične kompetence kar se tiče strežbe in v predpripravah kuhanja, komunikacijske veščine, vestnost, odgovornost in zanesljivost.</p> <p>Hotelski gospodinjski so v celoti spoznavali namestitvene enote - sobe in apartmaje ter ves material in opremo, ki jo posamezna hiška vsebuje. Pomagali so pri pripravi namestitvenih enot ter skupaj z mentorjem pripravili namestitvev</p>

	<p>za sprejem gostov. Skrbeli so za dobro počutje gostov, sprotno praznenje košev za smeti, menjavanje brisač ter pomagali pri pripravi zajtrka. V drugem in tretjem mesecu so delno samostojno že opravljali določena lažja dela. Udeleženci so goste pospremili do hišk ter jim razložili posamezne dele, način uporabe sob ipd. Udeleženci so skupaj s sobarico spoznavali naravo dela sobarice, potek čiščenja hiške, menjave posteljnine, brisač, čiščenja kopalnic, kuhinj, priprave drobnega materiala v hiškah ipd. Na drugi strani pa so se usposobili za osnovno delo v gostinstvu (pomoč v kuhinji in strežbi).</p> <p>Hišnik, vzdrževalec</p> <p>Praktično usposabljanje je obsegalo lažja vzdrževalna dela, kot je postavljanje miz in stolov, priprava terase, postavitve ležalnikov, barvanje lesenih površin na terasi, menjava žarnic, popravilo okrušenih robov, grabljanje listja, lažja popravila v primeru napak pri lesenih delih, pomoč serviserjem, spremljanje dela serviserjev. Delo se je pričelo predvsem z informiranjem o sistemu dela, delovnih pogojih in s spoznavanjem delovne ekipe.</p>
<p>Izjava udeleženke Slave</p>	<p>Od začetka sem mislila, da ne bom zdržala. Ko sem že delala en teden, je bilo boljše. Sedaj po usposabljanju, ko sem čakala na zaposlitev, mi je bilo težko pri srcu, ker sem komaj čakala, da grem nazaj. Med usposabljanjem sem se marsikaj novega naučila. Doma kuham in pripravljam stvari po svoje. Z vsemi sem se razumela.</p>
<p>Izjava udeleženke Brigite</p>	<p>Gospo Brigito, po izobrazbi kuharico, s približno 20 let delovne dobe in z zdravstvenimi težavami (predvsem s hrbtenico) je, glede na njeno omejeno fizično zmožnost opravljanja del v gostinstvu, status invalidke in dolgotrajno 8-letno brezposelnost, svetovalka zaposlitve že nameravala napotiti v rehabilitacijo. Njene omejitve, navedene v odločbi ZPIZ so bile: sposobnost za opravljanje lažjih fizičnih del, dvigovanje in prenašanje bremen do 10 kg, brez daljše prisilne drže, brez daljšega vsiljenega dela stoje in pogostih globokih pripogibanj. Kljub temu je vztrajala od prvega dne usposabljanja in še danes je polni delovni čas zaposlena pri enem od povezanih podjetij, ki delujejo v sklopu Panonske vasi.</p> <p>»Glede na moje delovne izkušnje sem se vključila v program brez strahu, predsodkov. Imela sem prednost, ker imam izobrazbo kuhar. Že na samem začetku sem delodajalcu povedala, da se vidim v njihovi ustanovi. Delodajalec me je na razgovoru vprašal kako to, da sem že osem let doma in imam to izobrazbo. To si bom za vedno zapomnila. Na splošno, v domačem okolju sem prvič dobila ponovno priložnost, da se dokažem, da zmorem in da se zaposlim. To je tudi moja okolica videla, kljub mojim zdravstvenim in drugim omejitvam, da sem se sposobna ponovno vrniti v delovno razmerje. To sem dokazala tako sebi kot tudi drugim.«</p>
<p>Izhodi v zaposlitev</p>	<p>S pomočjo subvencije za zaposlitev so zaposlili 9 udeležencev, in sicer večino za 12 mesecev. Preostalih 13 udeležencev se je s pomočjo subvencije zaposlilo pri drugih delodajalcih, ki delujejo v sklopu turističnega naselja Panonska vas. Le trije se torej niso uspeli zaposliti, predvsem zaradi zdravstvenih težav. V času priprave zbornika je bilo pri izvajalcu še vedno zaposlenih 8 udeležencev.</p>
<p>Rezultati</p>	<p>Večina udeležencev je bila zadovoljna s timskim delom, med sabo so se dobro razumeli. Veliko so si med seboj tudi pomagali. Poseben izziv je bil usposabljanje udeležence romske skupnosti, ki so imeli skromne delovne navade, a so se vseeno odlično vklopili v delovni proces.</p>
<p>Izjava izvajalca: Sandra Nemeč, predsednica zadruga</p>	<p>Izvajanje učnih delavnic je bil projekt, ki zagotovo ni bil lahek. Sproti smo se prilagajali potrebam in zahtevam projekta. Kot glavno prednost projekta vidimo v tem, da so ljudje, ki so s težavo dobili priložnost pred tem projektom, sedaj dobili priložnost za razgovor, za prilagojeno delovno mesto in mentorja, ki je bil celoten čas izvajanja prisoten in popravljal ter usmerjal delo udeleženca.</p>

Kot glavno slabost projekta pa vidimo nezadostno informiranje udeležencev Učnih delavnic pred samim programom: v kakšen program se vključujejo in kaj vse jim ta program ponuja. Veliko udeležencev je prišlo, ker je pač moralo in zato tudi niso bili primerni kandidati za razpisano delovno mesto. Mentorji so se skozi program doizobraževali tako pri nas, kot hodili na izobraževanja in seminarje k drugim izvajalcem. Udeleženci programa so skozi program pri nas zelo osebno zrasli in se izobrazili za primerno delovno mesto.

Kontaktne podatke za več informacij

Sandra Nemec
e-naslov: sandraa.nemec@gmail.com

Ker sem svetovalka zaposlitve za težje zaposljive osebe, Učne delavnice vidim kot pomemben most med dolgotrajno brezposelnostjo osebe in njeno ponovno aktivacijo. Od osebe, ki je že dlje časa brez zaposlitve, nima vsakodnevnih socialnih stikov z zunanjim okoljem in ni vključena v družbo, pogosto ne veš kaj lahko pričakuješ na delovnem mestu, ki se ji obeta. Pogosto te osebe tudi same ne vedo, kaj lahko pričakujejo od sebe, nimajo realne predstave glede obveznosti in zahtev delodajalcev. So negotovi vase, se bojijo, niso prepričani, če se bodo na delovnem mestu znašli. Učne delavnice so namenjene usposabljanju, kar so iz vidika nadgradnje svojih kompetenc, nekatere dolgotrajno brezposelne osebe lažje sprejele. Na drugi strani so izvajalci Učnih delavnic seznanjeni s ciljno skupino brezposelnih oseb, ki se vključujejo. Marsikdo je skozi ta program ponovno okrepil svojo samopodobo in se kasneje tudi zaposlil. Pomemben učinek Učnih delavnic za brezposelne osebe je tudi ponovna vključitev v družbo, pridobitev delovne kondicije, vzpostavljanje stika z zunanjim svetom in mreženje. Pomembna je bila tudi povratna informacija izvajalca Učnih delavnic skrbnici pogodbe o izvedbi programa kot seveda tudi sodelovanje med skrbnicami Učnih delavnic in nami, svetovalci. Naj opišem konkretni primer vključitve moje stranke v predmetni program. Šlo je za mlajšega možkega, ki je bil ob vključitvi star 35 let, na Zavodu prijavljen več kot 10 let, odkar je končal šolanje za

veterinarskega in kmetijskega tehnika. Delovne dobe in delovnih izkušenj, razen iz šolske prakse, ni imel. Očitne so bile ovire v komunikaciji, upočasnjen govor. Njegovo funkcioniranje navzven se ni skladalo z dokončano peto ravno strokovne izobrazbe. Živel je z bratom in mamo v družinski hiši, kjer je občasno delal zunaj na vrtu, kosil travo, obrezoval drevje. Živel je dokaj pasivno, socialne mreže, razen ožjih družinskih članov, ni imel. Imel je izpit B kategorije. Na obravnavah je izražal motivacijo po zaposlitvi. V Učnih delavnicah se je pojavila potreba po usposabljanju za okoljevarstvenega tehnika, ki bi dela in naloge pod vodstvom mentorja opravljal večinoma zunaj. Izobrazba in interes po tovrstnem delu sta bila za osebo ustrezna. Zaradi posebnosti v komuniciranju sva se dogovorila za zastopanje pri izvajalcu Učnih delavnic. To je pomenilo, da sem izvajalcu osebo predstavila jaz, kot njegova matična svetovalka. Izvajalcu sem predstavila tako njegova močna kot šibka področja oz. kompetence. Izvajalec se je odločil, da mu da priložnost in ga sprejel v praktično usposabljanje. Kasneje ga je priporočil za subvencionirano zaposlitev pri drugem delodajalcu, ki izvaja sorodno dejavnost in tam je v delovnem razmerju ostal celo leto.

Mag. **Daša Babič**, osebna svetovalka zaposlitve pri Zavodu RS za zaposlovanje

Udeleženec nam je veliko problemov, vprašanj in novih pogledov na okoljsko in družbeno problematiko podal s svojim nekonvencionalnim in nestandardnim načinom razmišljanja.
Kostja Klabjan, interni mentor

Območna služba ZRSZ	Koper
Izvajalec Učnih delavnic	Montessori razvojni center Obala, zavod za pomoč staršem pri vzgoji otrok, Zasebni vrtec Hiša otrok na Obali, Koper, so.p. Kraljeva Ulica 5, 6000 Koper
O izvajalcu	Montessori razvojni center Obala je zaživel iz lastne potrebe oziroma želje Kristine Mekinda, da bi svojemu otroku privoščila Montessori vzgojo, tudi v vrtcu ne samo doma. Tako je nastal prvi Montessori vrtec na obali. Otrokom ne želijo ponuditi le dobre vzgoje, ampak tudi boljše življenjsko okolje. Dolgoročna vizija je vsem staršem ponuditi možnost izbire med javnim državnim programom ali Montessori vrtčevskim programom za vzgojo otrok. Dejavnosti so se razširile tudi na okoljevarstvo predvsem v boju proti mikroplastiki.
Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice	Pomočnik vzgojitelja predšolskih otrok s posebnimi potrebami Projektni sodelavec
Kratek stavek, ki povzema izvedbo	Praktično usposabljanje je omogočilo uvid novih pogledov na problematiko in rešitve iz drugega zornega kota.
Obdobje izvedbe Učne delavnice	oktober 2021 do december 2022
Število udeležencev	3
Ciljna skupina udeležencev	Udeleženci so izpolnjevali pogoj ciljne skupine dolgotrajno brezposelnih oseb, ki so bili na Zavodu prijavljeni 2 leti ali več. Bili so v različnih starostnih obdobjih: 23 let, 38 let in 63 let.
Kratek povzetek ključnih izzivov, ki jih je Učna delavnica naslavljala	Usposabljanje na delovnem mestu projektni sodelavec je zahtevalo osnovno računalniško in digitalno pismenost, kar je velikokrat predstavljajo izziv tako internemu mentorju kot udeležencu, ki se je z osnovno uporabo digitalnih orodij pri 63-ih letih šele spoznaval.
Interna mentorja	Doris Horvat, vodja vzgojiteljic, je bila mentorica eni udeleženci na delovnem mestu pomočnik vzgojitelja predšolskih otrok s posebnimi potrebami. Kostja Klabjan, prokurist in vodja, pa je bil interni mentor dvema udeležencema na delovnem mestu projektni sodelavec.
Zunanji mentorici	Barbara Valič je bila zunanja mentorica udeleženci, ki se je usposabljala na delovnem mestu pomočnik vzgojitelja. Po izobrazbi je univ. dipl. socialna pedagoginja z vrsto opravljenimi dodatnimi izobraževanji. Trenutno se izobražuje za psihoterapevko realitetne terapije. Njeno mentorstvo je temeljilo na razumevanju in strategijah dela v konfliktnih situacijah, razvijanju odnosa z otroki in krepitvi komunikacijskih veščin dela z otroki in starši. Bojana Fajmut je zunanje mentorstvo izvedla za udeleženca na delovnem mestu projektni sodelavec. Bojana Fajmut je s svojimi 15-letnimi delovnimi izkušnjami kot kreativna direktorica načrtovala in vodila celotno komunikacijo v oglaševalskih kampanjah. Mentorstvo je temeljilo na razvijanju uspešne komunikacije : predstavitev samega sebe, jasno izražanje, pozorno poslušanje, učinkovita prodaja storitev.

Cilj in namen usposabljanja	Delovno mesto projektni sodelavec je temeljilo na zasledovanju naslednjega cilja: ozaveščanje prebivalstva in sodelovanje z drugimi okoljevarstvenimi ustanovami na temo problematike mikroplastike, in sicer zlasti s pomočjo socialnih medijev.
Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki jih je osvajal eden od udeležencev	Pri praktičnem usposabljanju na delovnem mestu projektni sodelavec se je udeleženec učil ustvarjati strategijo dela na družbenih omrežjih, pomagal je pri segmentaciji in razvoju osebnosti ciljne skupine (razumevanje/raziskovanje njihovega vedenja glede na to koga spremljajo), izdelavi seznama blogerjev, nevladnih organizacij. Raziskoval je konkurenco na družbenih omrežjih (uporaba ključnih besed), načrtoval objave v medijih (Facebook, LinkedIn, Instagram), pomagal pri razvoju načrta so-marketinga in implementacije le-tega. Z usposabljanjem je pridobil delovno-specifične kompetence, kot so: upravljanje s socialnimi omrežji, poznavanje značilnosti socialnih omrežij, delo urednika na socialnih omrežjih, raziskovanje ciljne skupnosti, načrtovanje strategije dela na družbenih medijih.
Udeleženec	Udeleženec je bil v praktično usposabljanje vključen v letu 2022. Ima dobrih 16 let delovnih izkušenj. Na Zavodu je bil prijavljen 3 leta in 4 mesece. V tem času je aktivno iskal zaposlitev, predvsem v socialnovarstvenih programih in nevladnih organizacijah, saj je želel delati z ranljivimi skupinami ljudi. Največjo oviro pri iskanju zaposlitve mu je predstavljal prevoz, saj ni imel lastnega vozila . Med prijavo na Zavodu je zaključil tečaj Uspešna prijava in izvedba projekta. Po praktičnem usposabljanju se še vedno želi dodatno izobraževati, saj je na Zavodu že izrazil željo po izobraževanju iz Digitalne pismenosti.
Izjava udeleženca	Pri programu Učnih delavnic sodelujem četrti mesec. V program sem bil napoten preko Zavoda za zaposlovanje. Zahvalil bi se svoji osebni svetovalki, ker sem bil izbran za udeleženca programa. Kot brezposelna oseba sem bil prijavljen na zavodu že dlje časa. Spadam v kategorijo dolgotrajno brezposelnih in težje zaposljivih. Obdobje pandemije je pogoje za zaposlovanje še otežilo. Močan je bil tudi občutek socialne izolacije. Zaposlitev je največja spodbuda socializaciji, interaktivnosti z drugimi osebami. Iz tega vidika mi je sodelovanje v programu prineslo izhod iz osame , prišel sem v stik s ljudmi, sodelavci, interesnimi skupnostmi. V moji Učni delavnici je bilo zahtevano osnovno znanje uporabe digitalnih orodij za komunikacijo . Spoznavanje le-teh, mi bo koristilo v vseh sferah mojega delovanja, saj se današnja družba digitalizira.
Izhod v zaposlitev	Delodajalec je z uveljavljanjem subvencije po končanih Učnih delavnicah zaposlil eno osebo na delovnem mestu pomočnik vzgojitelja za obdobje 12 mesecev. Ena oseba je s programom praktičnega usposabljanja predčasno zaključila zaradi zaposlitve pri drugem delodajalcu, kjer je še vedno zaposlena. Ena oseba na delovnem mestu projektni sodelavec je program uspešno zaključila, vendar zaposlitev ni bila realizirana.
Kakšni so zaključki, izkušnje in dejavniki uspeha?	Udeleženec se uvršča med starejšo generacijo, kar pa mu ni preprečilo, da bi osvajal nove delovne naloge in premagoval ovire pri učenju digitalnih kompetenc. S svojimi konstruktivnimi predlogi je delodajalcu omogočil uvid v drugačne poglede na problematiko in rešitve iz drugega zornega kota .
Izjava izvajalca	Program nam je predvsem prinesel možnost, da smo osebo, katera ni imela veliko predhodnega znanja o Montessori vzgoji v času trajanja delavnice naučili, da se je lahko po preteku delavnice zaposlila na delovno mesto pomočnik vzgojitelja po montessori načinu vzgoje. Ker je Montessori vzgojiteljev malo, nam je naučiti le-tega pristopa nezaposlene, ki imajo to željo, najboljša odločitev/rešitev. Oseba na delovnem mestu projektni sodelavec nam je veliko problemov, vprašanj in novih pogledov na okoljsko in družbeno problematiko podal s svojim nekonvencionalnim in nestandardnim načinom razmišljanja.
Kontaktne podatke za več informacij	Kostja Klabjan e-naslov: kostja@montessori-center.si

Smo neprofitna okoljevarstvena organizacija, ki ne želi samo ozaveščati javnosti kakšne probleme povzroča človek in njegovo delovanje naravi in posledično samemu sebi, ampak želimo na rešitvah v praksi ljudi pozvati k bolj smotrnemu delovanju in življenju.

Matej Kline, direktor

Območna služba ZRSZ	Maribor
Izvajalec Učnih delavnic	Permakulturni inštitut Maribor Betnavska Cesta 116, 2000 Maribor
O izvajalcu	Poslanstvo inštituta se nanaša na širjenje etičnih načel permakulture s pomočjo trajnostnih praks tako v teoriji kot v praksi. Ob upoštevanju le-teh pa na doseganje ciljev in na koncu tudi vizije permakulture. So neprofitna okoljevarstvena organizacija, ki ne želi samo ozaveščati javnosti kakšne probleme povzroča človek in njegovo delovanje naravi in posledično samemu sebi, ampak želijo na rešitvah v praksi ljudi pozvati k bolj smotrnemu delovanju in življenju. Dva od njihovih ciljev sta povečati kvaliteto hrane, ki jo jemo v Sloveniji, kar pomeni, da bi ljudje jedli bolj zdravo hrano, hrano z več hranili ter vzpostavitev vsaj 60 raziskovalno-učno-demonstracijsko-informativnih centrov po Sloveniji do leta 2030.
Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice	Okoljevarstvenik - specialist izvrševalec (12 udeležencev) Okoljevarstveni tehnik (7 udeležencev) Kmetovalec na mešani kmetiji (2 udeleženca)
Kratek stavek, ki povzema izvedbo	Zaposleni v podjetju so se udeležencem posvetili v celoti ter jim omogočili celostno podporo ves čas praktičnega usposabljanja. Znanje in načela permakulture so predajali udeležencem Učnih delavnic ter jih s tem opolnomočili tako za širjenje tega znanja kot tudi za aktivno vključevanje naučenega v prihodnje zaposlitve.
Obdobje izvedbe Učne delavnice	april 2019 do oktober 2022
Število udeležencev	21
Ciljna skupina udeležencev	7 udeležencev je bilo dolgotrajno brezposelnih oseb, tj. vsaj 24 mesecev prijavljenih v evidenci brezposelnih oseb. 6 udeležencev je bilo iskalcev prve zaposlitve, ki so bili brezposelni vsaj 6 mesecev. Vključeni so bili tudi štirje udeleženci z nedokončano ali končano največ osnovnošolsko izobrazbo. Dva sta bila starejša od 55 let. En udeleženec je imel status invalida, eden pa je bil iz ciljne skupine udeležencev, ki so se po vključitvi v program socialne aktivacije ponovno aktivirali na trgu dela.
Izpostavljeni izzivi, ki so jih Učne delavnice naslavljale	Izvajalec je praktično usposabljal več udeležencev s poudarjenimi multiplimi situacijskimi ovirami, kot so alkoholizem, nasilje v družini, ločitev, odvisnost od prepovedanih drog..., kar je od njega zahtevalo dodaten čas, angažma in energijo. Nema lokrat so ju namenili udeležencem tudi izven uradnega časa praktičnega usposabljanja. Z udeleženci so se veliko pogovarjali, jim svetovali, jih motivirali ter jim pomagali blažiti in reševati situacijske ovire. Poudariti velja, da je direktor podjetja vložil veliko časa in energije v celostno podporo udeležencem praktičnega usposabljanja.
Interni mentorji	Interno mentorstvo je izvajalo šest različnih internih mentorjev, ki so bili vsi strokovnjaki iz področja permakulture in okoljevarstva. Interno mentorstvo je največkrat potekalo pod okriljem ustanovitelja in direktorja Permakulturnega inštituta Maribor, ki je biolog in permakulturni učitelj, vrhunski strokovnjak na področju permakulture in trajnostnih praks. Bil je interni mentor šestim

Interni mentorji

udeležencem praktičnega usposabljanja na delovnem mestu Okoljevarstvenik-specialist izvrševalec, trem udeležencem na delovnem mestu okoljevarstveni tehnik ter dvema udeležencema na delovnem mestu kmetovalec na mešani kmetiji.

Predstavnici Permakulturnega inštituta Maribor, projektna vodja in vodja delovnih procesov sta bili interni mentorici udeležencem praktičnega usposabljanja na delovnem mestu okoljevarstveni tehnik.

Specialist za energetiko, vodja delovnih procesov ter okoljevarstvenik, specialist agronomije pa so bili interni mentorji udeležencem praktičnega usposabljanja na delovnem mestu okoljevarstvenik-specialist izvrševalec.

Zunanje mentorice

Kadrovska in poslovna strokovnjakinja je izvedla zunanje mentorstvo za 8 udeležencev, ki so imeli izzive z vključitvijo na trg dela. Pomagala jim je ozavestiti karierne želje, omiliti ovire pri prehodu na trg dela in njihove individualno-specifične ovire, ki so bile posledica dolgotrajne brezposelnosti.

Strokovna delavka na področju vzgoje in izobraževanja ter sociologinja je bila zunanja mentorica trem udeležencem. Pomagala jim je izostriti in krepiti ključne točke za doseganje ciljev, omiliti individualno specifične ovire pri doseganju ciljev ter ozavestili/**odkriti tako notranje kot zunanje vire in potencialne**. Zunanje mentorstvo za enega udeleženca, migranta iz Eritreje, je potekalo s pomočjo tolmača. V tem primeru so se izvajalec, zunanja mentorica in Zavod po najboljših močeh potrudili najti rešitev izvedbe zunanjega mentorstva, ki je bilo naposled uspešno izvedeno prav s pomočjo tolmača.

Prof. slovenščine in angleščine je izvedla zunanje mentorstvo za dva udeleženca, ki sta skozi zunanje mentorstvo krepila tudi znanje slovenščine, saj sta bila oba migranta (Kosovo, Eritreja).

Psihologinja je bila zunanja mentorica petim udeležencem praktičnega usposabljanja, ki so potrebovali poglobljeno individualno podporo na različnih področjih. Udeležencem se je približala z razumevanjem, empatijo in strokovnim odnosom ter jim **pomagala reševati in blažiti situacijske ovire, ki so jih zadrževale v stanju brezposelnosti**. Udeleženci so izvedbo zunanje mentorstva pri strokovnjakinji - psihologinji zelo pohvalili.

Cilj in namen usposabljanja

Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki so jih pridobivali udeleženci

Cilj in namen je bil, da si udeleženci pridobijo praktična in teoretična znanja na področju trajnostnih tehnologij in okoljevarstva, krožnega gospodarstva in ponovne uporabe odpadnih materialov, pa na področju okoljskega monitoringa, popisa podatkov, alternativnega izkoriščanja virov energije in primernih tehnologij, regenerativne kmetijske prakse, marketinške in prodajne strategije, branja projektne dokumentacije, dela v skupini, organiziranja dela in reševanja problemov. Izvajalec je želel celostno opolnomočiti udeležence na področju njihovega delovanja, jim **pomagati pri delovni in socialni integraciji** ter jim povečati splošne in delovno specifične kompetence, s tem pa tudi zaposlitvene možnosti za opravljanje teh ali podobnih del.

Na delovnem mestu **okoljevarstveni tehnik – specialist izvrševalec** je udeleženec Ibrahim osvojil načrtovanje in postavitev permanentnih gred za trajnostno pridelavo zelenjave, optimizirane metode sajenja in saditve zelenjave, vzdrževanje gred in pobiranje pridelka, načrtovanje in nastanitev namakalnega sistema, načrtovanje in čiščenje zaraščenih površin za vzpostavitev produktivnih ekosistemov, skrb za živali na paši in v pašnih oborah, izdelavo in vzdrževanje pašnih obor za živali, izdelavo in vzdrževanje pripomočkov za predelavo s pomočjo odpadnih materialov. Seznanil se je s konceptom krožnega gospodarstva, spremljanja okoljskih pokazateljev in optimizacijo delovnih procesov v permakulturi. Vse to znanje je osvojil brez predhodnega znanja slovenskega jezika, katerega se je učil med praktičnim usposabljanjem. Delodajalec je udeleženca po uspešnem zaključku Učne delavnice zaposlil za 12 mesecev.

Na delovnem mestu **kmetovalec na mešani kmetiji** je bil udeleženec po koncu praktičnega usposabljanja sposoben samostojnega dela kot kmetovalec na mešani kmetiji. Naučil se je samostojne izdelave električnega pastirja za ograjevanje pašnikov, obvladovanja dela z živalmi in trajnostne kmetijske prakse, vodenja ljudi po učno-demonstracijskih centrih, osnovnih marketinških prijemov za promocijo izdelkov preko spleta, obvladovanje ročnega, električnega in motornega orodja ter deloma tudi pisanja razpisne dokumentacije. Udeleženec se je v Učni delavnici prav tako po dolgotrajni neaktivnosti aktiviral in priučil vsakdanjega delovnega procesa, kamor spada tudi redno in točno prihajanje na delo, komunikacije, hitrejšega tempa ter motivacije za obvladovanje vsakdanjika.

Okoljevarstveni tehnik: udeleženci so se praktično usposobili za pomoč pri vseh opravilih na učno-demonstracijskem centru v Mariboru, spoznali so uporabo tehnik za regeneracijo kmetijskih površin, spoznali so delo s primernimi tehnologijami in alternativnimi energetskimi oblikami, pomagali so pri izdelavi izdelkov s pomočjo orodja in strojev (pridobivanje primernih znanj za branje projektne dokumentacije in kasnejšo samostojno izvedbo projekta), se usposobili za izvedbo okoljskega monitoringa in analizo podatkov okoljskega monitoringa, se usposobili za vzdrževanje infrastrukture na novih učnodemonstracijskih centrih.

Izhodi v zaposlitev

Zaposlili so dva udeležence. Oba udeležence sta po izteku 14-mesečne oziroma 12-mesečne zaposlitve dobila zaposlitev pri drugem delodajalcu.

Rezultati

Eden od zaposlenih udeležencev je migrant iz Eritreje, ki je po praktičnem usposabljanju uspešno vstopil na trg dela in je trenutno zaposlen pri drugem delodajalcu.

Kakšni so zaključki, izkušnje in dejavniki uspeha?

Udeleženci so se spoznali z večino tehnik, ki jih uporablja Permakulturni inštitut Maribor pri regeneraciji kmetijskih površin. Spoznali so se s primernimi tehnološkimi postopki, alternativnimi energetskimi oblikami, organizacijo opravil, objavljanjem internetnih vsebin in ostalimi deli na inštitutu. Pridobili so osnovna znanja za razumevanje projektne dokumentacije in kasnejšo samostojno izvedbo projekta. S sodelovanjem pri okoljskem monitoringu in analizi podatkov okoljskega monitoringa so se opolnomočili za dokazovanje pozitivnega delovanja regenerativnih praks na okolje.

Kontaktne podatke za več informacij

Matej Kline
e-naslov: matej.kline@permakulturni-institut.si

Izjava izvajalca: Matej Kline, direktor inštituta

Učne delavnice so inštitutu prinesle novo perspektivo gledanja na ranljive skupine. S pomočjo projekta smo ugotovili, kako lažje vključevati te ljudi v delovno sredino. Pridobili smo ogromno izkušenj in znanja za delo z njimi. Proti koncu projekta smo pripomogli k zaposlitvi kar nekaj posameznikov, ki so si tudi dejansko želeli zaposlitve. Zato smo zelo veseli, da smo to možnost dobili. Upamo, da se v prihodnje pripravi še kak podoben projekt.

Med izvedbo projekta se je pokazala potreba po še bolj intenzivnem delu z brezposelnimi. Menim, da bi delo zunanjih mentorjev morali prevzeti zavodovi strokovni delavci, ki bi na terenu intenzivno spremljali brezposelne osebe. Zunanje mentorstvo je bila močna dodana vrednost programa, a ne nudi vedno zadostne intenzivne ali pa enakovredno kvalitetne podpore vsem udeležencem, pa tudi Zavodu ne omogoča popolnega pregleda nad napredovanjem oseb. Ta pregled je pomemben za

pomoč osebi, kadar do zaposlitve ne pride, saj je zelo pomembno, da se med brezposelnostjo, osebam še naprej nudi celostna podpora bodisi s zastopanjem, bodisi z drugimi ukrepi Zavoda. Zavodovi trenerji dela (job-coachi), bi lahko nudili tudi ključne informacije svetovalcem zaposlitve.

Jasna Škorjanec, samostojna svetovalka, na projektu Učne delavnice zaposlena celotno obdobje od konca leta 2017 do 2023

Ta program je zelo pozitivno vplival tako na udeležence kot tudi na nas, izvajalce delavnic, hkrati pa močno prispeval k razvoju socialnega podjetništva v Sloveniji.
Robert Križanič, direktor

Območna služba ZRSZ	Ptuj
Izvajalec Učnih delavnic	Povod, Zavod za kulturo in razvoj mednarodnih odnosov v kulturi, socialno podjetje Čučkova Ulica 3, 2250 Ptuj
O izvajalcu	Zavod Povod je nevladna organizacija, ki deluje na več področjih: mednarodno razvojno sodelovanje, doseganje in spremljanje globalnih ter lokalnih ciljev trajnostni razvoj, mediacija, raziskave in zagovorništvo razvojnih politik, vseživljenjsko učenje ter izboljšanje izkustvenih in medkulturnih učnih zmogljivosti v civilni družbi.
Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice	Vodja pisarne (11 udeležencev) Projektni sodelavec (2 udeleženca) Tajnik (1 udeleženec)
Kratek stavek, ki povzema izvedbo	Izvajalec je s svojim socialno ozaveščenim in družbeno odgovornim odnosom tekom izvajanja Učnih delavnic prispeval k vsesplošnemu napredovanju vseh udeležencev praktičnega usposabljanja.
Obdobje izvedbe Učne delavnice	maj 2020 do februar 2023
Število udeležencev	14
Ciljna skupina udeležencev	Pet udeležencev je bilo mladih iskalcev prve zaposlitve, štirje so bili dolgotrajno brezposelni več kot dve leti, trije so bili udeleženci socialne aktivacije, eden je bil starejši od 55 let, en udeleženec pa je bil brez izobrazbe.
Kratek povzetek ključnih izzivov, ki jih je Učna delavnica naslavljala	Pridobivanje konkretnih delovnih izkušenj v konkretnem delovnem okolju socialnega podjetništva ter uspešno blaženje in reševanje specifičnih težav nastalih zaradi dolgotrajne brezposelnosti, zdravstvenih in drugih socialnih ovir.
Interni mentorji	Poleg direktorja Roberta Križaniča, ki je bil interni mentor osmim udeležencem, so interno mentorstvo opravljali tudi Samar Zughool, Saša Serdinšek, Damir Žerak, Bhagavati Devi in Zoran Pejčinov, ki so udeležencem pomagali krepiti digitalno pismenost, kompetence projektnega managementa, administrativno-tehnične, komunikacijske in organizacijske kompetence. Našteti v podjetju sicer delujejo kot projektni vodje ali vodje pisarne.
Zunanji mentorici	Sabina Škoda je bila v vseh letih zunanja mentorica desetim udeležencem praktičnega usposabljanja. Je univ. dipl. socialna delavka, strokovnjakinja za blaženje in reševanje specifičnih težav, ki so običajno posledica dolgotrajne neaktivnosti oziroma brezposelnosti, invalidnosti, zdravstvenih ter drugih socialnih ovir (delo z odvisniki, delo s starostniki, varuhinja in spremljevalka oseb z motnjami v duševnem razvoju, mladoletni prestopniki). Maja Tominc Žerak je bila zunanja mentorica štirim udeležencem praktičnega usposabljanja. Po izobrazbi magistra družboslovne informatike je tudi strokovnjakinja za medgeneracijsko vzajemnost, karierno svetovanje in trening komunikacijskih veščin.

<p>Cilj in namen usposabljanja</p>	<p>Uspešen vstop v delovno okolje in na trg dela, postopna osvojitve delovnih nalog po programu iz ponudbe, krepitev socialno-družbene odgovornosti in ekološke ozaveščenosti, krepitev komunikacijskih veščin na več nivojih, krepitev pozitivne samopodobe, krepitev organizacijskih kompetenc in tudi spoznavanje z mednarodnim poslovnim sodelovanjem.</p>
<p>Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki so jih udeleženci osvajali</p>	<p>To so bile zlasti administrativno-tehnične kompetence, organizacijske in komunikacijske veščine, digitalna pismenost ter kompetence projektnega managementa. Udeleženci so se seznanjali in sodelovali pri vseh rednih aktivnostih Zavoda povod, pri čemer so opravljali zlasti administrativna dela, ter sodelovali pri idejnem snovanju neformalnega izobraževalnega programa za prijavo v program Erasmus+ in Development education and awareness raising (DEAR), ki je eden izmed programov Evropske komisije. Pri slednjih dveh so spoznavali pravila prijave na mednarodni projekt.</p> <p>Eden od udeležencev je krepil kompetence projektnega managementa, na način, da se je projekta lotil od idejne zasnove, preko prijave, tehnične in logistične izvedbe, vse do izdelave končnega poročila. Ob tem mu je ob strani stal interni mentor.</p>
<p>Izhodi v zaposlitev in rezultati</p>	<p>Pet udeležencev praktičnega usposabljanja se je v Zavodu Povod zaposlilo, pri čemer so se trije zaposlili za 12 mesecev, ena udeleženka je ohranila zaposlitev tudi po izteku subvencioniranega obdobja, dva izmed udeležencev pa sta se zaposlila za 6 mesecev. Ob pripravi besedila za zbornik je delodajalec že sporočil, da jima želi podaljšati zaposlitev za nadaljnjih najmanj 6 mesecev neprekinjeno. Dva izmed udeležencev sta se po izteku praktičnega usposabljanja s pomočjo subvencije za zaposlitev zaposlila pri drugem delodajalcu, dve udeleženki pa sta pri Zavodu Povod ostali aktivni kot prostovoljki. Prav tako je nosilec projekta sporočil, da vsekakor nameravajo zaposliti še zadnjo vključeno udeleženko.</p> <p>Prva udeleženka praktičnega usposabljanja, Saša, ki se je zaposlila s pomočjo subvencije v programu Učne delavnice, je še danes zaposlena v Zavodu Povod.</p>
<p>Kakšni so zaključki, izkušnje in dejavniki uspeha?</p>	<p>Praktično usposabljanje se je za vseh 14 udeležencev zaključilo uspešno s pozitivnimi izkušnjami in pridobljenimi novimi kompetencami. Največ je k uspehu vsekakor pripomoglo pozitivno delovno okolje in delovna ekipa, ki je udeležence celostno podpirala na vseh nivojih ter jim bila v podporo in pomoč.</p>
<p>Izjava izvajalca: Robert Križanič, direktor</p> 	<p>Z Učnimi delavnicami smo pričeli sredi leta 2020, ko smo imeli v programu dve osebi, ki smo ju zaposlili konec leta 2020 in sta še vedno zaposleni. Tekom dveh let smo v program sprejeli več oseb in se kadrovsko močno okrepili, kar je prispevalo k razvoju naših dejavnosti. Z udeleženci Učnih delavnic in kasneje tudi našimi zaposlenimi smo ustvarili zelo uspešno, pozitivno in k ciljem usmerjeno delovno okolje, ki temelji na prijateljskih medsebojnih odnosih. Ta program je zelo pozitivno vplival tako na udeležence kot tudi na nas, izvajalce delavnic, hkrati pa močno prispeval k razvoju socialnega podjetništva v Sloveniji. Program mora biti malo bolj fleksibilen glede različnih dejavnosti, ki jih socialna podjetja izvajamo, saj je pri nas veliko dela na terenu, izvajanja aktivnosti z drugimi organizacijami, predvsem pa veliko dela s tujino, zato smo morali včasih omejevati možnosti in priložnosti za učenje, ker program na primer ne predvideva oziroma celo omejuje potovanje v tujino, četudi gre za službeno zadevo v povezavi z aktivnostjo programa Učne delavnice.</p>
<p>Izjava udeleženca: Zoran Pejčinov</p>	<p>Moja učna delavnica se je zaključila pozitivno, z zaposlitvijo v Zavodu Povod. Poleg tega sem se že med potekom delavnice od izkušenega mentorja učil razvijati in pisati evropske projekte. Potem ko sem dosegel primerno raven znanja, sem dobil tudi priložnost, da kaj postorim skoraj samostojno. Na delavnicah je bila pomembna tudi dnevna socializacija med udeleženci in sodelavci, kar spodbuja dobro počutje in večjo samozavest.</p>
<p>Kontaktne podatke za več informacij</p>	<p>Robert Križanič e-naslov: robert@povod.si</p>

Med izvedbo programa nam je pozitivna praktična izkušnja upravičila visoka pričakovanja, saj program Učnih delavnic zagotavlja dovolj dolgo obdobje praktičnega usposabljanja v konkretnem delovnem okolju, kar udeležencem omogoča, da dobro spoznajo delovne procese in krog sodelavcev v podjetju. **Goran Milošević, direktor**

Območna služba ZRSZ	Murska Sobota
Izvajalec Učnih delavnic	PRIBINOVINA proizvodno in storitveno podjetje d.o.o. Šalovci 86, 9204 Šalovci
O izvajalcu	<p>Leta 2012 se je krogu pravnih oseb, ki delujejo v sklopu socialne kmetije Korenika pridružila poslovna enota invalidskega podjetja Pribinovina, ki se je preselila iz tehnološkega parka v Murski Soboti ter pričela z uvajanjem višjih kakovostnih standardov v ekološko proizvodnjo in organizacijo dela na Koreniki. Z visokimi investicijskimi vložki v letih 2013 in 2014 so Koreniko popolnoma prenovili in ustvarili pogoje za nov kakovostni preskok v delovanju.</p> <p>Nahajajo se v Šalovcih, v samem osrčju Krajinskega parka Goričko in so že po nekaj letih delovanja postali prepoznavni na širšem geografskem prostoru. Strokovna javnost jih priznava kot primer dobre prakse socialnega podjetništva, zaposlovanja invalidov in oseb iz drugih ranljivih družbenih skupin ter zaščitnega zaposlovanja.</p> <p>V Šalovcih so vzpostavili sistem ekološke pridelave in predelave živil. Tako na dobrih dvajsetih hektarjih površin pridelajo poljščine, zelišča, sadje in zelenjavo, v naravi pa nabirajo sadeže, ki jih predelajo v ekološke izdelke. Pod okriljem lastne blagovne znamke izdelujejo in prodajajo zeliščne čaje, hladno stiskana olja, sušeno in vloženo sadje in zelenjavo, ozimnico, sokove in sirupe in še bi lahko našteali.</p>
Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice	<p>Ekološka pridelava in predelava sadja (8 udeležencev)</p> <p>Delavci za urejanje okolice in nego krajine (6 udeležencev)</p> <p>Delavec za preprosta dela v proizvodnji hrane in pijače (15 udeležencev)</p> <p>Delavec za preprosta kmetijska dela (2 udeležencev)</p> <p>Pomočnik v kuhinji (3 udeleženci)</p> <p>Delavec za druga preprosta dela (5 udeležencev)</p>
Kratek stavek, ki povzema izvedbo	Za tega izvajalca bi lahko rekli, da so posel začeli in nadgrajevali z roko v roki s programom Učne delavnice. Zelo redko je bil kateri izmed udeležencev nezadovoljen s pogoji dela, odnosom med sodelavci in nadrejenimi. Na delovnem mestu so se počutili dobro, še posebej pa jim je bila všeč lokacija in način dela. Vsakič so delovni proces kar se da prilagoditi zmožnostim udeležencev.
Obdobje izvedbe Učne delavnice	april 2018 do februar 2023
Število udeležencev	39
Ciljna skupina udeležencev	Pred vključitvijo v program je imelo 21 oseb nedokončano oz. končano največ osnovno šolo, 14 jih je imelo status invalida, 10 oseb je bilo dolgotrajno brezposelnih, 9 pa starejših od 55 let. Od naštetih je bilo 18 oseb, ki so imeli hkrati dve ali tri lastnosti ciljne skupine.

	<p>Med udeleženci so bili tudi trije člani romske skupnosti, trije iskalci prve zaposlitve ter trije iz programa socialne aktivacije.</p>
<p>Kratek povzetek ključnih izzivov, ki jih je Učna delavnica naslavljala</p>	<p>Z invalidskim podjetjem Pribinovina smo od vsega začetka izvedbe Učnih delavnic uspešno sodelovali in iskali nove priložnosti za udeležence. Vsakič ko je mobilna strokovna sodelavka Zavoda odšla na spremljanje programa v idilično Goričko, je bila presenečena nad novimi idejami in projekti izvajalca. Glede na širok spekter njihovih dejavnosti, je vsak udeleženec, ki je bil motiviran za delo, dobil priložnost, da je ostal v njihovem delovnem procesu.</p>
<p>Interni mentorji</p>	<p>Glede na številčnost udeležencev, je bilo tudi internih mentorjev veliko, vsi pa so bili specialisti s področja ekološke pridelave, predelave ter sušenja živil - sadja in zelenjave.</p>
<p>Zunanje mentorice</p>	<p>V programu je bilo več zunanjih mentoric, ki so skrbele za kontinuirano psihosocialno podporo udeležencem. Predvsem so krepile občutek za timsko delo in za uspešno vključevanje v skupino, jasno izražanje misli in konstruktivno reševanje konfliktov. Udeležence so opolnomočile tudi z veščinami za uspešno iskanje zaposlitve. Strokovnjakinje iz poklica pomoči, ki so najpogosteje izvajale zunanje mentorstvo so bile: Tamara Škraban, Nevenka Zrim, Ines Kranjec, Danica Šubernik in Aleksandra Pintarič.</p>
<p>Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki so jih udeleženci osvajali</p>	<p>Delavci za druga preprosta dela in za urejanje okolice so se ukvarjali s praktičnim izvajanjem del na terenu, kot je košnja trave, okopavanje, zasaditve gredic, grmovja, dreves, obrezovanje grmovja, dreves, živih mej in druga podobna opravila. Usposabljali so se za izvedbo del na vrtu, kot je npr. popravilo ograj. Spoznavali in pripravljali so varovalno opremo in varovalna sredstva. Spoznavali so najpogostejše vrste rastlin in njihovo nego. Praktično so se usposabljali za pripravo tal in zasaditve. Naučili so se ugotavljanja razmer na terenu, načine iskanja območij za nego krajine in potencialnih kupcev za storitev urejanja okolice. Ob vsem tem so upoštevali načela varstva pri delu, varstva okolja ter ekološkega vidika načrtovanja dela.</p>
	<p>Udeleženci na delovnem mestu Pomočniki v kuhinji in Delavci za preprosta dela v proizvodnji hrane in pijače so pomagali in sodelovali pri pripravi živil (sestavljanje gibanice, izdelava testenin, vložnin), osvajali so metode in postopke za ekološko predelavo živil (vkuhanje, ekstrakcija, pasteriziranje, stekleničenje, sušenje, shranjevanje), se učili kako se pripravi sadje in zelenjava za sušenje, vkuhanje in vlaganje, ter drugih postopkov predelave zelenjave (kot na primer blanširanje, pasterizacija, ohlajevanje). Osvojili so postopke kuhanja marmelad, mezg in kuhanih prilog. Spremljali so tudi postopke pri sušenju zelenjave (spremljanje temperature, vlage in pretoka zraka, spremljanje poteka sušenja, kontrola sušenja, pogoji hranjenja in načini pakiranja, označevanje izdelkov) ter se priučili čiščenja vseh naprav, strojev in delovnih površin.</p>
	<p>Udeleženci na delovnem mestu za ekološko pridelavo in predelavo zelišč, sadja in zelenjave so se seznanili s pripravo komposta, pripravo in rabo ekoloških škropiv, zastirk in gnojil, z ravnanjem z organskimi odpadki in z naravnimi sovražniki. Priučili so se setve in ekološke nege zelišč, sadja in zelenjave, načinov nabiranja različnih zelišč na vrtu in v naravi ter nabiranja oz. pobiranja zelišč in zdravilnih rastlin glede na koledar.</p>
<p>Cilj in namen usposabljanja</p>	<p>Udeleženci so se učili osnov ekološkega kmetovanja, pridobivali so praktična znanja iz pridelave in predelave zelišč, sadja in zelenjave, praktična znanja s področja pakiranja, etiketiranja in skladiščenja ekoloških izdelkov, funkcionalna in osnovna organizacijska znanja za izvajanje proizvodnega procesa, osnovna znanja s področja promocije in trženja ekoloških izdelkov. Sodelovali so tako v kmetovanju, kot proizvodnem procesu, pridobivali teoretična in praktična znanja s področja nege krajine (varovanje, negovanje in vzdrževanje odprtih javnih</p>

	<p>površin), kot tudi promocije in prodaje ekoloških izdelkov. Ob tem so krepili občutek lastne vrednosti ter socialne veščine za delo v skupini.</p>
<p>Izhodi v zaposlitev</p>	<p>15 oseb se je po praktičnem usposabljanju zaposlilo za 12 mesecev, tri osebe pa so program prekinile predčasno zaradi zaposlitve pri drugem delodajalcu.</p>
<p>Rezultati</p>	<p>9 oseb je po poteku 12-mesečne subvencionirane zaposlitve ohranilo zaposlitev in so zelo zadovoljni na delovnem mestu, nekaj se jih je tudi že upokojilo. Štiri osebe se v program niso vključile, ena, med drugimi, ker ni opravila zdravniškega pregleda zaradi nosečnosti.</p>
<p>Izjava izvajalca</p> 	<p>Po dolgem pričakovanju napovedanega programa Učnih delavnic za socialna podjetja smo z velikim zanimanjem pričakali javno povabilo Zavoda RS za zaposlovanje za prijavo naših programov. Poslanstvo eko-socialne kmetije Korenika, ki kot poslovna enota deluje v okviru invalidskega podjetja Pribinovina d.o.o., je usposabljanje in zaposlovanje oseb iz ranljivih skupin v dejavnostih, ki prispevajo k razvoju lokalne ekonomije in na ta način prinašajo nova trajna delovna mesta.</p> <p>Na tej poti vztrajamo že več kot 10 let, v tem času pa smo ustvarili več kot 50 novih delovnih mest, pretežno za osebe iz ranljivih družbenih skupin. Pri našem delovanju se poslužujemo različnih razvojnih projektov in podpornih programov, dobro pa sodelujemo tudi z Zavodom RS za zaposlovanje.</p> <p>Glede na napovedi, da bodo programi učnih delavnic celovito pokrili potrebe delodajalcev in potencialnih delojemalcev na področju praktičnega usposabljanja v delovnih okoljih in zagotovili tudi ustrezno podporo pri zaposlovanju oseb iz ranljivih družbenih skupin v socialnih podjetjih, so bila naša pričakovanja velika. Ravno primanjkljaj celovitega pristopa k podpori pri zaposlovanju in ustvarjanju novih delovnih mest v socialnih podjetjih je bil poglavitna tarča pripomb, ki so letele na predhodne programe APZ.</p> <p>Med izvedbo programa nam je pozitivna praktična izkušnja upravičila visoka pričakovanja, saj Učne delavnice zagotavljajo dovolj dolgo obdobje praktičnega usposabljanja v konkretnem delovnem okolju, da udeležencem omogočijo dodobra spoznati delovne procese in krog sodelavcev v podjetju. Prav tako z ustreznim modelom financiranja mentorstva omogočajo, da se mentorji intenzivneje posvetijo delu z udeleženci, kar prinese večjo možnost izhoda v zaposlitev. V intenzivnem sodelovanju med mentorji, udeleženci programa in ostalimi zaposlenimi ter vodstvom podjetja ne prihaja samo do povečane usposobljenosti, temveč tudi do nastanka novih delovnih mest, saj se poveča produktivnost celotnega podjetja.</p> <p>V našem primeru smo kar nekaj izmed udeleženk programa usposabljanja zaposlili za določen čas enega leta, pri čemer ugotavljamo, da obstajajo realne možnosti, da bodo tako ustvarjena delovna mesta postala trajna. Udeleženci programov so zadovoljni s postopnostjo procesa in celovito podporo, ki jo dobijo, tako z vidika delovnega usposabljanja kot tudi z vidika psihosocialne podpore nas, sodelavcev v podjetju in preko zunanjega mentorstva.</p> <p>Menimo torej, da so Učne delavnice ustrezno zastavljen in izvajan program. Morebitne težave, ki nastanejo pri izvedbi, sproti rešujemo s strokovnimi delavci Zavoda. Pohvalno je tudi, da evalvacija programa poteka sproti, kar omogoča hitre popravke programa v primeru, da naletimo na kakšne procesne težave. Upamo, da bo pozitivna izkušnja tega programa vplivala tudi na prenovu nekaterih drugih programov Zavoda. Prepričani smo, da predstavljajo Učne delavnice, s svojim celovitim pristopom in integracijo storitev, smer v katero bodo šli tudi drugi programi APZ in tudi socialne politike v širšem smislu.</p>
<p>Kontaktne podatke za več informacij</p>	<p>Goran Milošević e-naslov: goran.milosevic@siol.net</p>

Najboljše pri tem programu pa se mi zdi, da je čudovito biti deležen pri pozitivnem razvoju udeležencev programa.

Iris Magajna, predsednica društva

Območna služba ZRSZ	Maribor
Izvajalec Učnih delavnic	PUPILLAM društvo za razvoj potencialov Zrkovska Cesta 46 B, 2000 Maribor
O izvajalcu	Društvo Pupillam je socialno podjetje, katerega glavno poslanstvo je spodbujanje potenciala posameznikov in družbe za snovanje in realizacijo idej za boljše in bolj zdravo življenje vseh živih bitij in za ohranjanje narave. S svojim delom ustvarjajo pogoje za bolj zeleno bivanje na Zemlji. V okviru društva deluje »zero waste« trgovina Zelena Japka, tržnica Kupujem odgovorno in Kotiček ponovne uporabe. Društvo Pupillam pa je tudi ponosni organizator izmenjevalnic in ustanovitelj gibanja Ko dvignem sebe, dvignem Maribor.
Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice	Promotor zelenega življenja (2 udeleženca) Promotor prodaje (2 udeleženca) Prodajalec (4 udeleženci) Prodajalec na stojnici (4 udeleženci)
Kratek stavek, ki povzema izvedbo	Podjetje je v skladu s pravili javnega povabila izvedlo Učne delavnice z uspehom, saj je njihovo izvajanje temeljilo na empatičnem odnosu tako direktorice kot ostalih zaposlenih do udeležencev Učne delavnice.
Obdobje izvedbe Učne delavnice	junij 2019 do december 2022
Število udeležencev	12
Ciljna skupina udeležencev	6 udeležencev je bilo dolgotrajno brezposelnih oseb (vsaj dve leti ali več), trije so bili starejši od 55 let, ena udeleženka je bila iskalka prve zaposlitve, ena je imela končano največ osnovnošolsko izobrazbo, ena udeleženka pa je bila predhodno vključena v program socialne aktivacije.
Kratek povzetek ključnih izzivov, ki jih je Učna delavnica naslavljala	Skozi Učne delavnice so udeleženci blažili in odpravljali multiple ovire, ki so jih omejevale pri ponovni oz. uspešni aktivaciji na trgu dela. Društvo Pupillam se je skupaj z njimi spopadalo z ovirami, kot so neozdravljeni alkoholizem, melanholičnost, šibke komunikacijske in organizacijske veščine, predelovanje negativnih izkušenj udeležencev iz preteklosti in skorajšnja brezdomnost.
Interni mentorji	Interno mentorstvo udeležencem so v tem času izvedli štirje interni mentorji, ki so bili vsi strokovnjaki s področja dela, za katerega so se udeleženci praktično usposabljali, to pa je predvsem promocija in prodaja.
Zunanji mentorji	Ena od zunanjih mentorjev, ki je v podjetju skrbela za krepitev splošnih kompetenc udeležencev, je bila strokovnjakinja s področja kadrovanja, svetovanja in managementa. Udeleženke je usmerjala k načrtovanju kariere, h krepitvi pozitivne samopodobe in uspešnemu razreševanju multiplih zaposlitvenih ali situacijskih ovir. Dvema udeleženkama, ki ju je mentorirala, je pomagala najti motivacijo za uspešno aktivacijo na trgu dela. Ker društvo Pupillam ni imelo razpoložljivih sredstev za zaposlitev, sta se obe udeleženki zaposlili pri drugem delodajalcu prav ob podpori zunanje mentorice. Drugi od zunanjih mentorjev je bil strokovnjak za vodenje projektov, svetovanje in socialno vključenost. Udeležencem je pomagal krepiti raznovrstne splošne

kompetence, jih spodbujal, da so prepoznavali lastne ovire ter jih usmerjal k njihovi uspešni blažitvi in razrešitvi. Enega od udeležencev je uspešno motiviral za učenje angleškega jezika ter pri tem aktiviral/vključil tudi društvo Pupillam.

Tretji zunanji mentor, ki je skrbel za krepitev splošnih kompetenc udeležencev, je bil coach, strokovnjak za asertivno komunikacijo in trener nevro-lingvističnega programiranja. Udeleženci so skozi napredek v komunikaciji in osebnem razvoju ozaveščali svoje cilje in želje, katerim bodo lahko sledili v prihodnosti. Ena od udeleženk je ob podpori in uspešni motivaciji zunanjega mentorja uspela diplomirati.

Cilj in namen usposabljanja za **Promotorja prodaje** je bil usposobiti udeležence za izvedbo osebnih promocij, promocij na spletu in na socialnih omrežjih, za sodelovanje pri pripravi usposabljanj ter drugih dogodkov v organizaciji ali soorganizaciji društva Pupillam, za sodelovanje na eko delavnicah in proti koncu tudi za samostojno organizacijo in izvedbo delavnic o eko vsebini.

Udeleženka Katka je po izobrazbi diplomirana ekonomistka managementa. Pred praktičnim usposabljanjem je uspešno zaključila usposabljanje in preizkus za računovodska in knjigovodska dela ter izpit iz ZUP. Dobro govori tudi angleški in nemški jezik. Zaradi situacijskih ovir konkretnih delovnih izkušenj ni imela, kar je vodilo v njeno dolgotrajno brezposelnost. Ker je potrebovala poglobljeno obravnavo, se je vključila v Učne delavnice. Postopno se je usposobila za samostojno delo promotorja prodaje, natančneje za: načrtovanje promocij na FB omrežju in uporaba socialnih omrežij za promocijo, izvedba delavnic, informiranje in ozaveščanje ljudi, spletno raziskovanje in uporaba eko rešitev v praksi. Ob vse večji motivaciji udeleženke, uspešnem nadgrajevanju potrebnih veščin in kompetenc ob podpori internega in zunanjega mentorstva, je društvo Pupillam udeleženko zaposlilo za eno leto. Njeno zaposlitev so po preteku prejemanja subvencije še podaljšali.

Cilj in namen usposabljanja za **Prodajalce** je bil udeležence usposobiti za prevzem blaga, zlaganje na police, vzdrževanje prodajnega prostora, svetovanje strankam, pripravo blaga za dostavo, za degustacijo in promocijo, poznavanje zelenega načina gospodinjstva in vpliva posameznika na okolje, za poznavanje organskih izdelkov na tržišču, prodajo eko produktov v »zero waste« trgovini ter za promocijo na socialnih omrežjih.

Udeleženka Maja se je v Učno delavnico vključila dve leti po zadnji zaposlitvi, z nekaj predhodnimi delovnimi izkušnjami iz prodaje. Zaradi situacijskih ovir, nedokončanega študija, dolgotrajne brezposelnosti in pomanjkanja motivacije, pri iskanju zaposlitve ni bila uspešna. V Učni delavnici je svoje predhodne izkušnje iz prodaje nadgradila z novimi znanji in veščinami, kot so prodaja blaga v rinfuzi, svetovanje strankam o eko izdelkih in za ekološki način življenja. Ob stalni podpori internega mentorja in kontinuirani poglobljeni podpori zunanjega mentorja je pridobila motivacijo za dokončanje študija in v času praktičnega usposabljanja uspešno diplomirala. Pri izvedbi spremljanja Učne delavnice je bil napredek udeleženke vsakokrat očitnejši: pridobila je na samozavesti, si ozavestila svoje cilje in želje, dvignila motivacijo, osvojila delo v skupini in spoznala delovanje socialnega podjetja.

Delovno-specifične kompetence, ki so jih udeleženci pridobivali na delovnem mestu **Promotor zelenega življenja so bile:** informiranje o stanju globalnega onesnaževanja, spoznavanje ciljev in ukrepov OZN, EU in Slovenije v zvezi z ekologijo, pregled eko društev, eko programa Pupillam, Eco green Apple, srečanje s predstavniki ZSES, sodelovanje pri pripravi usposabljanj, promocijah in drugih dogodkih v organizaciji ali soorganizaciji društva Pupillam, priprava promocijskega materiala, izvedba promocij na spletu in na socialnih omrežjih, sodelovanje na delavnicah o eko vsebinah, o etičnem marketingu in eko komunikaciji, vse do priprave na samostojno organizacijo in izvedbo delavnic o eko vsebini.

Cilj in namen usposabljanja

Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki so jih je udeleženci osvajali

Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki so jih udeleženci osvajali

Promotor prodaje: Udeleženci so se učili organiziranja promocijskih aktivnosti, organiziranja dogodkov in delavnic, promocije dogodkov na spletu in na socialnih omrežjih, izvedbe promocijskih dogodkov in delavnic, direktnega in etičnega marketinga, eko komunikacije, priprave usposabljanj, promocije v organizaciji ali soorganizaciji društva, poznavanja zelenega načina življenja, seznanjanja z gradivi na področju odgovornega potrošništva, poznavanja tradicionalnega in sodobnega ekološkega gospodinjstva, vpliva gospodinjstva na onesnaževanje okolja ter alternativnih - zelenih možnosti v gospodinjstvih. Udeleževali so se delavnic iz etičnega marketinga in eko komunikacije.

Prodajalec: Udeleženci so se spoznavali s širšimi in povsem konkretnimi načeli socialne ekonomije, s poslovnimi modeli, izdelki, blagoznanstvom, prodajno komunikacijo in načini dela v prodaji. Pomagali so pri izvajanju poslovne dejavnosti trgovine, maloprodaje in veleprodaje. Sodelovali so pri oblikovanju objav za socialna omrežja, pri pripravah dogodkov organizacije, pri izvajanju prodajnih in poprodajnih aktivnosti, promocijah in degustacijah. Pomagali so pri prevzemu blaga, zlaganju izdelkov na police, pri vzdrževanju reda v prodajnih prostorih, pri svetovanju strankam, pri pripravi blaga za dostavo. Spoznali so se z zelenim načinom gospodinjstva in vplivom posameznika na okolje, z organskimi izdelki na trgu, večinami prodaje eko produktov v »zero waste« trgovini in načeli varstva okolja.

Podobne kompetence so pridobivali tudi udeleženci, ki so se usposabljali na delovnem mestu **Prodajalec na stojnici**: udeležba na internih izobraževanjih s področja socialne ekonomije, ekološkega načina življenja in preprečevanja onesnaževanja okolja. Spoznali so izdelke, organizacijo in način prodaje na terenu - na stojnici. Pomagali so pri prodaji na terenu, pri pripravi blaga za dostavo, pri prevzemu blaga, pri obveščanju strank in pri izvedbi dogodkov. Naučili so se svetovati strankam pri izbiri blaga in osnovnih promocijskih prijemov na socialnih omrežjih. Zadnji mesec so občasno, ob pomoči internega mentorja, že samostojno znali organizirati delo na terenu, delati na terenu ter svetovati strankam pri nakupu.

Izhodi v zaposlitev

Zaposlili so dve udeleženci za vsaj 12 mesecev.

Rezultati

En udeleženec se je s podporo izvajalca **naučil angleškega jezika.**

Kakšni so zaključki, izkušnje in dejavniki uspeha?

Zaposleni v podjetju so vsakega udeleženca v celoti podprli v njegovi celostni rasti in razvoju. Udeležencem so prisluhnili, jim omogočili maksimalen napredek ter blažitev in razrešitev multiplih situacijskih ovir. Udeležencem so ob podpori zunanjih mentorjev in z vsakodnevnimi pogovori omogočili ozaveščanje njihovih notranjih virov in postavitev jasnih smernic za uspešno aktivacijo na trgu dela.

Izjava izvajalca:
Iris Magajna,
predsednica društva

Učne delavnice so bile dobra, koristna in prijetna izkušnja tako za delodajalca, naše redne sodelavce kot za vključene v program. Socialna podjetja imamo že po svoji naravi, poslanstvu in ciljih naravnost, da si prizadevamo poslovati na družbeno odgovoren način do vseh vključenih, tako zaposlenih kot dobaviteljev, strank in do okolja. Pri tem pa moramo biti tudi poslovno uspešni.

Program Učne delavnice nam je omogočil, da smo v praksi v delovni proces na lažji način vključevali dolgotrajno brezposelne in jih **podprli pri njihovih prizadevanjih socialnega in kariernega napredovanja** ter hkrati tudi naše podjetje razvijali po manjših korakih na področju zaposlovanja. Najboljše pri tem programu pa se mi zdi, da je čudovito biti deležen pri pozitivnem razvoju udeležencev programa. Četudi vseh ne moremo zaposliti, so v večini pridobili samozavest, obnovili delovno kondicijo in morda tudi pozitivnejši pogled na svet ter spoznavali odgovornost posameznika do narave in življenja nasploh. V času izvajanja programa smo se še bolj zblížali s svetovalkami iz Zavoda za zaposlovanje. Z njihovim sodelovanjem in podporo smo izredno zadovoljni. Zahvaljujemo se za možnost in priložnost sodelovanja v tem programu. Upamo, da bo še kakšen.

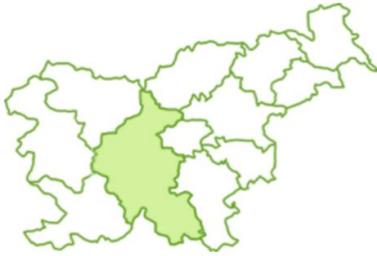
Svojo karierno pot na Zavodu sem začela kot svetovalka zaposlitve brezposelnim osebam, kar sem delala kratko obdobje. Ponudila se je priložnost zaposlitve na projektu Učne delavnice, kjer sem delovala ves čas projekta. Kot bivša svetovalka zaposlitve sem v Učnih delavnicah videla priložnost, da udeležence spremljamo v delovnem okolju, jih motiviramo ter opolnomočimo, da se po zaključku usposabljanja zaposlijo. Tudi če po šestmesečnem usposabljanju zaposlitev ni bila realizirana, je lahko oseba spoznala svoje delovne specifične kompetence, s pomočjo katerih sta z matično svetovalko zaposlitve nadaljevala s kariernim svetovanjem in postavljanjem novih zaposlitvenih ciljev. Komunikacija s svetovalko mi je bila bistvenega pomena, saj smo velikokrat s skupnimi močmi prišli do uspešnih zaključkov. Ko pogledam nazaj, mi je bilo delo na Učnih delavnicah zanimivo in razgibano. Delala sem tako v pisarni kot na terenu, kar sem si od nekdaj želela.

Sodelovala sem tako z Zavodovimi kariernimi svetovalci in svetovalci za delodajalce kot z izvajalci in udeleženci programa. Takšen način sodelovanja mi je omogočal lažje razumevanje specifičnih zdravstvenih ali drugih težav, s katerimi se soočajo osebe, ki vstopajo na trg dela. Program Učne delavnice je bil dobro zasnovan, kar se je odražalo v pozitivnih odzivih, ki sem jih bila deležna na spremljanjih na terenu tako od udeležencev kot tudi delodajalcev. Vesela sem, da sem bila del ekipe, ki je nudila podporo vsem vključenim akterjem praktičnega usposabljanja in s tem prispevala k učinkovitejši medsebojni komunikaciji ter sprotnemu reševanju vsakodnevnih izzivov in dilem.

Nevenka Kastelic Rutar, samostojna svetovalka, na projektu zaposlena celotno obdobje od 2018 do 2023

Največji izvajalci praktičnega usposabljanja po številu udeležencev iz izbranih vlog

	Naziv podjetja	MŠO	Ulica	Pošta	Kraj	Števevek izbranega števila vključenih	Število izbranih programov
1	NARAYAN, proizvodnja in veletrgovina, d.o.o.	6571557000	Slovenska vas 1 C	8261	JESENICE NA DOLENJSKEM	75	45
2	SLOKVA, zavod za razvoj neizkoriščenih potencialov, so.p.	6546960000	Podgorska cesta 2	2380	SLOVENJ GRADEC	44	32
3	PRIBINOVINA proizvodno in storitveno podjetje d.o.o.	2236486000	Šalovci 86	9204	ŠALOVCI	42	12
4	MLADINSKI CENTER PRLEKJE - POKRAJINSKI CENTER NVO, slovensko nacionalno združenje, delujočo v javnem interesu, socialno podjetje	5861713000	Spodnji Kamenščak 23	9240	LJUTOMER	37	17
5	Mozaik - društvo za socialno vključenost, socialno podjetje	1393952000	Slomškova ulica 49	9000	MURSKA SOBOTA	31	16
6	KNOF Zavod za kreativni razvoj - socialno podjetje	3435903000	Cesta krških žrtev 132 A	8270	KRŠKO	26	24
7	MLADINSKA ZADRUGA PANOTRIP z.b.o. - socialno podjetje	7103557000	Prosečka vas 2	9202	MAČKOVCI	26	23
8	Zavod za pomoč družini na domu VITICA, Gornja Radgona, so.p.	6334997000	Partizanska cesta 15	9250	GORNJA RADGONA	23	23
9	Permakulturni inštitut Maribor, socialno podjetje	7164041000	Betnavska cesta 116	2000	MARIBOR	22	12
10	INVALIDSKO PODJETJE LUMIA, družba za rehabilitacijo, usposabljanje in zaposlovanje, d.o.o.	6969062000	Velika vas pri Krškem 68	8273	LESKOVEC PRI KRŠKEM	21	5
11	CENTERKONTURA družba za svetovanje, socialni razvoj, usposabljanje in založništvo, d.o.o., Ljubljana	5966698000	Dunajska cesta 5	1000	LJUBLJANA	20	11
12	GF inspiro, družba za celostno komuniciranje, d.o.o., so.p.	6700748000	Slovenska ulica 44	9000	MURSKA SOBOTA	18	17
13	RECOSI, svetovanje, storitve, trgovina, posredništvo, d.o.o., so.p.	7016557000	Zgornje Grušovje 10 C	2317	OPLOTNICA	17	15
14	Center predelave in ponovne uporabe Pomurja d.o.o. – so.p.	3692345000	Slomškova ulica 49	9000	MURSKA SOBOTA	16	9
15	Povod, Zavod za kulturo in razvoj mednarodnih odnosov v kulturi, socialno podjetje	3873315000	Čučkova ulica 3	2250	PTUJ	16	13

Na usposabljanju smo se dobro razumeli, celoten kolektiv je super in ni mi žal, da sem se odločil za vključitev.
Goran Gavranović, udeleženec

Območna služba ZRSZ	Ljubljana
Izvajalec Učnih delavnic	Skuhna - kulinarično in kulturno - izobraževalno središče Afrike, Azije in Južne Amerike, socialno podjetje Nova Pot 72, 1351 Brezovica pri Ljubljani
O izvajalcu	Skuhna je unikatna socialno podjetniška restavracija, ki je svoja vrata na Trubarjevi v Ljubljani, odprla leta 2014. V Skuhni se lahko razvijamo z raznolikimi in avtentičnimi meniji, ki jih pripravlja pisana družina kuharjev iz Afrike, Azije in Južne Amerike. Poleg strežbe hrane in pijače v restavraciji je Skuhna prisotna tudi na Odprti kuhinji. Mednarodna ekipa kuharjev med drugim izvaja kuharske delavnice in cateringe. Namen Skuhne je povečanje zaposljivosti ter zmanjšanje socialne izključenosti migrantov iz svetovnega juga. Velik del namenijo tudi prostovoljstvu, izvajanju medkulturnih delavnic, izobraževanju in ozaveščanju javnosti.
Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice	Pomočnik v kuhinji (5 udeležencev) Gostinski pomočnik (4 udeleženci) Natakar (1 udeleženec) Organizator kulturno-razvedrilnih prireditev in dogodkov (1 udeleženec) Pomočnik v administraciji in koordinaciji restavracije (1 udeleženec)
Obdobje izvedbe Učne delavnice	september 2018 do avgust 2022
Število udeležencev	12
Ciljna skupina udeležencev	Ciljna skupina udeležencev je bila v večini z osnovnošolsko izobrazbo (6 udeležencev), dva sta bila predhodno vključena v program socialne aktivacije. Preostali udeleženci so bili dolgotrajno brezposelni, eden izmed njih je bil v evidenci brezposelnih oseb pri Zavodu prijavljen dobrih 6 let.
Kratek povzetek ključnih izzivov, ki jih je Učna delavnica naslavljala	Usposabljale so se predvsem osebe z mednarodno zaščito in tujci, ki so potrebovali dodatno pomoč pri uveljavljanju socialnovarstvenih prejemkov in pomoč pri prevajanju.
Zunanja mentorica	Metka Bahlen, univ. dipl. pedagoginja, je kot zunanja mentorica s Skuhno sodelovala od samega začetka praktičnega usposabljanja. Ima dolgoletne izkušnje z delom mentorice v programu projektne učenja za mlajše odrasle (PUM-O) z mladimi brezposelnimi in iskalci prve zaposlitve. Sodelovala je v različnih projektih z namenom krepitve kompetenc mladih pri zaposlovanju, soočanju z različnimi življenjskimi izzivi in njihovem opolnomočenju. Svoja znanja je prenesla na udeležence Učnih delavnic, s katerimi je delala predvsem na pridobivanju splošnih kompetenc, kot so: spoznavanje lastnih močnih in šibkih plati, boljša samopodoba, komunikacijske spretnosti, vključevanje v timsko delo, prilagodljivost in obvladovanje stresnih situacij.
Izjava zunanje mentorice	Vključitev zunanjega mentorja je po mojem mnenju lahko smiselna in koristna za vse deležnike v procesu Učnih delavnic. Tako kot je zunanje mentorstvo zastavljeno trenutno, je zame vprašljivo. Namreč, udeleženci imajo zelo raznolike potrebe, nekateri potrebujejo psihično podporo, drugi svetovanje, tretji

	<p>se težje znajdejo zaradi jezika itd. Trenutno je tako, da ima zunanje mentorstvo zastavljene smernice, ki so pogosto neuskklajene s potrebami udeležencev. Kot zunanja mentorica sem nenehno žonglirala med tem, kar zunanje mentorstvo (vsebinsko) predvideva in je zastavljeno s strani programa ter med potrebami udeležencev. Svoje delo doživljam kot služenje uporabnikom, zato sem se pri izvajanju odločala za slednje.</p>
<p>Cilj in namen praktičnega usposabljanja</p>	<p>Usposobiti strokoven kader za delo v gostinstvu z namenom povečanja zaposljivosti in zmanjšanja socialne izključenosti ljudi iz ranljivih skupin.</p>
<p>Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki so jih udeleženci osvajali</p>	<p>Vsak udeleženec, ki se je usposabljal za pomočnika v kuhinji, se je najprej seznanil z varstvom pri delu, delovno opremo in osnovami HACCAP. Usposabljanje je v prvem mesecu temeljilo na spoznavanju osnov rezanja zelenjave ter mesa glede na tip jedi, ki jih pripravljajo v njihovi mednarodni kuhinji. Seznanil se je s čiščenjem, vzdrževanjem ter varno in pravilno uporabo pomivalnega stroja. Spoznal je osnovne tehnike umivanja, lupljenja, sekljanja, merjenja in mešanja sestavin za obroke. V drugem mesecu je pridobival znanje na področju uporabe štedilnika, prezračevalnih nap, pravilne razporeditve dobavljenih sestavin (suha shramba, zelenjava, mlečni in mesni izdelki ...) ter varnega čiščenja kuhinjskih aparatov in opreme. V nadaljevanju je usposabljanje temeljilo na nadgrajevanju pridobljenih znanj, spoznavanju osnov cateringa, Odprte kuhinje, pravilnega ohlajevanja in segrevanja preprostih jedi, samostojne priprave določenih enostavnih jedi (riž, kruh, krompir) vse z namenom, da ob zaključku praktičnega usposabljanja pomočniško delo opravlja samostojno. Udeleženec se je med usposabljanjem naučil tudi pravilne časovne razporeditve oziroma organizacije dela za predpripravo hrane.</p>
<p>Udeleženec Goran</p>	<p>Udeleženec je bil v praktično usposabljanje vključen od februarja do avgusta 2022. Po izobrazbi je natakarski pomočnik. Pred vključitvijo v program je imel status brezposelne osebe 6 let in pol. V tem času je s pomočjo Zavoda RS za zaposlovanje pridobil nacionalno poklicno kvalifikacijo (NPK) za pomočnika kuharja. Pri svojih 48 letih ima 4 leta delovne dobe.</p>
<p>Izjava udeleženca</p> 	<p>V Skuhni sem se prvič spoznal z daljšim delom v kuhinji. Na usposabljanju v Učnih delavnicah sem bil zadolžen za pomoč pri raznašanju hrane, lupljenje in rezanje zelenjave (krompirja, čebule ...) oziroma predpripravo hrane za glavnega kuharja, pripravi sambuse, pomivanje posode in pospravljanje kuhinje. Pomagal sem tudi pri pripravi hrane za Odprto kuhinjo. Na usposabljanju smo se dobro razumeli, celoten kolektiv je super in ni mi žal, da sem se odločil za vključitev. Izkušnjo vidim kot dobro priložnost za nadaljnjo zaposlitev, bodisi pri istem ali drugem delodajalcu. Do zdaj sem imel zelo slabe izkušnje z delodajalci, saj sem veliko delal, rednega plačila pa nisem prejemal. Delal sem predvsem kot gradbenik, pleskar, zato na tem delovnem področju zase ne vidim prihodnosti.</p>
<p>Izhod v zaposlitev</p>	<p>Delodajalec je z uveljavljanjem subvencije po končanih Učnih delavnicah za polni delovni čas zaposlil dve osebi, eno na delovnem mestu administratorja in drugo kot organizatorja kulturno-razvedrilnih prireditev in dogodkov. Obe imata delovno razmerje še danes in to za nedoločen čas. Eden od udeležencev pa se je s pomočjo subvencije za zaposlitev oseb iz programa Učne delavnice zaposlil pri drugem delodajalcu.</p>
<p>Kakšni so zaključki, izkušnje in dejavniki uspeha?</p>	<p>Udeleženec, ki se je srečeval s slabimi izkušnjami na sivem, tudi črnem trgu dela in v različnih družbenih odnosih je s spodbudami iz Zavoda našel motivacijo za dokončanje prekvalifikacije in skozi sistematični 6-mesečni program Učnih delavnic zopet pričel zaupati delodajalcem (saj do vključitve v usposabljanje ni prejemal rednih plačil za svoje delo v gradbeništvu) ter tako našel svoje novo poslanstvo v kuhanju. Obenem se je v kolektiv dobro vključil, kar je pripomoglo k njegovi samozavesti in uspešnemu zaključku programa.</p> <p>Pomembna izkušnja je tudi izbira programa usposabljanja bodočih sodelavcev po meri delodajalca. Primernejši program za udeležence migrante iz svetovnega juga v Skuhni bi morda bil 6-mesečni program Usposabljanje na delovnem mestu za brezposelne osebe na področju mednarodne zaščite in</p>

	<p>tujce, ki ga je Zavod delodajalcem omogočal v enakem obdobju kot program Učne delavnice. Ker so se v program Učne delavnice pri izvajalcu Skuhna vključevale tudi osebe s statusom mednarodne zaščite oziroma osebe, ki niso državljani EU in evropskega gospodarskega prostora so poseben izziv predstavljale jezikovne bariere. Udeleženci bi pogosto potrebovali tolmače, kar bi jim olajšalo dostop do informacij in predavanja povratnih informacij tako delavcem Zavoda kot izvajalcu programa. Temelj uspešno izvedenega programa praktičnega usposabljanja je natančno predavanje navodil, motiviranje, vključevanje in pojasnjevanje organizacijske strukture, predavanje povratnih informacij o delu in napredku ipd. Med izvajanjem programa se je kot ključen kriterij uspešnosti izkazala učinkovita komunikacije med internim ter zunanjim mentorjem, udeležencem in strokovnimi delavkami Zavoda, kar je v primeru vključitve tujejezičnih udeležencev predstavlja posebno oviro, ki jo je treba reševati hkrati z integracijo brezposelnih oseb na trgu dela.</p>
<p>Kontaktne podatke za več informacij</p>	<p>Max Zimani e-naslov: zavodglobal@gmail.com</p>
<p>Izjava izvajalca</p>	<p>S programom praktičnega usposabljanja Učne delavnice smo imeli predvsem dobre oz. pozitivne izkušnje. Ena od glavnih namenov Skuhne so.p je povečanje zaposljivosti ranljivih skupin. Prav s tem programom sta se pri nas usposabljali dve osebi, ki smo ju za tem tudi zaposlili. Tudi osebo, ki je trenutno na usposabljanju nameravamo zaposliti po končanem usposabljanju. Program nam omogoča, da se поблиže spoznamo z bodočimi sodelavci in damo osebam čas za nadgradnjo spretnosti. Večina udeležencev se sicer po končanem usposabljanju ne zaposli pri nas. Poglavitni razlog je v kapaciteti naše organizacije, ki je manjša. Vendar osebe vseeno najdejo zaposlitev v drugih podjetjih, kar je tudi skladno z našim ciljem povečanja zaposljivosti ranljivih skupin. Ob tem jim skladno z možnostmi tudi nudimo oporo.</p> <p>Še posebej pozdravljamo to, da so v tem programu kriti stroški mentoriranja, saj bi brez tega težko sistematično usposabljali udeležence. Zavod nam je tudi nudil podporo. Če smo imeli kakršnokoli vprašanje, ste nam radi priskočili na pomoč. Tudi na terenskih obiskih ste z nami delili koristne informacije in uporaben promocijski material. Menimo pa, da je plačilo za udeležence na usposabljanju prenizko. Težave nastanejo tudi v primeru nezdržljivosti socialnih pravic, kjer je včasih težko razumeti pravila.</p>

Pri osebah, ki so dlje časa odsotne s trga dela, je pogosto prisoten velik strah pred ponovno vključitvijo v delovno okolje, zato je v začetnih korakih ključno motiviranje strank. To zahteva ogromno časa in energije. Kadar smo bili uspešni in smo brezposelne vključili v program lahko rečemo, da so bile le-te po izteku (bodisi usposabljanja ali subvencijske zaposlitve) bolj samozavestne in so izražale več optimizma.

Sodelovanje z izvajalci Učnih delavnic je potekalo na več nivojih. Najprej smo na Zavod povabili brezposelne osebe z namenom, da predstavimo program Učne delavnice in preverimo zainteresiranost za vključitev. S tem smo naredili nabor kandidatov in k delodajalcem na razgovor posredovali samo motivirane kandidate.

Individualni razgovori so potekali tako v prostorih Zavoda kot pri delodajalcih, kar so kot pozitivno prepoznali tudi delodajalci, saj smo na ta način omogočili izmenjavo informacij. Ker se je pogosto izkazalo, da imajo delodajalci previsoka pričakovanja glede delazmožnosti, znanj in izkušenj potencialnih udeležencev Učnih delavnic, tukaj vidimo možnosti za izboljšavo programa na način, da delodajalcem še bolj podrobno predstavimo ciljno skupino za vključevanje. Vsi deležniki se moramo zavedati, da gre v prvi vrsti za program usposabljanja, kjer udeleženci specifična znanja in veščine šele pridobivajo.

Svetovalci zaposlitve s sodelavci iz pisarn za delodajalce OS Murska Sobota

Socialna podjetja spreminjamo življenja ljudi na bolje in prinašamo pozitivne spremembe po vsem svetu.

Alenka Berložnik, direktorica

Območna služba ZRSZ	Velenje
Izvajalec Učnih delavnic	SLOKVA, zavod za razvoj neizkoriščenih potencialov, so.p. Podgorska cesta 2, 2380 Slovenj Gradec
O izvajalcu	Gre za socialno podjetje, ki je nastalo kot odgovor na vse višjo brezposelnost in socialno izključenost ter zavedanje o pomenu trajnostnega razvoja in zdravega načina življenja. Večji del usposabljanj se je izvajal v Slovenj Gradcu, nekaj pa tudi v poslovni enoti v Radljah ob Dravi.
Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice	Animator otrok (2 udeleženca) Delavec za preprosta dela (14 udeležencev) Oblikovalec gledališke in filmske scene in scenske opreme (1) Organizator dogodkov in animator otrok (4 udeleženci) Poslovni sekretar (11 udeležencev) Projektni sodelavec (12 udeležencev)
Kratek stavek, ki povzema izvedbo	Podjetje je med več kot štiriletnim izvajanjem usposabljal udeležence na različnih delovnih mestih, saj so se tudi sami spreminjali in prilagajali potrebam trga, spremembe je prinesla tudi epidemija koronavirusne bolezni.
Obdobje izvedbe Učne delavnice	april 2018 do oktober 2022
Število udeležencev	44
Ciljna skupina udeležencev	22 udeležencev je bilo dolgotrajno brezposelnih, od tega sta bila dva hkrati brez izobrazbe, 5 oseb, ki so bile pred tem v programu socialne aktivacije ter en udeleženec iz programa zdravljenja odvisnosti od alkohola ali drog. <ul style="list-style-type: none"> – 7 udeležencev je imelo status invalida. – 8 udeležencev je bilo iskalcev prve zaposlitve. – 5 udeležencev je imelo končano največ osnovnošolsko izobrazbo. – 1 udeleženec je bil starejši od 55 let. – 1 udeleženec je bil predhodno v programu socialne aktivacije.
Kratek povzetek ključnih izzivov, ki jih je Učna delavnica naslavljala	Tako kot pri nekaterih drugih izvajalcih, se je tudi tukaj pojavil izziv usklajevanja udeležencev pri hkratnem večjem številu vključenih oseb. Osebe se med seboj primerjajo, tarnajo, delijo mnenje, ki ni nujno realno. Nekajkrat je izziv predstavljalo tudi zunanje mentorstvo.
Interni mentorji	Internih mentorjev je bilo več, odvisno od delovnega mesta na katerem se je udeleženec usposabljal. Mentorstvo je izvajala tudi direktorica Zavoda.
Zunanji mentorji	Zunanji mentorji so bili strokovnjaki iz področja psihologije in sociologije. Nekajkrat se je pojavilo neodobravanje zunanjega mentorja, predvsem zaradi občutka udeležencev, da so vsa zunanja mentorstva izvedena na identičen način in niso individualno prilagojena. Udeleženci so krepili predvsem veščine iskanja zaposlitve, dviga samozavesti in osebne rasti.

Cilj in namen usposabljanja

Cilj in namen usposabljanja je bil omogočiti ranljivim skupinam vključenost v delovno okolje, pridobitev različnih kompetenc in znanj ter širitev socialne mreže. Udeleženci so se aktivno vključevali v dogodke v lokalnem okolju (Parada učenja, Teden vseživljenjskega učenja, Dan za spremembe, Mirovniški festival) ter s stojnico sodelovali na tržnici v središču Slovenj Gradca.

Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki so jih udeleženci osvajali

Usposabljanje za **organizatorja dogodkov in animatorja otrok** je zajemalo oblikovanje vabil, ponudbe, letakov, ureditev dekoracije v prostorih, pripravo evidenc, ki jih je potrebno voditi ob izvedbi delavnic, izdelavo različnih kostumov, mask, pripravo animacijskih iger, idej za druženje in animacijo zunaj ter izvedbo rojstnodnevne zabave.

Projektni sodelavci so se usposobili za spremljanje razpisov, branje razpisne dokumentacije. Naučili so se, kako pripraviti vloge na javne razpise, kako pripraviti primerne vsebine za udeležence, kako se prilagajati glede na potrebe skupine in kako realizirati vsebine za konkretne udeležence na področju uporabe različnih računalniških orodij. Usposobili so se tudi za dela, ki so povezana z izvajanjem dejavnosti prostovoljstva: vodenje dnevnikov, vnos v aplikacijo, priprava evidenc, sodelovanje pri pripravi kataloga prostovoljskih aktivnosti.

Usposabljanje za **preprosta dela** je zajemalo urejanje zelenih površin (po mestu, na pokopališču), prav tako pa sajenje drevja, grmovnic, rož, škropljenje rastlin, zalivanje in gnojenje, pripravo izdelave načrta posaditve rastlin, urejanje javnih spomenikov, sprehajalnih poti, košnja trave. Nekateri udeleženci so sodelovali tudi pri opravih čiščenja poslovnih prostorov v katerih se podjetje nahaja.

Udeleženec, ki se je praktično usposabljal na delovnem mestu Delavec za druga preprosta dela v letu 2018 je spoznaval poslovni bonton, pakiranje in deklariranje različnih materialov in zaboječkov lokalne hrane, spoznaval je potek in pomen distribucije lokalne hrane, **krepil komunikacijske veščine pri delu s strankami in partnerji**, osvojil osnovna vrtnarska dela, spoznaval pravila pri urejanju urbanih občinskih vrtov, čistil poslovni prostor, se učil izdelovanja lastnih produktov, spoznaval delo pomoči pri delu na kmetijah, pri opravih in prodaji na tržnici. Poleg vseh na novo pridobljenih veščin, znanj in kompetenc je izvajalec udeleženca spodbujal, da **odkriva zaposlitvene priložnosti ne glede na starost, izobrazbo**, kot tudi neodvisno od želja in potreb delodajalcev ter okolja in regije. Udeleženec je ob pomoči internega mentorja spremljal vsakodnevna dela v socialnem podjetju Slokva ter se postopoma usposabljal za samostojno delo pri posameznih opravih. Zunanja mentorica se je redno srečevala z internim mentorjem, z vodstvom Slokve in strokovno delavko Zavoda. Udeleženec si je ob podpori internega in zunanjega mentorja (strokovnjakinje s področja psihologije) med praktičnim usposabljanjem v Učni delavnici pridobil veščine, znanja in spretnosti, pomembne za njegov vstop v delovno okolje. Po zaključenem usposabljanju se je namreč tudi zaposlil, saj je socialno podjetje uspešno kandidiralo na javno povabilo za pridobitev subvencije.

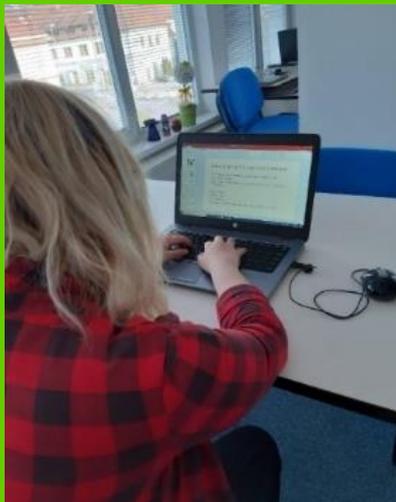
Izhodi v zaposlitev

7 udeležencev se je po končanem usposabljanju zaposlilo s subvencijo v Slokvi. Od tega sta dve udeleženki postali tudi mentorici in uspešno prenašali znanje na nove udeležence.

Dva udeleženca sta se s pomočjo subvencije zaposlila pri drugem delodajalcu.

Nekaj udeležencev je usposabljanje predčasno prekinilo zaradi zaposlitve pri drugem delodajalcu brez subvencije, pri čemer je po večini šlo za osebe iz ciljne skupine iskalci prve zaposlitve.

Izjave dveh udeležencev

Izjava udeleženca Toma

Z Učnimi delavnicami sem se prvič srečal aprila 2018, ko so mi vključitev v program omogočili v zavodu Slokva so. p. Program so mi predstavili tako predstavniki Zavoda za zaposlovanje kot predstavniki socialnega podjetja. Po predstavitvi se mi je zdel koncept zanimiv, zato sem se v usposabljanje tudi vključil. Na začetku je usposabljanje potekalo ob tesni pomoči in prisotnosti mentorja (delavca z izkušnjami), kasneje pa tudi že delno samostojno. Všeč mi je bilo, da so bila opravila zunaj, vsak dan različna (od raznih del pri urejanju okolja, do vrtnarjenja in kmetovanja) in da **nisem bil pod nobenim pritiskom ali stresom, kar je v današnjem času že redkost**. Na koncu sem prek Učnih delavnic dobil tudi službo, s katero sem zadovoljen. Socialno podjetništvo ima za brezposelne ali težko zaposljive dodano vrednost, saj jih s svojim pristopom motivira in tudi delo prikaže v lepši luči. Moja splošna ocena programa je visoka in zelo pozitivna.

Izjava udeleženke Monike

Zelo rada svojo izkušnjo delim z drugimi. Svojo pot na Slokvi sem pričela z vključitvijo v program Učne delavnice. V zavodu so me toplo sprejeli, njihov program Učnih delavnic mi je bil takoj zelo všeč. Zelo se prilagajajo posamezniku, ideje posameznika pa zelo spoštujejo in jih realizirajo. Zavod Slokva je prijazen ljudem, okolju ter se zanima za zdrav življenjski slog. Usposobila sem se za administrativna dela. V tej delavnici sem našla še več stvari, ki me veselijo. Na primer uvajala in spoznavala sem se z organizacijo in animacijo rojstnih dni. Ker me delo z otroki veseli, sem se zelo hitro našla v tem. Dobila sem tudi možnost sodelovanja pri vodenju vadbe za starejše, ki je trajala celo poletje, saj se v prostem času tudi sama rada gibam. Naučila sem se izdelovati izdelke iz različnih materialov, kot so: venčki, novoletni okraski, voščilnice ter izvirne izdelke za otroke. Svoja znanja, ki sem jih dodatno pridobila z veseljem prinašam na naše udeležence, ki se vključujejo v naše programe, ki jih ponujamo. Seznanila sem se tudi s prodajo, saj smo naše izdelke ponujali tudi na tržnici. Tako sem pridobila večšine in spretnosti, ki jih prodajalec na tržnici mora imeti. Spoznala sem pravila prodaje in tržnični red. Kot sem že omenila, mi je pri delu, ki ga zavod izvaja **zelo všeč raznolikost in razgibanost**. 6 mesecev pa hitro mine in tudi učne delavnice so se zaključile. Ker pa se je pojavila potreba za vodenje animacij rojstnih dni še naprej, se je direktorica Alenka odločila, da me zaposli kot vodjo rojstnodnevnih zabav in ostalih dogodkov oz. delavnic, ki jih izvajamo.

Izjava izvajalca:

Alenka Berložnik, dipl. org. mang., ustanoviteljica in direktorica zavoda

Socialna podjetja spreminjamo življenja ljudi in prinašamo pozitivne spremembe po vsem svetu. Rešujemo družbene in okoljske težave, ki jih je mogoče razširiti in uporabiti v različnih okoljih, omogočajo pa bolj odprto, trajnostno naravnano in uspešno prihodnost za vse. Poslanstvo Zavoda SLOKVA, so. p. je »Živeti kakovostno in zdravo življenje«. S tem namenom se lotevamo izzivov in izvajamo programe, katerih vsebine bodo omogočale bogatejšo, bolj kakovostno in lepše življenje ljudi v okolju.

Eden izmed programov/projektov so Učne delavnice. Ker je Zavod SLOKVA socialno podjetje, smo imeli možnost usposabljanja ciljne skupine v konkretnem delovnem okolju socialnega podjetja. Od leta 2018, ko smo pričeli izvajati Učne delavnice, smo uspešno usposobili 44 udeležencev po programu na različnih delovnih mestih. Na podlagi opažanj štiriletnega izvajanja programa in na osnovi interne analize uspešnosti programa **lahko trdim, da je program zelo učinkovit**. Vključitev brezposelnih oseb iz ciljne skupine v praktično usposabljanje v okviru Učnih delavnic je pripomoglo k njihovi delovni in socialni integraciji ter jim povečalo splošne in delovno specifične kompetence, s tem pa tudi zaposlitvene možnosti za opravljanje del, za katera so se usposabljali ali podobnih del.

Kakšni so zaključki, izkušnje in dejavniki uspeha?

V Slokvi velja načelo, da vsi sodelujejo pri vseh projektih vsaj z opazovanjem, kar je udeležencem omogočilo, da so se seznanili z različnimi področji dela in spoznali različna opravila. Tako so lahko lažje načrtali svojo nadaljnjo karierno pot ali pa si oblikovali želje za prihodnost.

Vsi udeleženci so imeli tudi zelo dobro podporo pri iskanju možnosti za zaposlitev iz strani direktorice. V času omejitvenih ukrepov zaradi koronavirusa, je na primer udeleženki bilo omogočeno, da se je preko ZOOM-a na Slokvinem računalniku udeležila zaposlitvenega razgovora.

Kontaktne podatke za več informacij

Alenka Berložnik
e-naslov: alenka.berloznik@slokva.si

Učne delavnice so bile program za brezposelne osebe, ki potrebujejo poglobljeno obravnavo. Kot psihologinja menim, da ima dolgotrajna brezposelnost pomemben vpliv na mentalno zdravje, kar se je potrdilo tudi v študiji Karsten-a in Klaus-a (2009). V longitudinalni študiji so ugotovili, da ima brezposelna populacija veliko pogostejše probleme na naslednjih področjih: anksioznost, psihosomatski simptomi, psihično blagostanje in samozavest.

Izkušnje, ki sem jih pridobila na projektu kažejo, da izguba službe ne pomeni zgolj izgube finančnih dohodkov, ampak tudi izgubo sekundarnih ugodnosti, ki so povezane z delom, predvsem s socialnega in psihološkega vidika. Pri vključenih osebah se je pogosto izkazalo, da potrebujejo pomoč pri vzpostavljanju strukturiranosti dneva, fleksibilnosti in usmerjenosti v sedanost. Kar potrjujejo tudi rezultati raziskav, in sicer, da so brezposelne osebe z nizko usmerjenostjo v sedanost in naučeno nemočjo pogosto anksiozne glede prihodnosti, razmišljajo o izgubljenih priložnostih v preteklosti ali sanjarijo (McKee-Ryan, Song, Wanberg, & Kinicki, 2005).

Sama sem se pri delu z osebami vključenimi v program bolj osredotočala na njihove močne plati, prednosti, potrebe in njihovo prihodnost; torej ne toliko na ovire, probleme in pretekle izkušnje. Dodano vrednost programa sem videla predvsem v osebnem stiku in terenskem delu, saj sem z udeleženci lahko vzpostavila delovni odnos, ki je temeljil na zaupanju. To mi je omogočilo, da sem v

primerih, ko so se na delovnem mestu pojavili izzivi, intervenirala sprotno in v sodelovanju tako z udeleženci kot z izvajalci programa, kar je bilo velikokrat ključnega pomena za uspešno zaključen proces usposabljanja.

V okviru programa Učne delavnice me je najbolj zanimalo, ali s finančnimi spodbudami delodajalcem in večsmerno podporo (svetovalcev Zavoda, mentorjev v podjetjih ter zunanjih strokovnjakov za psihosocialno pomoč) lahko doprinesemo k ponovni aktivaciji udeležencev na trgu dela.

Rezultati večletnega izvajanja programa dokazujejo, da so tovrstni programi smiselni in nujni, saj se je izkazalo, da dolgotrajno brezposelne osebe osvojijo delovne naloge in se uspešno soočajo z zahtevami na delovnih mestih. To so prepoznali tudi delodajalci, saj se je po zaključenem usposabljanju v povprečju na leto zaposlilo kar 61 % udeležencev. Kot strokovna delavka na programu, največji uspeh vidim prav v dvigu delovno specifičnih kompetenc, saj je kljub temu, da se je njihovo subvencionirano delovno razmerje izteklo, en mesec po tem še vedno zaposlenih 66,4 %, po enem letu od zaključene subvencionirane zaposlitve pa še vedno visokih 56,3 % (pri čemer podatki še niso dokončni, saj vseh 303 zaposlenih udeležencev še ni doseglo točko merjenja).

Nika Mori, Samostojna svetovalka, na projektu zaposlena celotno obdobje od 2018 do 2023

Na Zavodu za zaposlovanje sem bila 7 let. Po moji bolezni sem postala invalid III. kategorije, za delo zmožna štiri ure. Iskala sem zaposlitev, pa ni bilo možnosti. Pojavila se je potreba po šivanju zaščitnih mask iz blaga in so me zaposlili v Zavodu VITICA.

Alojzija, udeleženka

Območna služba ZRSZ	Murska Sobota
Izvajalec Učnih delavnic	Zavod za pomoč družini na domu VITICA, Gornja Radgona, so.p. Partizanska Cesta 15, 9250 Gornja Radgona
O izvajalcu	Zavod Vitica je mlada nevladna in neprofitna organizacija na področju socialnega varstva, ki deluje v javnem interesu. Izvajajo storitve in programe za podporo starejšim in drugim ranljivim skupinam prebivalstva v njihovem življenjskem okolju. Izvajajo storitve, kot so pomoč na domu, socialni servis, osebna asistenca, program večgeneracijskega centra, program ozaveščanja in preprečevanja nasilja nad starejšimi, dnevni center IZZA in nastanitveno stanovanjsko podporo za osebe s težavami v duševnem zdravju. Zaradi potreb po večji aktivaciji oseb iz ranljivih ciljnih skupin so vzpostavili šivalnico, ki vključuje izdelovanje patchwoek izdelkov, šivalnico popravilnico in šivanje po meri. Ves čas skrbijo za razvoj prostovoljstva in tesno sodelujejo z drugimi izvajalci na področju zdravstva in socialnega varstva. Skrbijo tudi za razdeljevanje viškov hrane ter sodelujejo v drugih projektih in programih, kot so: socialna aktivacija, Vital\$Star, BODI SOC itd. S kvalitetno izvedenimi storitvami in programi želijo uporabnikom izboljšati njihovo socialno vključenost in kvaliteto življenja. Poslanstvo Zavoda Vitica je razvijanje podpornega okolja s storitvami in programi za starejše ljudi in tudi druge ranljive skupine prebivalstva, s katerimi jim želijo pomagati, da bodo lahko čim dlje in čim bolj kakovostno živeli na svojem domu in tako lažje uresničevali svojo vizijo bivanja v skupnosti.
Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice	Šivilja/Šiviljec (8 udeležencev) Administrator (5 udeležencev) Socialni oskrbovalec na domu (7 udeležencev) Strokovni sodelavec za koordinacijo projektov (1 udeleženec) Grafični oblikovalec (2 udeleženca)
Kratek stavek, ki povzema izvedbo	Na Zavodu Vitica so se izvedbe praktičnih usposabljanj lotili z vso odgovornostjo in predanostjo. Udeležencem so, poleg strokovnosti, nudili varno okolje, razumevajoč tim in jim dajali občutek pomembnosti in lastne vrednosti.
Obdobje izvedbe Učne delavnice	april 2018 do januar 2023
Število udeležencev	23
Ciljna skupina udeležencev	Sedem oseb je imelo status invalida, šest oseb je bilo dolgotrajno brezposelnih. Štiri osebe so imele končano največ osnovnošolsko izobrazbo, štiri osebe so bile v predhodnem programu socialne aktivacije, dve osebi pa sta bili starejši od 55 let.
Kratek povzetek ključnih izzivov, ki jih je Učna delavnica naslavljala	Mobilna strokovna sodelavka Zavoda, ki je delodajalca spremljala ves čas izvajanja programa je opazila velik napredek pri prizadevanju za dobre odnose, prijetno delovno klimo in sprotno iskanje rešitev za vključene osebe, zato je z veseljem sodelovala z njim.

	<p>Z delodajalko sta bili konstantno v stiku ter sta sproti iskali rešitve in priložnosti za udeležence. Pri tem so se soočali tudi z večjimi izzivi, kot je bila prostorska stiska in epidemija Covid-19. Na trenutke niso vedeli, ali jim bo uspelo ohraniti svojo dejavnost. Ker se niso predali in ker so nenehno iskali nove priložnosti, jim je spelo.</p>
Interni mentorji	<p>Zaradi različnih delovnih mest so bili tudi interni mentorji iz različnih področij, ki so strokovnjaki na svojem področju in predani udeležencem praktičnega usposabljanja.</p>
Zunanji mentorji	<p>Vsi zunanji mentorji: Tina Vukan, univ. dipl. socialna delavka, Andrej Omulec mag. družinskih in zakonskih študij ter mag. Carmen Šeruga, univ. dipl. socialna delavka, supervizorka, so s svojimi izkušnjami dela z ranljivo populacijo krepili splošne kompetence udeležencev in jim pomagali pri reševanju specifičnih težav, s katerimi so se soočali.</p>
Cilj in namen usposabljanja	<p>Namen usposabljanja je bil pridobiti občutek pripadnosti, prejetja podpore in dvig motivacije za aktivno soustvarjanje, občutek lastne vrednosti, socialne vklučenosti in osebnostne rasti in ponovno uspešno aktiviranje na trgu dela. Udeleženci so pridobili spretnosti in veščine ter znanja na področju dela z ljudmi, predvsem s starostniki, kronično bolnimi osebami in invalidi ter teoretična znanja o spremembah v starosti in o potrebah starejših, pa tudi znanja in veščine vezane na oskrbo starejših in drugih oseb ter vzpostavljanje socialne mreže z okoljem. Prav tako so pridobili vse kompetence in veščine za samostojno popravilo oblačil, šivanje gospodinjskega tekstila ter osnov šivanja patchwork izdelkov. Osvojili so tudi pomen ponovne uporabe.</p>
Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki so jih udeleženci osvajali	<p>Izpostavljamo dva programa usposabljanja na delovnem mestu: socialni oskrbovanec na domu in šivilja. Udeleženci programa socialni oskrbovanec na domu so spoznali storitev pomoči na domu in socialni servis, ki obsega gospodinjsko pomoč pri temeljnih dnevni opravilih in pomoč pri ohranjanju socialnih stikov. Opravljali so gospodinjsko pomoč, prinašali pripravljene obroke hrane, nabavljali živila, pomivali uporabljeno posodo, osnovno čistili bivalni prostor z odnašanjem smeti, postiljali in osnovno vzdrževali spalni prostor. Pomagali so pri temeljnih dnevni opravilih, kot so pomoč pri oblačenju, umivanju, hranjenju, opravljanju osnovnih življenjskih potreb. Vzdrževali in negovali so osebne ortopedske pripomočke. Prav tako pa so nudili pomoč pri ohranjanju socialnih stikov in pomagali pri vzpostavljanju socialne mreže z okoljem ter sorodstvom.</p> <p>Udeleženke programa šivilja so spoznale osnove ročnega šivanja (krpanje lukenj, šivanje gumbov, napeljevanje elastike, ročno robljenje), šivanje na osnovnem, industrijskem in overlock šivalnem stroju (zaščitne maske in patchwork izdelki), osnovna ročna in strojna popravila oblačil (robljenje hlač, šivanje gumbnic, menjava zadrg in druga popravila), sodelovanje v vseh fazah izdelovanja patchwork izdelkov (zbiranje recikliranega blaga, ločevanje, sortiranje blaga po materialih, rezanje z različnimi tehničnimi pripomočki, učenje šiviljske tehnike patchwork in vezenje na specializiranem stroju, osnove oblikovanja – barvne in druge kompozicije, sprejemanje naročil), samostojna izdelava izdelkov v patchwork tehniki, pomen ponovne uporabe oziroma reciklaže oblačil in delo v projektnem timu. Usposobile so se tudi za komunikacijo in delo s strankami in v timu.</p>
Izhodi v zaposlitev	<p>8 udeleženk se je zaposlilo pri istem delodajalcu in na delovnem mestu na katerem so se usposabljevale, 6 jih je bilo zaposlenih za 12 mesecev. Ena udeleženka se je zaposlila pri drugem delodajalcu in pozneje celo odprla svoje podjetje.</p>
Rezultati	<p>Tri udeleženke so po poteku enoletne subvencionirane zaposlitve ohranile zaposlitev, vse so invalidke, dve sta delazmožni krajšani delovni čas, 20 ur tedensko.</p>
Kakšni so zaključki, izkušnje in dejavniki uspeha?	<p>Zaposlene udeleženke so bile odlične mentorice vsem, ki so se pozneje vključili v programe usposabljanja.</p>

Izjava izvajalca:
direktorica Zore Borko,
univ. dipl. soc. delavka

V Zavodu Vitica, Gornja Radgona, so. p. imamo zelo pozitivne izkušnje z izvajanjem programa Učne delavnice. Od prve vključitve aprila 2018 do danes smo v usposabljanje na različnih področjih vključili skupno veliko udeležencev, od tega smo šest oseb po končanem programu praktičnega usposabljanja s pomočjo subvencije ZRSZ tudi redno zaposlili. Z vsemi udeleženci smo vzpostavili dobro in korektno sodelovanje, tako pri pridobivanju veščin, znanj in spretnosti na določenem področju usposabljanja kot tudi po končanem usposabljanju v času morebitne vključitve v zaposlitev. Vse vključene osebe so **ves čas procesa usposabljanja povezane s svojim mentorjem** in nadomestnim mentorjem znotraj naše organizacije kot tudi z zunanjim mentorjem, preko katerega jim je nudena dodatna strokovno podpora.

Naš celotni kolektiv stremi k enakopravni vključenosti udeležencev Učnih delavnic, zato so deležni enake obravnave kot zaposleni delavci. Vključenim posameznikom je nudena potrebna podpora in razumevanje s strani vseh zaposlenih, saj si želimo, da udeleženci doživijo občutek pripadnosti in lastne vrednosti.

V času usposabljanja udeležence spoznavamo, odkrivamo njihove potenciale na določenem delovnem področju ter njihove želje in interese. Naš cilj je, da osebe osvojijo čim več znanj, veščin in spretnosti skladno z zastavljenim programom, da čim bolj spoznajo dejavnost Zavoda Vitica in se tako v največji možni meri usposobijo za delo z namenom nadaljevanja sodelovanja v okviru subvencionirane zaposlitve.

Program Učne delavnice nam tako omogoča spoznavanje brezposelnih oseb iz ranljivih ciljnih skupin in ustvarjanje pogojev za njihovo vrnitev na trg dela v okviru subvencionirane zaposlitve in če je le možno, tudi na daljši rok. V kolikor je ta interes obojestranski, raziščemo vse možnosti, da to realiziramo. Tudi če nam zaposlitve, kljub želji vključene osebe, ne uspe realizirati, iskreno ubesedimo razloge na naši strani in ostajamo z udeleženci v trajnem dobrem odnosu. Vsi sodelujoči v okviru projekta (mentorji in ostali zaposleni v Zavodu Vitica, udeleženci, zunanja mentorica) smo izjemno zadovoljni s sodelovanjem zaposlenih na Zavodu RS za zaposlovanje, predvsem z Območno službo Murska Sobota in Uradom za delo v Gornji Radgoni, saj z njihove strani ažurno prejemamo potrebne informacije, deležni smo prijaznega sodelovanja in potrebne strokovne podpore in pomoči.

Celostno gledano ocenjujemo program Učnih delavnic kot vzajemno partnerstvo med zaposlenimi na ZRSZ, Zavodom Vitica z mentorji, udeleženci in zunanjimi mentorji. Naš skupen cilj je, da brezposelnim osebam iz ranljivih ciljnih skupin pomagamo pri njihovem socialnem vključevanju, osebni opolnomočenju in vrnitvi na trg dela. Program nam omogoča na najboljši možen način zasledovati enega od pomembnih ciljev socialnega podjetništva, to je zaposlovanje oseb iz ranljivih ciljnih skupin, prav tako pomembno prispeva k strokovni in osebni rasti vseh zaposlenih, ki sodelujemo z vključenimi osebami, kot tudi razvoju in rasti naše organizacije kot celote.

Izjava udeleženke Nataše

Pri socialnem podjetju Zavod Vitica sem se aprila 2021 vključila v projekt Učne delavnice, v program socialna oskrbovalka. V šestih mesecih delavnic sem se ogromno naučila od zaposlenih, še posebej od mojih dveh mentoric Dunje Ficko in Martine Lah. Delo v prostorih podjetja in na terenu mi je bilo v veliko veselje, saj zelo rada delam z ljudmi. Še posebej s starejšimi, ki jim naša pomoč ogromno pomeni. Zelo sem vesela, da sem se lahko sedaj v podjetju tudi zaposlila za 6 mesecev. To pomeni, da bom še naprej pomagala ljudem, potrebnim pomoči, ki so za to tudi iskreno hvaležni.

Izjava udeleženke Sabine

Decembra 2020 sem se kot prostovoljka pridružila Zavodu Vitica in pomagala pri šivanju zaščitnih mask iz blaga. Istočasno sem se seznanila s programom Učne delavnice, v katerega sem se aprila 2021 vključila tudi sama s ciljem: spoznati delovanje socialnega podjetja v praksi in s pomočjo na novo pridobljenih veščin **povečati svoje zaposlitvene možnosti**. V času usposabljanja kot koordinatorka projektov sem, po vnaprej pripravljenem načrtu, pridobila nova znanja in nadgradila obstoječa. Med drugim sem izpopolnila svoje komunikacijske veščine, promovirala in predstavljala podjetje na različnih dogodkih in sejnih doma in v tujini, raziskovala tržišče in se povezovala z različnimi podjetji z namenom iskanja novih možnosti za medsebojno sodelovanje, sodelovala s ponudniki pri izbiri in naročanju različnih materialov ipd. S ponujeno subvencionirano zaposlitvijo sem izpolnila svoj osebni cilj, zastavljen na začetku vključitve v Učne delavnice. Začete aktivnosti za pridobivanje novih poslovnih partnerjev, z namenom ohranitve delovnih mest v šivalnici, se nadaljujejo. Želeli bi ustanoviti tudi zaposlitveni center, ki ga v naši občini še ni. Predvsem pa pridobiti še večjo naklonjenost lokalnega okolja, s čimer bi še naprej omogočali rast in razvoj našega socialnega podjetja. **Lepo je biti del socialnega podjetja, ki zna prisluhniti težavam posameznika in družbe.**

Izjava udeleženke Nine

V program Učne delavnice sem se vključila novembra 2020 kot administratorica. V sklopu usposabljanja sem se **ogromno naučila** (vođenje različnih evidenc, izpolnjevanje raznih obrazcev ..), pa tudi nadgradila svoje obstoječe znanje. Za vsa vprašanja, ki sem jih imela, sem se lahko obrnila na mentorico, ki mi je vedno priskočila na pomoč. Po preteku polletnega usposabljanja mi je bila ponujena zaposlitev, kar sem z veseljem sprejela. **Na tem delovnem mestu sem se res našla, saj mi je delo administratorja tako rekoč pisano na kožo.** Hvaležna sem za priložnost, ki mi je bila dana (pred tem sem bila na ZRSZ-ju kar nekaj let), saj mi je kot invalidu III. kategorije bilo zelo težko najti zaposlitev. Zato se še enkrat zahvaljujem Zavodu Vitica in direktorici Zori Borko, da ima posluš za ranljive skupine, ki smo drugače za marsikaj prikrajšane.

Izjava udeleženke Alojzije

Sem Slavica K. oziroma uradno Alojzija. Na Zavodu za zaposlovanje sem bila 7 let. Po moji bolezni sem postala invalid III. kategorije, za delo zmožna 4 ure. Iskala sem zaposlitev, pa ni bilo možnosti. Pojavila se je potreba po šivanju zaščitnih mask iz blaga in so me zaposlili v Zavodu VITICA. Sešili smo jih zelo veliko. Usposabljanje sem si predstavljala točno tako kot je potekalo. Vsi sodelavci so mi bili v veliko pomoč. Usposabljanje je potekalo v redu. Imela sem super mentorja, naučila sem se zelo veliko. **Dosegla sem svoja pričakovanja - že to, da sem se nekam vključila po tako dolgem času.** Prišla sem med zelo dobre ljudi, ki so me zelo dobro sprejeli. Med drugim me je zanimalo šivanje izdelkov »patchwork«. Že od nekdaj mi je bilo zelo všeč, če sem prišla v stik s temi stvarmi. Imela sem veliko znanja že od prej, ampak to ni pomembno, saj se celo življenje učimo.

Kontaktne podatke za več informacij

Zora Borko
e-naslov: zora.borko@vitica.si

Osebno sem poznala udeleženko, katere življenjska pot ni bila ravno posuta z rožicami, kot rečemo pogovorno. Bila je vključena v praktično usposabljanje pri enem izvajalcu, nato pa tudi v subvencionirano zaposlitev pri drugem delodajalcu. Po dolgem času se srečava na ulici in jo povprašam kako je in če morda kje dela. Z velikim žarom v očeh mi pove, da je »vzeta za stalno« prav pri delodajalcu h kateremu je prišla s pomočjo

subvencije za zaposlitev oseb iz programa Učne delavnice. Vesela sem bila zanjo. Verjamem, da je takšnih iskric v očeh po Sloveniji še več, zato projekt ocenjujem kot odličen.

Ana Flegar Prša, samostojna svetovalka, na projektu Učne delavnice zaposlena od pomladi 2018 do 2023

Zadovoljna sem tudi z delom Zavoda za zaposlovanje, saj sem vedno dobila vse informacije, ki sem jih potrebovala.
Anica, udeleženka programa

Območna služba ZRSZ	Sevnica
Izvajalec Učnih delavnic	Zaposlitveni center Papilot, Zavod za usposabljanje in zaposlovanje invalidov, Posavje Cesta Krških Žrtev 131 B, 8270 Krško
O izvajalcu	Poslovni sistem Papilot s sedežem v Ljubljani, vključuje tri enote, dva povezana zavoda in tri zaposlitvene centre. V domačem in mednarodnem prostoru deluje od leta 1995 z dejavnostjo izobraževanja, svetovanja in preventive ter snovanja in izvajanja programov na področju razvoja človeških virov. V svojih pristopih namenjajo posebno skrb spodbujanju aktivnega vključevanja državljanov v delovno in socialno okolje ter dvigu njihove splošne ravni zadovoljstva in kakovosti življenja. Izvajanje programov temelji na celostnem pristopu k posamezniku, na strokovni individualni obravnavi ter izkustveno doživljajskem delu v majhnih skupinah, v katerih skušajo s pomočjo igre vlog, simulacije, psiho drame in interakcijskih tehnik spodbuditi kvalitetnejšo komunikacijo, vplivati na povečanje samozavesti in pozitivne samopodobe, graditi na vpogledu v lastno funkcioniranje ter prispevati k večji sociabilnosti, osebnostni rasti in zorenju.
Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice	Delavec za druga preprosta dela
Kratek stavek, ki povzema izvedbo	Soustvarjanje ustreznega delovnega okolja, v katerem se udeleženci počutijo varne in sprejete v kolektiv ter imajo priložnost osebnega napredka, kreativnosti, timskega dela in dviga samozavesti.
Obdobje izvedbe Učne delavnice	oktober 2018 do november 2021
Število udeležencev	8
Ciljna skupina udeležencev	Vseh osem udeležencev je imelo status invalida, za katere je Zavod presodil, da potrebujejo poglobljeno obravnavo. Štirje udeleženci so izpolnjevali tudi pogoj dolgotrajne brezposelnosti, od tega je bil en udeleženec na Zavodu tik pred vključitvijo v program brezposeln kar 12 let.
Zunanja mentorica	Andreja Kladnik ima večletne izkušnje z delom z ranljivimi skupinami, osebami s posebnimi potrebami, uporabniki zaposlitvene rehabilitacije ter izkušnje z nudenjem podpore in ohranjanjem individualnih delovnih sposobnosti uporabnikov v programu socialne vključenosti. Delovne izkušnje je pridobila kot izvajalka programov v Zavodu Ruj in Papilot. V sklopu zunanjega mentorstva je posameznikom individualno pomagala pri sprejemanju težav, ki jih ovirajo pri zaposlovanju, ter pri postavljanju ustreznih zaposlitvenih ciljev. Med usposabljanjem je sodelovala z internimi mentorji in delodajalci z namenom preseganja specifičnih težav udeležencev. Nudila je podporo pri učenju na delovnem mestu, predlagala prilagoditve delovnega mesta ali delovnega procesa . Z uporabniki je delala na opolnomočenju ter krepitvi pozitivnega pristopa ob vključevanju v delovno okolje. Doprinesla je nov vpogled na stiske in težave udeležencev, s katerimi se soočajo ob vključevanju v delovno sredino po večletni odsotnosti s trga dela.
Cilj in namen usposabljanja	Namen usposabljanja je bil pridobivanje delovne motivacije in delovnih navad, razviti pozitiven odnos do sprememb ter izboljšati fino in grobo motoriko.

Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki sta jih osvajali dve udeleženki

Dve udeleženki, ki sta nam prijazno podali tudi povratno informacijo na izveden program, sta v obdobju praktičnega usposabljanja opravljali razna dela, kot so pakiranje, štetje, pregled kakovosti izdelkov, zlaganje pregledanih izdelkov na palete, tehtanje izdelkov. Usposabljali sta se in naredili izpit iz varstva in zdravja pri delu ter varstva pred požarom. **Spoznavali sta se z delovnim okoljem, sodelavci in mentorji, spoznali pripomočke/stroje in delovne naloge.** Osvajali sta pravila delovnega procesa in izpolnjevali potrebne obrazce. Po četrtem mesecu usposabljanja sta pričeli z opravljanjem nekoliko zahtevnejših delovnih nalog, in sicer pakiranje in zlaganje zapakiranih izdelkov na palete, povijanje palet, tehtanje, štetje, pomoč pri transportu, spremljanje poteka dela. Ves čas praktičnega usposabljanja sta bili vpeti v delovno sredino.

Udeleženka Anica

Praktično usposabljanje je potekalo od maja 2021 do novembra 2021. Pri 54 letih in 35-ih let delovne dobe, je udeleženka Anica, kot izobrazena kuharica, večino delovnih let preživela v kuhinji, kar je pripeljalo do več zdravstvenih težav. Pretežno stoječe delo je povzročilo težave z gležnjem in stopalom. Po obravnavi na invalidski komisiji ji je Zavod za invalidsko in pokojninsko zavarovanje leta 2018 priznal status delovnega invalida III. kategorije, z opravljanjem dela s krajšim delovnim časom, in sicer 30 ur na teden. S pridobljenim statusom invalida, zaposlitve kot kuharica ni več iskala, zato je bila vesela nove priložnosti oziroma pretežno sedečega dela v Zaposlitvenem centru Papilot. Isti izvajalec jo je po praktičnem usposabljanju za eno leto tudi zaposlil, in sicer na delovnem mestu **delavec za druga preprosta dela.**

»Izredno sem bila zadovoljna z zunanjo mentorico ga. Andrejo Kladnik, saj je strokovna delavka z veliko znanja«, je povedala udeleženka Anica. »Prav tako sem bila zadovoljna z interno mentorico kot tudi direktorico podjetja. V delo in kolektiv sem se dobro vključila. Delo, ki sem ga opravljala tekom praktičnega usposabljanja v Učnih delavnicah me veseli. Zadovoljna sem tudi z delom Zavoda RS za zaposlovanje, saj sem vedno dobila vse informacije, ki sem jih potrebovala.«

Izjava udeleženke Jolande

Praktično usposabljanje je potekalo od maja 2021 do novembra 2021. Udeleženka Jolanda je po izobrazbi pomožna šivilja. Skoraj 30 let delovne dobe na področju šiviljstva je pridobila v bivši Jutranjka Sevnica. Kasneje je delo opravljala tudi kot čistilka. Jolanda ima, pri 59-ih letih, skupaj 38 let delovne dobe. Pred leti so se ji začele pojavljati **zdravstvene težave, zato je bila dlje časa neaktivna pri iskanju zaposlitve.** Zavod za invalidsko in pokojninsko zavarovanje ji je priznal status delovnega invalida III. kategorije. Tako kot Anico, so tudi udeleženko Jolando v Papilotu zaposlili, in sicer takoj po praktičnem usposabljanju za eno leto na delovnem mestu Delavec za druga preprosta dela.

»Z zunanjo mentorico ga. Andrejo Kladnik sem imela dobro in sproščeno vzdušje ter počutje. Pogovarjali sva se o zaposlitvenih načrtih, reševala sem psihološke teste, **delali sva na tehniki obvladovanja stresa** ter na sprejemanju in odpuščanju v raznih situacijah. Z interno mentorico v zaposlitvenem centru sem bila zadovoljna, saj mi je delovne naloge jasno obrazložila. V delovni proces oziroma v delovno okolje sem se dobro vključila. **Spoznala sem nove in prijazne sodelavce.** Velika zahvala gre tudi direktorici ga. Alenki Savnik, ki je svoje znanje potrpežljivo prenašala na svoje zaposlene,« je izjavila udeleženka Jolanda.

Izhodi v zaposlitev

Po končanem praktičnem usposabljanju so z uveljavljanjem subvencije za eno leto zaposlili 5 oseb, od tega je ena oseba v Zaposlitvenem centru Papilot še vedno v delovnem razmerju. Dve osebi sta praktično usposabljanje predčasno zaključili, ena iz zdravstvenih razlogov, druga iz razlogov povezanih z javnim prevozom. Slednja se je nato s pomočjo subvencije zaposlila v drugem podjetju.

Rezultati

Ena oseba je praktično usposabljanje predčasno zaključila, saj ji je dolgotrajnejši javni prevoz na usposabljanje povzročal prevelik stres in s tem poslabšanje zdravstvenega stanja. S pomočjo strokovne delavke Zavoda je našla zaposlitev preko subvencije v drugem podjetju v neposredni bližini doma.

Kakšni so zaključki, izkušnje in dejavniki uspeha?

Osebe, ki so bile vključene v praktično usposabljanje, so imela status invalida. Soočale so se bodisi z daljšo delovno neaktivnostjo ali z različnimi zdravstvenimi težavami. Individualno delo z zunanjo mentorico, ki jim je nudila oporo pri premagovanju različnih specifičnih težav, je doprineslo k lažjemu in brezskrbnemu vključevanju v delovno okolje.

Kontaktne podatke za več informacij

Alenka Savnik
e-naslov: zcpovsavlje@papilot.si

Ko razmišljam nazaj, sem naprej zelo vesela, da sem se takrat pred petimi leti odločila in se podala na novo karierno pot. V vseh teh letih sem se naučila ogromno novega in spoznala veliko novih obrazov. Delo na projektu mi nadvse ustreza, tudi če se soočam s situacijami, ki mi predstavljajo strokovne izzive. Nenehno vidim priložnosti, da lahko sebe še izboljšam. Všeč mi je, da sama pokrivam izvedbo na celotni OS Murska Sobota in imam vse potrebne informacije iz, meni domačega, lokalnega okolja. Čeravno sem bila sprva negotova, mi je ustrezalo da sem področje zaposlovanja zamenjala z delom na področju aktivne politike zaposlovanja (APZ). Sodelavke iz projekta so mi bile vedno pripravljene pomagati in verjamem, da je bila pomoč obojestranska. Delo v majhnem timu je zagotovo prednost. Pohvalila bi tudi vodjo projekta, saj nas je veliko spraševala in poslušala ter si vedno prizadevala za ugodno rešitev neke situacije. Menim, da smo na OS

Murska Sobota dosegli dobre projektne rezultate tudi zato, ker sem tesno, z roko v roki, sodelovala s svetovalkami zaposlitve, vodji uradov za delo ter pisarnami za delodajalce. Včasih, moram priznati, pa so kolegice podale tudi negativne povratne informacije, češ, da program ne more biti tako dober, saj naj bi omogočal izkoriščanje »brezplačne delovne sile« in kaj vse morajo udeleženci delati pri izvajalcih, kot da bi bili njihovi redno zaposleni, ne pa ranljivi, ki potrebujejo postopno in strpno prilagajanje pri vključevanju na trg dela. Sodelavke iz projekta so mi takrat zelo stale ob strani, saj smo si izmenjale izkušnje in poudarjale pozitivne plati, ki jih program prinaša udeležencem.

Jožica Puconja, samostojna svetovalka, na projektu zaposlena celotno obdobje od 2018 do 2023

Ohranitve zaposlitev po zaključku celotnega programa

Obdobje vrednotenja 2018 - 2021	Število vključitev	Dosegli točko merjenja	Število in delež zaposlenih na 30. dan		Dosegli točko merjenja	Število in delež zaposlenih na 365. dan	
Spodbude za zaposlovanje oseb iz programa Učne delavnice	237	235	156	66,4 %	167	94	56,3 %

Naši prostori so bili s pomočjo udeleženke Učnih delavnic čisti in urejeni.

Darka Matko,
odgovorna oseba izvajalca

Območna služba ZRSZ

Ljubljana

Izvajalec Učnih delavnic

Zavod za razvoj turizma Kočevski rog, socialno podjetje

Koprivnik 5, 1330 Kočevje

O izvajalcu

Zavod za razvoj turizma Kočevski rog opravlja dejavnosti na področju dediščinskega turizma, in sicer nudenje turističnih produktov, storitev in posredovanje turističnih informacij na področju Kočevskega roga, ter predstavitev etnološke zbirke Kočevjarji in Dediščina Kočevjarjev, nekoč in danes. V letu 2020 so turistično ponudbo koristili predvsem slovenski gostje (pohodniki, kolesarji, individualni obiskovalci), ki so unovčili turistične bone. Čudovito kočevarsko vas Koprivnik, v osrčju Kočevskega roga, domačijo in GOSTel radi obišejo tudi tuji obiskovalci, ki si želijo mirnega oddiha v neokrnjeni naravi.

Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice

Čistilec prostorov

Kratek stavek, ki povzema izvedbo

Za brezskrbno dopustovanje v neokrnjeni naravi, daleč stran od civilizacije, je bila ključnega pomena skrb za čiste in urejene notranje ter zunanje prostore z okolico.

Obdobje izvedbe Učne delavnice

maj 2020 do avgust 2022

Število udeležencev

2

Ciljna skupina udeležencev

Usposabljali so dve osebi, saj je bila ena oseba vključena dvakrat. Slednja je izpolnjevala pogoj starosti 55+ in osnovnošolske izobrazbe. Druga oseba je izpolnjevala pogoj ciljne skupine osebe v programu ali v dveh letih po zaključku programa zdravljenja odvisnosti od alkohola ali drog.

Interna mentor

Interna mentorica je bila Darka Matko, direktorica Zavoda za razvoj turizma.

Zunanja mentorica

Irena Juratovec, dipl. del. terapevtka, s 17-letnimi delovnimi izkušnjami na področju dela z invalidi in težje zaposljivimi osebami. Udeleženka je s pomočjo zunanje mentorice krepila veščine za dvig kvalitete življenja, veščine za spoprijemanje s težavami vsakdanjega funkcioniranja, pridobila je vpogled v ovire, s katerimi se je srečevala v vsakdanjem življenju in katere lahko z lastnim vplivom omili. Deležna je bila ustrezne psihosocialne obravnave za reševanje specifičnih težav z dolgotrajno neaktivnostjo in podpore pri reševanju zdravstvenih težav.

Cilj in namen usposabljanja

Udeleženko usposobiti za samostojno delo z namenom povečanja zaposlitvenih možnosti.

Udeleženka

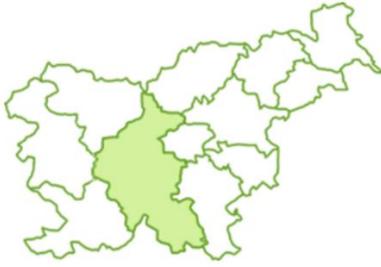
Udeleženka Jožica ima končano osnovno šolo. Pri 57 letih ima skupaj 3 leta delovne dobe, od tega vse preko javnih del. Je brez vozniškega izpita in lastnega prevoza. Zaradi velike oddaljenosti od mestnega središča je velikokrat ostala brez motivacije za zaposlitev. Z vzpodbudnimi besedami matične svetovalke zaposlitve je večkrat potrkala na vrata Zavoda za razvoj turizma, kjer

<p>Izjava udeleženke</p>	<p>so ji omogočili praktično usposabljanje v programu Učnih delavnic. Da je lahko v poklicnem in osebnem razvoju resnično napredovala, se je v usposabljanje vključila dvakrat, in sicer v drugi polovici leta 2020 ter v obdobju od marca 2022 do avgusta 2022. Udeleženka sicer živi v neposredni bližini lokacije usposabljanja in ker zaradi slabe avtobusne povezave ne dobi drugih zaposlitvenih možnosti v mestu, je bilo to usposabljanje v okoliščinah najboljša rešitev za odmik od neaktivnosti.</p> <p>»Vesela sem, da sem se vključila v usposabljanje. Živim v precej oddaljenem kraju, sama nimam avtomobila, javni prevoz do večjega mesta je zelo omejen in tako nimam veliko priložnosti za delo. Mož je upokojen in prejema nizko pokojnino, zato nama dodatna finančna sredstva vedno pridejo prav. Ko sem izvedela, da v vasi iščejo nekoga za pomoč, sem bila zelo navdušena. Na delo sem z veseljem hodila, 8 ur mi je minilo zelo hitro,« nam je zaupala udeleženka Jožica.</p>
<p>Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki jih je udeleženec osvajal</p>	<p>Delovno mesto čistilec prostorov je zajemalo naslednje delovne zadolžitve: čiščenje prostorov hostla, čiščenje sob, apartmaja, kuhinje, skupnega delovnega prostora in toaletnih prostorov, čiščenje zunanjih površin (pometanje, grabljenje listja, urejanje in košnja trave), skrb za ločevanje odpadkov, čiščenje muzejskih prostorov Etnološka zbirka Kočevarjev, ki zajema 4 prostore, kjer so razstavljeni predmeti etnološke in fotografske dediščine Kočevarjev.</p> <p>Jožica se je med usposabljanjem naučila čiščenja notranjih poslovnih prostorov, pravilne uporabe ustreznih čistil, pravilne uporabe opreme za čiščenje, pridobila je znanje in smisel za urejanje prostora, postavitve opreme v manjših muzejih, smisel za urejanje in čiščenje okolice. Poleg delovnih navad je udeleženki, ki biva v ruralnem okolju, praktično usposabljanje omogočilo socialno vključenost in večjo zaposlitveno možnost.</p>
<p>Izhod v zaposlitev</p>	<p>Ena od udeleženk, ki je praktično usposabljanje predčasno prekinila brez navedbe razloga, se je kljub temu, po daljšem obdobju zaposlila.</p>
<p>Kakšni so zaključki, kaj je bilo naučeno iz izkušenj in dejavniki uspeha?</p>	<p>Udeleženka je bila na začetku praktičnega usposabljanja tiha in zadržana. Ob zaključku drugega usposabljanja je bilo zaznati dvig samozavesti, dobre volje in komunikativnosti. Le-to ne bi bilo mogoče brez interne in zunanje mentorice ter ljudi, ki jih je dnevno srečevala. Širila je svoj socialni krog, pridobivala socialne veščine ter premagovala ovire ob daljši delovni neaktivnosti.</p>
<p>Kontaktne podatke za več informacij</p>	<p>Darka Matko e-naslov: matko.darka@gmail.com</p>
<p>Izjava izvajalca: Darka Matko, odgovorna oseba in interna mentorica pri izvajalcu</p>	<p>Naši prostori so bili s pomočjo udeleženke Učnih delavnic čisti in urejeni. Gosti so komunicirali z našo, vedno nasmejeno udeleženko, kadar so kaj potrebovali za udobno nastanitev v naših prostorih. Gosti so se odlično počutili, kar odražajo naše odlične ocene 9,5 na portalu Booking. V skupno odlično oceno je vključena ocena čistoče, osebja, udobje, ponudba in storitve. Dobro počutje gostov lahko dokazujemo s tem, da so se nekateri gosti vrnili še v istem letu, nekateri pa so že rezervirali termin za naslednje leto.</p>

Rekla bom tako: kakor za koga. Ljudje so različni in tudi programi. V Učnih delavnicah sem imela različne udeležence v vsaj štirih različnih programih in pri vseh je bilo na koncu rahlo razočaranje, saj ni bilo nobenih zaposlitvenih možnosti. Za enega udeleženca pa lahko trdim, da je program, ki mu je bil pisan na kožo, nanj vplival dobrodejno. Ta moja stranka je res naredila premik

naprej. Ostali trije so pričakovali malo več od programa usposabljanja in nadaljnjih možnosti. Zagotovo pa so vsi pridobili nove izkušnje in razvili kakšno kompetenco več, ne morem pa zagotovo trditi, da so posledično zaradi tega bolj zaposljivi.

Tatjana Bradač, samostojna svetovalka zaposlitve

Niti pomislila nisem, da bom v času vključitve v Učne delavnice dobila veliko koristnih informacij, ki jih sedaj s pridom uporabljam tudi pri pisanju diplomske naloge, na temo mednarodnega poslovanja.

Udeleženka Učnih delavnic

Območna služba ZRSZ	Ljubljana
Izvajalec Učnih delavnic	Zavod ZAPOSILISE - Center za svetovanje, izobraževanje, informiranje in pomoč pri zaposlovanju, Socialno podjetje Gortanova ulica 9, 1000 Ljubljana
O izvajalcu	Zavod Zaposlise, so.p. je neprofitna in nepridobitna organizacija, katere namen je s strokovnostjo pomagati vsem, ki iščejo zaposlitev. Tistim, ki iščejo delo in tistim, ki bi si želeli osebnega razvoja in delovne aktivnosti. Namen Zavoda Zaposlise je opravljanje dejavnosti predvsem na področju zagotavljanja socialne vključenosti.
Na katerih delovnih mestih so potekale Učne delavnice	Poslovni sekretar
Kratek odstavka, ki povzema izvedbo	Zavod Zaposlise je program Učne delavnice izvajal od julija 2018 dalje. Znotraj programa so se brezposelne osebe praktično usposabljevale in na tak način pridobile večino znanja za hitrejši dostop do zaposlitve. V Zavodu Zaposlise se je usposabljal šest oseb, eno so po zaključku usposabljanja tudi zaposlili. Ena od udeleženk, Mateja, iskalka prve zaposlitve, je pridobila prve delovne izkušnje . Interna mentorica ji je predajala znanje in izkušnje ter udeleženko postopoma seznanjala z vizijo podjetja, katerega del je postala. Poleg na novo pridobljenih veščin komuniciranja, nadgradnje izkušenj iz administrativnih del, spoznavanja osnov pogajanj, je udeleženka pridobila predvsem na samostojnosti in samoinicativnosti . Vzporedno z usposabljanjem so potekala tudi individualna srečanja z zunanjim mentorjem, katerih cilj je bil razvoj in krepitev občutka lastne vrednosti. Zaupanje vase in dvig samospoštovanja je bil ključen rezultat dela z zunanjim mentorjem in kot pravi Mateja: »Zaradi srečanj z zunanjim mentorjem se lažje obvladujem v medosebnih odnosih.« Mateja je s podjetjem sklenila delovno razmerje za 12 mesecev. Delo je opravljala samostojno, predlagala rešitve in celo pomagala pri širjenju dejavnosti, kar je za delodajalca neprecenljivo. Vse vključene so si bile glede izkušenj in znanj zelo različne, prav vsaka pa je imela določene potenciale, ki so se v času vključitve samo še krepili.
Obdobje izvedbe Učne delavnice	julij 2018 do september 2022
Število udeležencev	6
Ciljna skupina udeležencev	Vse vključene osebe so tudi tukaj potrebovale poglobljeno obravnavo, kar pomeni, da so se ob vstopu na trg dela srečevale s številnimi ovirami in izzivi. Večina vključenih oseb so bili iskalci prve zaposlitve in vsaj 6 mesecev brezposleni.
Kratek povzetek ključnih izzivov, ki jih je Učna delavnica naslavljala	Ena od udeleženk od leta 2015 ni dobila priložnosti, da bi se uspešno vključila na trg dela. Zaposlitev je iskala, a je menila, da za določena dela ni bila primeren kandidat zaradi osebnih in situacijskih okoliščin. Glede na to, da so Učne delavnice program usposabljanja, kjer nivo zahtevnosti narašča postopoma glede na zmogljivosti vključene osebe, se je v program z veseljem vključila. Prav tako ji ni zmanjkalo dodatne motivacije, saj je med usposabljanjem sprejela odločitev, da zaključi študij .

	<p>V okviru Učnih delavnic se je pri dveh udeleženkah kot izziv izkazal razkorak med željenimi in zaznanimi atribucijami. Interna mentorica je na Zavod RS za zaposlovanje za eno udeleženko posredovala naslednjo dilemo: »Glede na zmožnosti udeleženke se mi zdi, da bi bilo bolje, če bi se, ne glede na želje, da bi se zaposlila v administraciji, najprej zaposlila nekje v proizvodnji, nato pa bi mogoče s tem, da bi še naprej pridobivala znanja, kako opravljati administrativna dela, lahko napredovala. Opažam sicer, da nekako misli, da je pisarniško delo tisti željeni cilj, ne zaveda pa se še, da ga bo brez dodatnih znanj težko opravljala. Ko sem se prijavljala v program Učnih delavnic sem zapisala, da bom dela in naloge prilagajala zmožnostim posamezne osebe. In to tudi delam. Če vidim, da nekdo zmore več, mu nalagam zahtevnejša opravila in obratno. V interesu mi je, da dobijo od programa čim več, zato je tega osebnega dela z njimi res veliko. Včasih je v zaključno poročilo, ki je lahko tudi referenca, težko zapisati kaj oseba vse zna. Prav pri vseh pa je bilo mogoče zapisati, kje vse so napredovale, ker je bil napredek res opazen.«</p>
<p>Interna mentorica</p>	<p>Nives Fortunat Šircelj, univ. dipl. psihologinja, NLP praktik, NLP mojster</p>
<p>Zunanji mentorji</p>	<p>Matjaž Medvešek, socialni delavec z dodatnimi znanji iz psihoterapevtskih tehnik Stane Papež, psiholog, kadrovník in razvijalec kadrov Bojana Drev, sociologinja in specialistka kadrovskega managementa</p>
<p>Cilj in namen usposabljanja</p>	<p>Med usposabljanjem je izvajalec prilagajal delovne naloge zmogljivostim vključenih oseb ter z razumevanjem populacije ranljivih ciljnih skupin delal predvsem na motivaciji in krepitvi močnih področij vsakega posameznika. Zunanja mentorica Bojana Drev je svoje misli strnila takole:</p> <p>»Resnično verjamem v program Učnih delavnic, saj vidim, kako lahko posameznika podpremo skozi proces ponovnega vkapljanja v delo. Prednost notranjega in zunanjega mentorja vidim v tem, da nudita podpora mentoriranki/-cu ves čas. Poleg tega pa nam je vsem, v celotnem procesu, na voljo svetovalka Zavoda za zaposlovanje. S tem smo zgradili podporno mrežo za posameznika, ki skuša postati neodvisen in samostojen. Notranji mentor spremlja in podpira delo udeleženca, zunanji mentor pa zaradi tega, ker je neobremenjen s samim delom, lažje celostno in objektivno pogleda na posameznika in z njim dela na temah, kjer oba z mentorirancem vidita možnost izboljšave in napredka. Izjemno lepo je videti, kako posameznik napreduje v času, ko poteka mentorstvo in se zgradi osebni odnos, ki pomaga, da se človek spet zave svojih prednosti, ki jih do sedaj ni videl ali mu jih nihče ni pomagal osvetliti. Kot zunanja mentorica posameznika podpiram, da gradi točno na teh prednostih, ki mu dajejo oporo za soočanje z izzivi, ki jih prinašata življenje in delo. Najlepša nagrada za oba pa je, ko ponovno dobi službo ali se samozaposli in s tem priložnost za uresničevanje svojih sanj.«</p>
<p>Dela in naloge, ter delovno-specifične kompetence, ki so jih je udeleženci osvajali</p>	<p>Spoznavanje z osnovami pisarniškega poslovanja, pomoč pri administrativnih nalogah (arhiviranje dokumentacije, priprava materialov za izvajanje delavnic, seminarjev, tečajev). Pridobivanje znanja iz področja marketinga in kako komunicirati s strankami, tako osebno kot s pomočjo informacijske tehnologije. Pisanje sporočil in raznih dopisov, pomoč pri pripravi promocijskih gradiv, gradiv za seminarje, tečaje, delavnice ipd. Pomoč pri iskanju strank in vodenje evidenc potencialnih strank.</p> <p>Udeleženci so bili občasno prisotni na delavnicah s področja kadrovske vsebin in osebnega razvoja, ki so bile sicer namenjene zunanjim naročnikom. Sodelovali so pri organiziranju dogodkov, seminarjev, tečajev, virtualnih srečanj, ki jih podjetje izvaja za zunanje naročnike. Tistim z višjimi sposobnostmi so bile zaupane zahtevnejše naloge, kot so dela na kadrovske področju, računovodska in finančna opravila, odnosi z javnostmi. Vse to so dela in naloge, ki jih v današnjem času lahko opravlja poslovni sekretar.</p>

Rezultati in izjava udeleženke Maje

Vsi vemo, da je situacija za mlade iskalce zaposlitve, predvsem družboslovce, precej težka. Zato sem mnenja, da je vsakršna politika zaposlovanja mladih zelo dobrodošla. **Delodajalci namreč v prvi vrsti zahtevajo izkušnje in teh lahko dobiš kar nekaj s pomočjo takšnih programov.** Sama sem se v Učne delavnice vključila brez pomisleka, kar se je izkazalo za dobro potezo. Prvič sem se namreč srečala z delom na svojem področju in pridobivanjem praktičnih izkušenj. Delo je zelo raznoliko. Imam možnost sodelovanja pri sestavljanju raznih internih pravilnikov v podjetjih. Učim se delovnopravne zakonodaje, obiskujem delavnice, kjer se učimo kako višati samostojnost in samoiniciativnost na delovnem mestu.

Kakšni so zaključki, izkušnje in dejavniki uspeha?

O tem največ pove izjava udeleženke: »Pomagam pri pridobivanju novih strank, kar pomeni, da višam svoje lastne prodajne in komercialne kompetence. Spoznala sem veliko kontaktnih oseb v kadrovskih službah raznih podjetij«.

Kontaktne podatke za več informacij

Nives Fortunat Šircelj
e-naslov: nives.sircelj@zavod-zaposlise.si

Ključna pri izvedbi projekta z majhnim timom se mi zdi povezanost v timu, torej da tim omogoča odprt dialog, kjer lahko vsak posameznik izrazi svoje mnenje, izkušnje, predloge ter se hkrati ohrani fokus na namenu in ciljih projekta. Seveda moramo biti člani tima tudi dovolj fleksibilni, da se prilagajamo spremembam in obliki dela, ki projektu omogoča najboljši uspeh. Hvaležna sem za priložnost sodelovanja v projektu, saj sem to povezanost v Učnih delavnicah našla. Naučila sem se ogromno, tako od administrativno-procesne izvedbe delovnih nalog v skladu s projektom, uporabe novih internih aplikacij, terenskega dela, bolj poglobljenega individualnega dela z udeleženci kot situacijske fleksibilnosti. Posebej všeč mi je kombinacija terenskega dela in dela v pisarni, kot tudi kombinacija samostojnega dela in dela v timu. Dobila sem tudi priložnost dela od doma, kar mi omogoča odlično usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja. Zato sem

Zavodu kot družini prijaznemu podjetju in projektu zelo hvaležna. Namreč v času dela na projektu Učne delavnice sem se poročila in postala mamica, kar je bila moja velika želja. Vse prejšnje zaposlitve sem imela maksimalno do enega leta, ali celo za krajši čas in so se podaljševale s krajšimi prekinitvami. Ta finančna nestabilnost me je zelo omejevala pri uresničitvi posameznih osebnih in kariernih ciljev. Dlje trajajoči projekt Učne delavnice pa mi je omogočil bolj siguren in konstanten finančni dohodek. Omogočil pa mi je tudi veliko raznovrstnega izobraževanja, tudi osebni in poslovni coaching. Za to sem še posebej hvaležna vodji projekta, ki je imela posluš za to in vesela sem vsega truda, ki ga je vnesla v našo skupino.

Jasna Škorjanec, samostojna svetovalka, na projektu Učne delavnice zaposlena celotno obdobje od konca leta 2017 do 2023

Prednost in dodana vrednost projekta

Individualiziran in multidisciplinaren pristop

Po eni strani so Učne delavnice vsakega udeleženca naslavljale zelo individualizirano, saj je **en interni mentor hkrati lahko usposabljal le dva udeležence**. Tudi **psihosocialna strokovna podpora** udeležencem v obliki zunanjega mentorstva je bila **individualna**. Udeleženec in zunanji mentor sta naredila enostavnejši akcijski načrt za krepitev splošnih kompetenc in delala na njem tekom usposabljanja. To seveda ni izključevalo možnosti, da so se udeleženci pri

izvajalcu vključili tudi v kakšno drugo, skupinsko obliko tečaja ali seminarja, ki je potekal v podjetju. A to je bilo redko, saj so imeli udeleženci veliko dela že s tem, da so osvajali osnove poklicne kompetence na samem delovnem mestu. **Individualiziran pristop je omogočil tudi Zavod s sprotnim spremljanjem udeležencev in izvajalcev Učnih delavnic na kraju samem**, na način, da je določenega izvajalca bolj ali manj vedno spremljala ista strokovna sodelavka.

Oseben stik, sprotno informiranje, poznavanje dejavnosti in sprotno reševanje težav je zmanjševalo tveganje neustreznega izvajanja ter pripomoglo k uspešnim zaključkom programov.

Hkrati je našeta večsmerna podpora in obravnava vsakega udeleženca (torej internega mentorja + zunanjega mentorja + spremljanja strokovne delavke Zavoda) pomenilo tudi multidisciplinaren

pristop, ki ga nameravamo v prihodnje še podkrepiti, kar natančneje opisujemo v poglavju »Usmeritve za izvedbo v prihodnje«.

Ker so bile Učne delavnice prazaprav sploh prvi program APZ za brezposelne, ki potrebujejo poglobljeno obravnavo, smo s samo zasnovano in izvedbo, ki je pokazala rezultate že sedaj, zelo zadovoljni.

Upravljanje in promocija projekta

Predan in povezan team

Ekipo Učnih delavnic od leve proti desni: Ana Flegar Prša, Nevenka Kastelic Rugar, Nika Mori, Jožica Puconja, Sabina Špehar Pajk in Jasna Škorjanec

Večina programov APZ, v katere se na letni ravni vključi več tisoč udeležencev, se izvede na Območnih službah Zavoda. To pomeni, da skoraj celoten proces od ponudbe delodajalcev, do pogodb, obračunov in spremljanj naredijo skrbniki programov na območnih službah, pri čemer njihovi uradi za delo napotujejo kandidate v programe.

Ker je bilo v Učne delavnice v celotnem obdobju predvidenih na začetku le 1.000 vključitev, in še to za ciljno skupino brezposelnih oseb s poglobljeno obravnavo, za katero v zadnjih 20-ih letih ni bilo predvidenega nobenega programa, smo se odločili za **umestitev projektnega tima na Centralno službo**, ki je **projektno-tehnično pokrival celoten proces izvedbe** od ponudbe delodajalca, sklenitve pogodb, do izdelave obračunov in sprotnega informiranja, svetovanja, podpore ter spremljanja programov na kraju samem. Za takšen manjši, pilotni projekt se je opisan način dela izkazal za zelo učinkovitega.

Zavod ima vzpostavljene in delujoče ključne in potrebne podporne službe za izvajanje programov zaposlovanja. Ne glede na navedeno, smo za kvalitetno izvedbo zaposlili vodjo projekta in **pet mobilnih strokovnih delavk**, ki so intenzivno zastopale in spremljale osebe, vključene v Učne delavnice. Od tega je Zavod prerazporedil 4 sodelavke iz redne dejavnosti in na novo zaposlil dve. Zavod je leta 2018 že izvajal projekte, v okviru katerih je imel potrjene in realizirane projektne zaposlitve svetovalcev zaposlitve. Navedenih pet strokovnih delavk Zavoda pa se je od ostalih projektnih svetovalcev zaposlitve ločilo predvsem v njihovi mobilnosti (**delu na terenu**) in usposobljenosti tako za izpeljavo vseh procesov, potrebnih za izvedbo programa APZ, kot za podporo pri reševanju izzivov, s katerimi se soočajo najbolj ranljive ciljne skupine brezposelnih.

Z ozirom (predvsem) na razporeditev pravnih in fizičnih oseb s statusom **socialnih podjetij** po Sloveniji, za katere velja, da jih je **več registriranih v KRVS**, so imele tri strokovne delavke delovno mesto v KRVS, in sicer ena na območni službi (OS) Murska Sobota, dve delovni mesti (zaposlitvi) pa sta bili v Mariboru (in sta poleg OS MB, pokrivali še OS Celje, Ptuj, Sevnica in Velenje). Preostali dve sodelavki sta bili zadolženi za KRZS z delovnim mestom v Ljubljani. Pokrivali sta OS Ljubljana, Kranj, Koper, Nova Gorica, Novo mesto in Trbovlje. Po letu dni izvajanja sta sodelavki iz KRZS prevzeli od KRVS izvajalce iz OS Sevnica, saj so za spremljanje na terenu lažje in hitreje dosegljivi iz Ljubljane kot iz Maribora. Tudi delovno mesto vodje projekta je bilo na Centralni službi Zavoda v Ljubljani.

Ekipo Učnih delavnic od leve proti desni: Jasna Škorjanec, Sabina Špehar Pajk, Nika Mori, Jožica Puconja, Katja Hren in Sanja Bračič

Dela in naloge strokovnega/projektne tima:

- občasno sodelovanje v strokovnih timih Zavoda za ugotavljanje smiselnosti vključitve oseb iz ciljne skupine v Učne delavnice,
- sodelovanje v strokovnih komisijah za obravnavo ponudb delodajalcev na obe javni povabili,
- priprava in skrb za sklenitev pogodb o sofinanciranju programa med Zavodom in delodajalci za obe javni povabili,
- priprava in skrb za pravočasno sklenitev pogodb o vključitvi brezposelnih oseb v program za obe javni povabili,
- mesečno obračunavanje upravičenih stroškov usposabljanja tako za osebe kot za delodajalce,
- obračunavanje subvencij za zaposlitev (sprva v dveh delih, nato mesečno),
- sistematično spremljanje na kraju samem (kot tudi po telefonu ali s pomočjo video-konferenčnih aplikacij), ki je vključevalo razgovore tako z izvajalci, udeleženci, kot internimi in zunanjimi mentorji,
- podajanje soglasij k zunanjim mentorjem,
- evidentiranje sprememb med usposabljanjem, kot so menjave lokacij usposabljanj, menjave internih mentorjev, spremembe pri delovnem času, bolniške in druge odsotnosti ipd.,
- zastopanje udeležencev pri delodajalcih in podpora osebam pri iskanju subvencionirane zaposlitve,
- dnevno svetovanje v težavnih situacijah in odgovarjanje na vprašanja v zvezi s

- programom, podajanje predlogov za individualiziranje programov usposabljanj glede na posameznikove potrebe in napredovanje,
- sodelovanje na posvetih z delodajalci, konferencah, na radijskih intervjujih, zaposlitvenih sejmih, na delavnicah Evropske mreže javnih služb za zaposlovanje,
- določanje uspešnosti projektov,
- ugotavljanje nenamensko porabljenih sredstev in priprava predlogov za njihovo odpravo, vzpostavljanje terjatev,
- sodelovanje s službo za nadzor,
- sodelovanje s financerjem projekta – MDDSZ,
- urejanje dokumentarnega gradiva in evidenc,
- stalna strokovna usposabljanja in udeležba na študijskih ekskurzijah,
- priprava poročil in analiz o izvajanju projekta,
- popis primerov dobrih praks idr.

Večino službenih poti so projektne sodelavke opravile z Zavodovimi službenimi avtomobili, v toplejših mesecih pa tudi s službenimi kolesi, ki so bili kupljeni s projektnimi sredstvi. Dolge službene vožnje so prav gotovo slabost centralizacije projekta. Vendar je po drugi strani spremljanje vsake Učne delavnice od same vloge delodajalca, preko njene izvedbe do končnega poročila, s celovitim pregledom in osebnim stikom s strankami omogočalo kvalitetnejšo izvedbo.

Delovna oprema, ki smo jo kupili na projektu za učinkovito delo tako v pisarni kot tudi na terenu, z udeleženci in izvajalci pa je še bila: mobiteli, stacionarni računalniki, prenosniki ter kamere in slušalke.

Zaradi širokega delokroga, stalnega povezovanja znanja različnih delovnih področij in posebnosti ciljne skupine udeležencev, je bilo **stalno strokovno usposabljanje zaposlenih strokovnih delavk** na projektu nujno. Tako je vsaka v povprečju na leto opravila preko 70 ur različnih internih in zunanjih usposabljanj (v katerega so vključeni seminarji, delavnice, spletna usposabljanja, kadrovske konference in študijski obiski).

Študijski obisk v Italiji

Sestanek EU mreže za zaposlovanje v Berlinu

Sestanek EU mreže za zaposlovanje na Malti

Študijski obisk v Belgiji

Opravljeni študijski obiski		
Kraj	Vsebina	Trajanje
Trst Italija	Ogled različnih pristopov k socialnemu podjetništvu in integriranju ranljivih ciljnih skupin na trg dela	1 dan
Turnhout Belgija	Kreiranje inkluzivnih delovnih mest za ranljive skupine brezposelnih ter coaching in jezikovni coachinga na delovnem mestu	2 dni
Berlin Nemčija	Smernice programov zaposlovanja in inovativne prakse zaposlovanja ranljivih skupin v socialnem podjetništvu	2 dni
San Julijen Malta	Job Carwing in Job Crafting za trajnostno vključevanje ranljivih oseb na trg dela	2 dni

Da so bile projektne sodelavke osredotočene na potrebe in skrb za zadovoljstvo notranjih in zunanjih strank (sodelavcev in uporabnikov naših storitev), da so lahko pravočasno nudile pomoč strankam, iskale in izbirale najustreznejše in učinkovite rešitve v okviru pravil in možnosti, bile usmerjene **v pozitivno in konstruktivno reševanje problemov, znale razbiti stereotipe o brezposelnih, odpraviti strahove delodajalcev, znale na asertiven način odgovoriti na ugovore strank**, hkrati pa udeležence Učnih delavnic **motivirati za uspešen zaključek** programa, so potrebovale nenehno dodatno usposabljanje.

Tako so se udeležile delavnic za dvig komunikacijskih kompetenc, kompetenc za delo z delodajalci in za zastopanje pri delodajalcih. Usposabljevale so se tudi na področju svetovalnega in kompetenčnega intervjuja, iz posebnosti

svetovalnega procesa na zaposlovanju, iz ravnanja v težavnih situacijah, doktrine dela z delodajalci, poznavanja portala za delodajalce, poslovnega bontona, varnostne politike, nevro-lingvističnega programiranja, osebnega in poslovnega coachinga, praktikuma iz vedenjsko kognitivne terapije, duševnega zdravja ipd.

Izvedena so bila tudi usposabljanja iz poslovne angleščine, učinkovite rabe internih informacijskih sistemov, izpita iz ZUP-a, pisarniškega poslovanja in vodenja projektne dokumentacije. Strokovne sodelavke so se udeleževale tudi kadrovske konferenc ter vsakoletnih strokovnih srečanj Zavoda, ki so bila vedno bogata s kvalitetnimi govorniki in aktualnimi vsebinami. Kupljene je bilo tudi kar nekaj strokovne literature.

A ne le strokoven, naš cilj je bil tudi spoštljiv in prijazen odnos do strank v vsaki situaciji.

Informiranje in komuniciranje

Obveščanje javnosti o izvajanju programa s pomočjo Evropske unije smo izvajali na nacionalni in lokalni ravni. V ta namen smo uporabljali naslednja komunikacijska orodja:

- komunikacija z zainteresirano zunanjo in notranjo javnostjo, tudi osebna in telefonska promocija,
- na **spletni strani** in **socialnih omrežjih** Zavoda Facebook, LinkedIn,
- v **nacionalnih in lokalnih medijih** (z intervjuji, izjavami za javnost, tiskovnimi konferencami, sodelovanjem na okroglih mizah, zaposlitvenih sejmih, preko oglasov in člankov, tiskovin ipd.), v sklopu obveščanja javnosti o ukrepih APZ,

- **dogodki z direktnim komuniciranjem**, kot so: osebni stiki z obiski pri delodajalcih, zaposlitveni sejmi, dnevi odprtih vrat, seminarji, delavnice v organizaciji Zavoda ali drugih, predstavitve programa CSD-jem iz osrednje Slovenije, posveti z delodajalci,
- **obvestila delodajalcem** na njihove elektronske naslove, obvestila preko mobilne aplikacije.

Sredstva so bila porabljena za **radijske oglase**, potisk blatnikov koles z logotipi EU in Zavoda, oblikovanje in tisk **plakata**, oblikovanje in tisk **zloženek** za delodajalce in zloženek za brezposelne, **vizitk** strokovnih delavk, oblikovanje in tisk rokovnika za interne mentorje pri izvajalcih, za nakup več izvodov **knjige** o mentorstvu, ki smo jo razdelili izvajalcem ter za **drobni promocijski material**, kot so pisala, USB ključki, bloki, torbe, vrečke, skodelice, dežniki ipd.

Postopki javnega naročanja za nakup potrebne opreme za delovna mesta zaposlenih, za izvedbo stalnega strokovnega usposabljanja zaposlenih na projektu in za postopke, povezane s pripravo in tiskom informativnega gradiva so bili izvedeni v **skladu z nacionalno zakonodajo** in internimi pravili Zavoda.

Preverjanje, spremljanje na kraju samem in kontrola nad izvajanjem

Preverjanje in izvajanje kontrole nad izvajanjem

Služba za kontrole iz Urada za izvajanje kohezijske politike **pri MDDSZ** je izvajala:

- **vzorčna administrativna preverjanja** za obračunane stroške izvajalcev praktičnega usposabljanja v Učnih delavnicah (strošek zdravniškega pregleda in SSE A) z začetnim vzorcem v višini 29 % ter povprečnim okrog 5 %,
- vzorčna administrativna preverjanja za stroške obračunanih subvencij za zaposlitev oseb iz programa Učne delavnice z začetnim vzorcem v višini 27 %, ter povprečnim okrog 5 %,

- vzorčna administrativna preverjanja za obračunane stroške dodatka za aktivnost in prevoz udeležencev Učnih delavnic z začetnim vzorcem v višini 35 % ter povprečnim okrog 5 %,
- 100 % administrativna preverjanja za stroške projekta (torej za upravljanje projekta ter informiranje in komuniciranje).

Deleži vzorčnih administrativnih kontrol so bili določeni z analizo tveganja v skladu z Navodili Službe za kontrole pri MDDSZ. Služba za kontrole pri MDDSZ v obdobju med 2017 in 2022 ni opravila preverjanja na kraju samem, v skladu z 125. členom Uredbe 1303/2013/EU, sporazumom o načinu izvajanja nalog med SVRK in MDDSZ ter navodili SVRK in MDDSZ. Preverjanje na Zavodu pričakujemo v letu 2023.

Zavod je 100 % preverjal plačilo upravičenih stroškov izvedbe Učnih delavnic tako za delodajalce kot za udeležence, obstoj in ustreznost dokazil za uveljavljanje upravičenosti stroškov, in sicer pred posredovanjem zahtevka za izplačilo iz proračuna MDDSZ.

Največ spremljanj smo s službenimi kolesi na terenu naredili po Ljubljani. Pot do izvajalcev je bila na ta način hitrejša, ekonomična in tudi bolj zelena.

Spremljanje na kraju samem

Uvodoma smo v zborniku predstavili razliko med programom Učne delavnice in našim dolgoletnim programom Usposabljanje na delovnem mestu. Ena od bistvenih razlik je tudi ta, da so imeli udeleženci, kot izvajalci Učnih delavnic veliko

podporo strokovnih delavk Zavoda, ki so izvedbo programa redno spremljale na kraju samem, med epidemijo koronavirusne bolezni Covid-19 pa pogosteje tudi po telefonu in na videokonferenčnih klicih.

Obiski so bili z izvajalci vedno predhodno usklajeni, torej **napovedani**. Nenapovedane smo opravili le v primeru suma kršitve pogodbenih obveznosti. Gledano le praktično usposabljanje, smo obiske na terenu običajno naredile **na začetku** in **proti koncu usposabljanja posameznega udeleženca**.

Za vsako izvedeno spremljanje je bil narejen zapisnik z vključeno osebo in zapisnik z izvajalcem, ki se hranita v zadevi izvajalca in osebe. Iz evidentiranih pogovorov na **zapisnikih** je tako še

danes razvidno, ali so se izpolnjevale pogodbene obveznosti in kakšno je bilo zadovoljstvo z izvedbo programa.

Prav naša konstantna prisotnost in podpora je pripomogla k preprečitvi marsikaterega izziva ter k **strpnemu in sprotnemu razreševanju težav**, kadar je do njih prišlo. Tako izvajalci niso bili prepuščeni samim sebi, udeleženci pa so imeli še dodatno podporo zlasti pri razumevanju ciljev in namena programa, pogodbenih obveznosti in povrnjenih stroškov, katere smo jim izplačevali. Pogosto smo bile sogovornice tudi za teme, ki so bile sicer posredno naslovljene na druge inštitucije, zlasti v navezavi na denarno socialno pomoč, ki jo je prejemale kar 60,6 % od vseh 911 udeležencev.

Sistemske regulacije v internih aplikacijah in preverjanje izpolnjevanja pogodbenih obveznosti

Delodajalec ne more prejeti sredstev Zavoda iz naslova izvajanja programa APZ samo na osnovi obvestila o sprejemu ponudbe. Z Zavodom mora imeti sklenjeno pogodbo o izvedbi projekta. **Interni informacijski sistem APZNet** onemogoča sklenitev pogodbe z delodajalcem, ki ni bil izbran, in v obdobju, ki se ne nanaša na obdobje sprejema ponudbe. APZNet tudi onemogoča dodelitev sredstev v višji višini kot je določena višina posameznega mesečnega stroška. Če je posamezni ponudnik predložil več ponudb, ima APZNet **varovalke** za pripravo nove pogodbe oz. opozori, da se sklene aneks k pogodbi. Podatki o številu odobrenih oseb, višini stroškov, skupni vrednosti pogodbe ipd. se v modul Pogodbe generirajo iz modula Izbor izvajalcev. Izpisi in ustrezni podpisniki so avtomatizirani. Obračun stroškov ni možen, če v isti aplikaciji ni vnesen datum podpisa pogodbe. Strokovna delavka je pred obračunom stroškov usposabljanja **preverila liste prisotnosti, končno poročilo in dokazila v zvezi z zdravniškim pregledom**. Glede na dejansko prisotnost udeleženca na usposabljanju je vsak mesec posebej obračunala upravičene stroške za udeleženca in posebej za izvajalca.

Pri subvencionirani zaposlitvi je preverila **pogodbo o zaposlitvi** (datum nastopa dela, trajanje zaposlitve, delovni čas, navedba vira financiranja). S pomočjo **spletnega servisa FURS** je preverila nastanek stroška plače za vključeno osebo za mesec priprave obračuna. Z **vpogledom v evidenco ZZS** je preverila datum nastopa dela, zavarovalno osnovo in čas zavarovanja osebe. Izpisala je tudi kontrolni list, ki je vseboval

V grafu iz uvoda tega poglavja prikazujemo število opravljenih spremljanj pri izvajalcih po posameznih letih. Vseh spremljanj je bilo 673.

Na terenu smo ugotovili **kršitve** pri sedmih izvajalcih, ki so se nanašale na neustrezno izvedeno interno mentorstvo ali premalo ur mentorstva, ali izvedbo z drugimi mentorji od potrjenih, na spremenjeno lokacijo izvajanja, neustrezen časovni potek, neustrezno vodenje liste prisotnosti, neustrezno vsebino programa, nepopolno hrambo dokumentacije ipd. Dva sta kršitve odpravila, pet izvajalcev pa ne, zato smo jih označili kot kršitelje pogodb APZ, kar je imelo za posledico, da niso mogli kandidirati na javna povabila Zavoda za izvedbo novih programov.

parametre, ki so bili v pomoč pri preverjanju upravičenosti do izplačila mesečnih subvencij in na podlagi katerih se je lahko izvedel prvi obračun za prvo mesečno subvencijo. APZNet onemogoča obračun višjega zneska subvencije kot je določen v pogodbi o izvedbi projekta. Na osnovi tako pripravljenega prvega obračuna za prvi mesec zaposlitve so sledili avtomatski obračuni za preostale mesece zaposlitve do izteka subvencionirane zaposlitve, za katere je razviden iz evidence FURS nastanek stroška plače in iz evidence ZZS ohranjena zaposlitvev in čas zavarovanja osebe.

Obračunane in potrjene stroške je finančno-računovodska služba izvozila na temeljnico za ZZI. Izplačilo je bilo možno po opravljeni mesečni administrativni kontroli in le na TRR izvajalca, ki je bil vpisan v uradno evidenco AJPESA in je bil skladen s TRR-jem, navedenim na pogodbi. Vsak obračun je dobil zaledno številko, po kateri ga je mogoče najti tudi v **eMA** (državnem informacijskem sistemu za podporo izvajanju evropske kohezijske politike).

Zavod ni direkten proračunski uporabnik, kar pomeni, da nam sredstva za izvajanje programov aktivne politike zaposlovanja nakazuje MDDSZ v skladu z letnim in mesečnim načrtom oddajanja zahtevkov za izplačilo. Zavod torej lastnih sredstev nima in mimo tega načrta ne moremo delovati. Ko dobimo priliv iz MDDSZ, sredstva na TRR-je udeležencev in izvajalcev nakažemo še isti dan.

Dnevno, z osveževanjem namizja aplikacije APZNet, ki je povezana z uradno elektronsko evidenco ZZS **strokovne delavke spremljajo ohranitve zaposlitev**. Na namizju so namreč takoj evidentirane bodisi predčasne prekinitve subvencionirane zaposlitve, skrajšanje delovnega časa vključene osebe iz 40 ur tedensko na krajši tedenski delovni čas, ali pa je razvidna drugačna zavarovalna podlaga vključene osebe. Namizje APZNeta strokovnim delavkam tudi dnevno pokaže stanje pogodb in potrebne akcije za zaključevanje

posameznih aktivnosti, kot je npr. vnos datuma podpisa pogodbe ipd.

Zavod ima torej **vzpostavljene in delujoče dobre informacijske sisteme za spremljanje številnih podatkov**, finančno realizacijo, ima vzpostavljen register nepravilnosti ..., vpogled v podatke drugih javnih evidenc, **sistem brezpapirnega poslovanja** (EDS) itd., s čimer si pomagajo tako strokovni delavci kot skrbniki projektov na centralni službi, ki spremljajo izvajanje programa na ravni celotne Slovenije.

Rezultati ugotavljanja zadovoljstva s programom

Anketiranje udeležencev praktičnega usposabljanja

Anketiranje udeležencev praktičnega usposabljanja udeležencev Učnih delavnic je bilo izvedeno v času od 20. februarja do 3. marca 2023. V anketiranje smo vključili skoraj vse udeležence, natančneje **707**. Anketni vprašalnik je bil v **elektronski obliki** v programu **1Ka**, vabila pa smo poslali po e-pošti in z SMS obvestilom na telefone udeležencev.

Skupaj smo **prejeli 304 izpolnjene** vprašalnike, kar pomeni, da se je odzvalo **43 % vseh**, povabljenih k anketiranju. K ponovni izpolnitvi smo pozivali enkrat. Nekaj vprašalnikov je bilo le delno izpolnjenih. Anketiranci so **odgovarjali na 17 vprašanj** oziroma se opredelili do določenih trditev.

Na anketo je odgovorilo 75,7 % žensk in 24,3 % moških. Tudi sicer je bilo v Učne delavnice vključenih več (70,7 %) žensk. Največji delež anketiranih je bilo starih od 50 ali več let (34,7 %). V starosti 40 do 49 let je bilo 27 % anketiranih in v starosti od 30 do 39 let je bilo 27 % anketiranih. Do 29 let starosti je bilo 11,2 % vseh anketiranih.

Pred vključitvijo v usposabljanje jih je bilo največ (30,1 %) brezposelnih več kot 3 leta. 28,2 % jih je bilo brezposelnih do enega leta. 22,4 % anketirancev je bilo brezposelnih več kot eno leto in manj kot dve leti. 19,3 % jih je bilo brezposelnih dve leti in manj kot 3 leta. 35,1 % jih je imelo višjo, visoko izobrazbo ali več, 32 % zaključeno srednješolsko raven izobrazbe, 23,6 % poklicno izobrazbo in 9,3 % nedokončano ali dokončano osnovno šolo.

Največji delež anketiranih se je usposabljal na področju enostavnih del (28,6 %) sledijo tisti, ki so se usposabljali v administraciji (16,1 %) in za prodajalce (15,2 %).

68,8 % anketiranih je odgovorilo, da jim je **vključitev v praktično usposabljanje predlagala svetovalka zaposlitve**, vseeno jih 14,5 % anketiranih ob tem meni, da so interes za vključitev svetovalki izrazili sami. Anketirani so bili pri reševanju svoje situacije pasivni, saj jih je le 3 % samih predlagalo delodajalcu usposabljanje.

Velika večina oseb (74 %) je menila, da jim je **delodajalec pred vključitvijo dobro predstavil vsebino programa** praktičnega usposabljanja oziroma delovne zadolžitve med usposabljanjem, medtem ko jih je 9,7 % menilo, da to ne drži. 12 % oseb se ni moglo odločiti ali jim je delodajalec pred vključitvijo dobro predstavil vsebino programa.

Da so z usposabljanjem **pridobili veliko novega znanja, veščin, spretnosti**, je menilo 66,6 % anketiranih. 11 % jih je menilo, da to ne drži.

Več kot polovica anketiranih (62,3 %) je menila, da **so se preizkusili na delovnem področju, na katerem pred tem niso imeli izkušenj**. Petina anketiranih (21 %) meni, da so se usposabljali na področju, na katerem so že imeli delovne izkušnje. Med usposabljanjem so si torej udeleženci Učnih delavnic res pridobili nove izkušnje in si na ta način povečali zaposlitvene možnosti.

Večji delež anketiranih (60,4 %) je odgovorilo, da je delodajalec od njih pričakoval, da bodo delali tako kot ostali zaposleni. Le 19,2 % anketiranih se s to trditvijo ni strinjala. Dobra petina (20,4 %) se ni mogla odločiti, ali so bila pričakovanja delodajalca v času usposabljanja do njih enaka kot do ostalih zaposlenih.

Anketirani so bili **z delom internega mentorja zelo zadovoljni**, saj jih je 26,7 % menilo, da jih je

mentor uvajal v delo in prenašal znanje. 12,7 % se jih ni moglo odločiti, ali trditev drži ali ne. 11,6 % jih z uvajanjem v delo in prenašanjem znanja s strani internega mentorja ni bilo zadovoljnih.

37,9 % anketiranih meni, da so opravljali delo, ki v programu ni bilo predvideno. 13,6 % se jih ni moglo odločiti, ali trditev, da so opravljali nepredvideno delo, drži ali ne. Slaba polovica (48,5 %) pa je menila, da **so med usposabljanjem opravljali predvideno delo po programu.**

Da jim bo z usposabljanjem **pridobljeno znanje v veliko pomoč pri iskanju zaposlitve**, je odgovorila več kot polovica anketiranih, natančneje 51,4 %. 23,7 % jih je menila, da jim pridobljeno znanje ne bo v pomoč pri iskanju zaposlitve.

Da so bila individualna srečanja **z zunanjim mentorjem** za krepitev splošnih kompetenc koristna, je odgovorilo 60,6 % anketiranih.

Udeleženci Učnih delavnic so bili prav tako zelo **zadovoljni s podporo strokovne delavke Zavoda**, ki je prihajala v podjetje in jih spremljala: zadovoljstvo je izrazilo 63,3 % anketiranih.

Na vprašanje, ali so postali udeleženci zaradi vključitve v Učne delavnice **bolj motivirani za iskanje zaposlitve** in več razmišljali o svoji prihodnji karieri, jih je 61 % odgovorilo, da to drži oz. popolnoma drži. 18 % jih je odgovorilo da ne drži.

Anketirani so v celoti gledano **z izvedbo usposabljanja zelo zadovoljni** (31,1 %), saj jih 35,7 % pravi, da to drži, 31,1 % pa, da to popolnoma drži. 19,6 % jih s praktičnim usposabljanjem ni bilo zadovoljnih.

Anketirani so bili **s podporo internega mentorja zelo zadovoljni** (26,7 %), kar potrjuje tudi trditev **Mentor me je uvajal v delo in prenašal znanje**, kjer jih je 66,1 % menilo, da to drži ali popolnoma drži.

Dve tretjini anketiranih (66,8 %) meni, da so bila njihova **pričakovanja glede usposabljanja v celoti izpolnjena**. 19,6 % anketiranih odgovarja, da trditev sploh ne drži ali ne drži, kar pomeni, da njihova pričakovanja v celoti niso bila izpolnjena.

55 % anketiranih meni, da so si z vključitvijo v usposabljanje **izboljšali zaposlitvene možnosti**. 22,6 % meni, da to ne drži oziroma sploh ne drži.

Največ (55 %) anketiranim je **zunanji mentor** svetoval na področju osebnostnega razvoja. Sledi

svetovanje na poklicno-kariernem področju z 47,8 % deležem, nato zdravstveno svetovanje (tudi duševno zdravje ali spoprijemanje z morebitnimi odvisnostmi) v 18,7 % deležu. Pod drugo so anketiranci navedli, da zunanjega mentorstva niso imeli ali so ga zavrnili. Takšnih odgovorov je bilo le 14.

Anketirani po pogostosti ocenjujejo, da so z usposabljanjem **pridobili ali poglobili sledeča znanja:**

- poklicno specifična znanja (67 %),
- druga znanja in veščine (62,6 %),
- ročne spretnosti (53,3 %),
- računalniško pismenost (46,5 %),
- pisarniško administrativne sposobnosti (44,8 %),
- bralne in pisne sposobnosti (38,8 %),
- znanje tujih jezikov (25 %).

Podatek je pričakovan in razumljiv, saj gre za vključevanje dolgotrajno brezposelnih oseb, ki potrebujejo poglobljeno obravnavo, od tega pa je kar 31 % vseh udeležencev izpolnjevalo pogoj ciljne skupine, da imajo končano največ osnovnošolsko izobrazbo.

Katera **splošna znanja, veščine in spretnosti** so pridobili ali poglobili v Učni delavnici? Odgovori so zapisani po pogostosti od največjega do najmanjšega deleža:

- Delo v skupini/kolektivu (54 %)
- Razširitev socialne mreže/poznanstev (50,7 %)
- Dvig motivacije (43,8 %)
- Izboljšanje komunikacijskih veščin (38,7 %)
- Višja samopodoba/samospoštovanje (38,7 %)
- Sprejemanje odgovornosti (38,3 %)
- Pridobil/-a sem na samostojnosti (35,4 %)
- Redno in točno prihajanje na usposabljanje (34,7 %)
- Delo s strankami (33,2 %)
- Prepoznavanje in lažje soočanje s težavami (26,6%)
- Boljše obvladovanje čustev (17,9 %).

43,8 % vprašanih je odgovorilo, da so si z vključitvijo v Učne delavnice **dvignili motivacijo**, kar je skladno z odgovorom na predhodno vprašanje, na katerega je 61 % vprašanih odgovorilo, da so zaradi vključitve v Učne delavnice postajali bolj motivirani za iskanje zaposlitve in več razmišljali o svoji prihodnji karieri. Upoštevajoč dejstvo, da je bilo kar 77,2 % vseh udeležencev pred vključitvijo v program dolgotrajno brezposelnih, je to zagotovo spodbudna ugotovitev.

Pričakovani so tudi odgovori udeležencev (33,2 %), da so pridobivali **izkušnje pri delu s strankami**, saj se je za dela v prodaji, komerciali, nabavi in za mladinskega delavca usposabljal 16,7 % vseh udeležencev.

Velika večina anketiranih udeležencev je program usposabljanja uspešno zaključila, pri čemer se je pri izvajalcu programa **zaposlilo 37 %** vseh anketiranih oseb. 63 % anketiranih udeležencev se pri izvajalcu programa usposabljanja ni zaposlilo, kar je razumljivo, saj je bilo subvencioniranih zaposlitev za tretjino manj od vseh vključitev v usposabljanja.

Kot **razlog nezaposlitve** jih 74,2 % tistih, ki so odgovarjali na to vprašanje je navedlo, da je razlog nezaposlitve v tem, da podjetje ni imelo namena zaposlovati. 16,4 % kot razlog navaja neujemanje z delodajalcem, medtem ko jih je 9,4 % odgovorilo, da jim delo na usposabljanju ni ustrezalo.

Na koncu ankete so imeli udeleženci možnost, da **podajo predloge ali komentarje za izboljšavo programa**. Mnenje je podalo 197 oseb (64,8 % vseh).

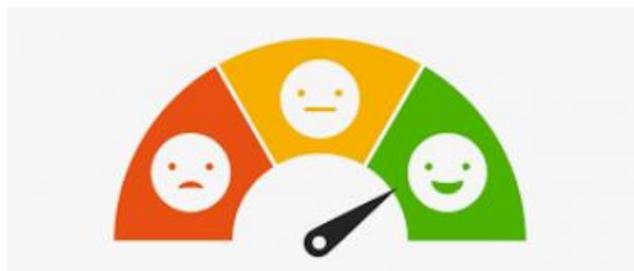
Največ se jih je odzvalo na predloge glede trajanja usposabljanja, pri čemer jih **28 % predlaga krajši čas usposabljanja** (do 5 mesecev), 22 % pa daljše usposabljanje (12 mesecev). Kar 62,2 % jih predlaga **boljše plačilo** (višje dodatke za aktivnost in prevoz) oziroma **predlagajo vsaj še plačilo malice** (76,1 %), saj pravijo, da so enakovredni zaposlenim, so na delovnem mestu po 8 ur in

enako odgovorno opravljajo delo kot redno zaposleni. Predlagajo tudi, da bi se moralo obdobje praktičnega usposabljanja **štet v delovno dobo** ter da bi bili v času usposabljanja vključeni v osnovno in nezgodno zdravstveno zavarovanje. Zavodu RS za zaposlovanje predlagajo, da naj **izvajamo še več spremljanj na kraju samem**.

Zaključek: Udeleženci so v celoti gledano z usposabljanjem v Učni delavnici zelo zadovoljni. 62,3 % anketiranih se je z vključitvijo preizkusilo na delovnem področju, na katerem pred tem niso imeli izkušenj. Kar 55 % anketiranih meni, da so si z vključitvijo v usposabljanje izboljšali zaposlitvene možnosti. Da so z usposabljanjem pridobili veliko novega znanja, veščin, spretnosti, meni 66,6 % anketiranih. Na katerih vnaprej navedenih področjih so v času usposabljanja na delovnem mestu pridobili/poglobili znanje, kompetence in izkušnje, jih je največ menilo, da so to bila poklicno specifična znanja, znanja dela v skupini, razširili so socialno mrežo/poznanstva in si dvignili motivacijo.

Z delom internega mentorja so bili zadovoljni, saj jih je 66,1 % menilo, da jih je mentor uvajal v delo in jim prenašal znanje, kar 67,4 % pa jih ocenjuje, da jim je interni mentor bil v podporo in na razpolago pri opravljanju delovnih nalog. Prav tako pa jih je s podporo, ki jo je nudil zunanji mentor, zadovoljnih 60 % vseh anketiranih udeležencev. Dobro so ocenili tudi delo Zavoda, saj jih je kar 63,3 % bilo zadovoljnih s podporo strokovne delavke Zavoda, ki je prihajala v podjetje in spremljala izvajanje programa.

Povratne informacije izvajalcev praktičnega usposabljanja

Izvajalce Učnih delavnic so strokovne delavke Zavoda med spremljanjem na kraju samem sproti povprašale tudi po zadovoljstvu s programom in udeleženci programa. Njihove povratne informacije so bile del zapisnikov o izvedenih spremljanjih. Iz **277 pregledanih zapisnikov** je razvidno, da je **68,5 % vprašanih izvajalcev praktičnega usposabljanja izrazilo zadovoljstvo s programom** in javnim povabilom, **31,5 %** pa, da so bili z navedenim **zelo zadovoljni**.

Tudi z **udeleženci** je bila večina izvajalcev **zadovoljnih (dobrih 70 %)**, **zelo zadovoljnih pa je bilo 28,5 %**. Nekateri delodajalci, ki so imeli hkrati v praktično usposabljanje vključenih več oseb so sporočali, da so z enim bolj zadovoljni, z drugimi manj. Le z enim udeležencem je bil eden od izvajalcev nezadovoljen, saj se je tekom usposabljanja izkazalo, da se še ni ozdravil odvisnosti od prepovedanih substanc.

Pri delodajalcih, ki so **zaposlili osebo s pomočjo subvencije, jih je bilo kar 73,8 % vprašanih zelo zadovoljnih** tako s programom in javnim povabilom kot z udeležencem. Preostali del (26,2 %) je izrazil zadovoljstvo s programom in udeležencem, kar pomeni, da **nezadovoljstva ni bilo zaznanega**.

Usmeritve za izvedbo v prihodnje in zaključek

Zavodovi trenerji dela namesto zunanjih mentorjev

Pri izvajanju programa smo nenehno tehtali med zasledovanjem ciljev celotnega projekta, po katerem naj bi se v Učne delavnice vključilo 900 brezposelnih oseb, in se jih zaposlilo vsaj 25 % ter med kvalitetno izvedbo programa, ki se je (ob stimulatívni finančni podpori) v okolju socialnega podjetništva občasno preusmerila v kvantiteto. Zapisano natančneje: izvajalci so prepogosto, sploh ob začetku izvajanja v letih 2019 – 2020 **kandidirali za (pre)veliko število udeležencev usposabljanja**, glede na svoje kadrovske, prostorske in druge razpoložljive kapacitete. Takšno povratno informacijo smo v letu 2022 dobili od kar nekaj izvajalcev praktičnega usposabljanja. Eden od izvajalcev je povsem odkrito spregovoril, da če bi danes ponovno kandidiral, se v letu 2018 in 2019 ne bi več odločil za tako veliko število usposabljanцев.

Občasno smo torej **preprečevali, da bi Učne delavnice postale »glavna dejavnost« posameznega delodajalca iz okolja socialnega podjetništva**. To nam je uspelo s prilagoditvijo pogojev za kandidiranje na javno povabilo Učne delavnice 2020. V okviru tega aktualnega povabila smo si pridržali pravico znižati število predlaganih oseb za vključitev, če smo ocenili, da število ni bilo skladno s predlagano vsebino ali pričakovano kvaliteto praktičnega usposabljanja, ali ni bilo usklajeno s potrebami trga dela v regiji. Po drugi strani pa smo spremenili obveznost zaposlovanja: ne več po 5-ih udeležencih ampak že po realiziranih štirih. Ena od izvajalk programa usposabljanja nam je na enem od spremljevalnih sestankov zaupala, da je včasih interni mentor polno zaposlen z mentoriranjem enega samega udeleženca; da lahko že ena sama oseba potrebuje toliko podpore, da je praktično nemogoče, da bi se mentor ukvarjal še z drugim. Takšen **individualiziran pristop bomo ohranili** in obdržali pravilo, da en interni mentor hkrati lahko usposablja največ dva udeleženca, in da število

udeležencev ne sme preseči števila vseh zaposlenih v podjetju.

Kar pri nekaj izvajalcih praktičnega usposabljanja **ni bilo opravljenega zadostnega števila ur zunanjega mentorstva**, zaradi česar smo zmanjševali mesečni SSE ali vzpostavili terjatev. Nekateri izvajalci praktičnega usposabljanja niso videli tolikšne dodane vrednosti zunanjih mentorjev za psihosocialno pomoč udeležencem, kakršne smo si želeli, zato so se ga lotili brez tehtnega premisleka, kaj udeleženci resnično potrebujejo, da napredujejo v razvoju splošnih kompetenc.

Naslednjo izboljšavo, ki smo jo zaznali kot šibko točko v izvajanju praktičnega usposabljanja smo prav tako uvedli z javnim povabilom Učne delavnice v letu 2020. Izvajalce smo namreč že s pogodbo o sofinanciranju projekta zavezali k **čimprejšnji izvedbi zunanjega mentorstva že v drugem mesecu praktičnega usposabljanja**. Izvajalci so jo namreč udeležencem priskrbeli šele proti koncu 6-mesečnega usposabljanja, čeprav jo je Zavod financiral že s prvim mesečnim standardnim stroškom na enoto.

Da bi udeleženci lahko imeli enakopravno obravnavo in vsaj približno enako kvaliteten storitev psihosocialne pomoči, je v prihodnje nujna **zagotovitev trenerjev dela (job-coachev) pod okriljem Zavoda RS za zaposlovanje**. Ti bi hkrati izboljšali izvedbo Učnih delavnic **s tesnim sodelovanjem s CSD in zdravstvenimi službami**, ki bi multiple težave udeležencev obravnavali in reševali na **timskih obravnavah**. Skozi Učne delavnice bi torej lahko razvili novo storitev trenerjev dela, ki je Zavod doslej ni izvajal in bi jo kasneje lahko razširili v redno dejavnost.

Pobude iz terena so se nanašale predvsem na krajšanje ur usposabljanja oziroma na **časovno postopno aktiviranje** udeležencev praktičnega usposabljanja. Tako bi se npr. lahko udeleženci od prvega do tretjega meseca praktično usposabljali le 4 ali 6 ur na dan in šele nato polni, 8-urni delovni čas.

Razmišljamo tudi o **skrajšanju programa usposabljanja iz 6 na 5 mesecev** zagotovo pa bomo **ukinili sistem 6 + 6 mesečne subvencionirane zaposlitve** in nadomestitev z enotnim npr. 10-mesečnim obdobjem, saj vidimo, da so izhodi v zaposlitev iz praktičnega usposabljanja dobri.

Udeleženci so velikokrat izražali nezadovoljstvo ob tem, da redno zaposleni pri izvajalcu usposabljanja dobivajo **povrnjene stroške malice**, oni kot brezposelni pa ne. Razmislili bi lahko o uvedbi novega SSE za udeležence: pavšalni znesek za povračilo stroškov malice, določen na podlagi povprečnega Slovenskega mesečnega stroška za prehrano med delovnim časom.

Dodatek za aktivnost in prevoz se je sicer tekom let izvajanja revaloriziral, a ne tako hitro, kot bi si želeli. Udeleženci so namreč kar pogosto kalkulirali **ali se jim udeležba v programu »izplača«**, saj bi jim denarno-socialna pomoč povsem zadostovala, pa še doma bi bili lahko, torej neaktivni.

Okrepiti si želimo **pogostejše zastopanje udeležencev** pri izvajalcih in delodajalcih iz lokalnega okolja z namenom njihovega motiviranja, da jih tudi zaposlijo. To bi bilo možno ob razbremenitvi določenih administrativnih del strokovnih delavk na projektu, kot je npr. vsakomesečna priprava obračunov tako za

izvajalce kot udeležence obeh programov. Vsekakor si želimo biti še bolj prisotni na terenu in **opraviti še več spremljanj programov** pri izvajalcih, kot smo jih do sedaj.

Učne delavnice so bile program aktivne politike zaposlovanja za spodbujanje brezposelnih oseb k aktivnostim, po drugi strani pa je spodbujal delodajalce, zlasti iz socialnega podjetništva, da te osebe usposabljaajo ter zaposlujejo bodisi na novih ali na obstoječih delovnih mestih.

Program je po povratnih informacijah izvajalcev, svetovalcev zaposlitve ter anketiranih udeležencev, zagotovo dosegel svoj namen. **Povečal je socialno vključenost ter zaposlitvene možnosti oseb iz ciljne skupine**, ki potrebujejo poglobljeno obravnavo, motiviral delodajalce za usposabljanje in zaposlovanje teh oseb ter **odpravljaj predsodke**, povezane z njihovo brezposelnostjo. **Ti brezposelni bi bili brez pomoči, ki so je bili deležni v Učnih delavnicah, po vsej verjetnosti manj uspešni.**

Kontakt

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje
Rožna dolina, Cesta IX/6
1000 LJUBLJANA

Telefon: (01) 47 90 900

E-pošta: gpzrsz@ess.gov.si

Kontaktni center: 080 20 55 (brezplačna telefonska številka) ali e-naslov:
kontaktni.center@ess.gov.si

Spletni naslov: <http://www.ess.gov.si>

Facebook: <https://www.facebook.com/zavodRSzazaposlovanje>

YouTube: Zavod RS za zaposlovanje - YouTube

Učne delavnice sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

